

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI**

RUANDA

**MADENCİLİK (MINING) SEKTÖRÜ
PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU**

Tarih : Haziran 2025

Raporu Hazırlayan:
Kigali Ticaret Müşavirliği

**Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025**

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ (GENEL BİLGİLER)

1. Ruanda Madencilik Sektörü

- 1.1. Ruanda Temel Ekonomik Göstergeler
- 1.2. Dünya Madencilik Sektörü Genel Bilgiler
- 1.3. Ruanda Madencilik Sektörü Genel Bilgiler

2. Ülkenin Sektörde Dış Ticareti

- 2.1. Ruanda Madencilik Sektörü Dış Ticaret Genel Bilgiler

3. Sektörde İhracat Yoluyla Pazara Giriş

- 3.1. Sektör İçin Hedef Bölgeler/Şehirler/Eyaletler
- 3.2. Sektörde Önde Gelen Kurum ve Kuruluşlar ile Firmalar (İlgili Oda/Birlik/STK'lar/Firma) Bilgileri
- 3.3. Madencilik Sektöründe Yatırım İçin Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar
- 3.4. Madencilik Sektöründe İthalat/İhracat İçin Gerekli Belgeler
- 3.5. Sektörde Sevk Öncesi İnceleme Zorunluluğu ve Yetkilendirilmiş Gözetim Şirketleri
- 3.6. Madencilik Sektöründe Keşif ve İşletme Lisansı Alma Kriterleri
- 3.7. Sektördeki Önemli Fuarlar (Milli Katılım Olup Olmadığı) ve Tarihleri
- 3.8. Sektör Firmalarına Hitap Eden Ve Gerçekleştirilmesi Planlanan Ticaret Heyetleri
- 3.9. Ülkenin, Ülkemiz ve Diğer Ülkelerle STA/Tercihli Ticaret Anlaşmaları
- 3.10. Sektörde Lojistik ve Dağıtım Kanalları
- 3.11. Madencilik Sektöründe Vergiler
  - 3.11.1. Genel Anlamda Vergiler
  - 3.11.2. Madencilik Sektöründeki Vergiler
- 3.12. Varsa Sektöre Yönelik ve Genel Tarife Dışı Engeller

4. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Tehditler

5. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Yatırım Fırsatları

- 5.1. Nyabisindu ve Butare 1 Maden Alanı
- 5.2. Kibuye Maden Alanı
- 5.3. Gisenyi 1 Maden Alanı
- 5.4. Nyabisindu ve Butare 2 Maden Alanı
- 5.5. Ruhengeri 1 Maden Alanı
- 5.6. Ruhengeri 2 Maden Alanı
- 5.7. Rwinkwavu Maden Alanı
- 5.8. Kigali Maden Alanı
- 5.9. Bugesera 1 Maden Alanı

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

5.10.Bugesera 2 Maden Alanı

5.11. Kigali Maden Alanı

5.12. Kagitumba 1 Maden Alanı

5.13. Kagitumba 2 Maden Alanı

5.14. Nyabisindu ve Butare 3 Maden Alanı

5.15. Gisenyi 2 Maden Alanı

5.16. Karengara Maden Alanı

5.17. Ruhengeri Maden Alanı

6. Genel Değerlendirme

7. Ekler

8. Yararlı Adresler ve Kaynakça

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

YASAL UYARI

Burada yer alan bilgi, yorum ve tavsiyeler yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Burada yer alan ve hiçbir şekilde yönlendirici nitelikte olmayan içerik, yorum ve tavsiyeler genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Burada yer alan bilgiler Kigali Ticaret Müşavirliği tarafından genel bilgilendirme amacı ile hazırlanmıştır.

Hiçbir şekilde yönlendirici nitelikte olmayan bu içerik, genel anlamda bilgi vermeyi amaçlamakta olup; bu içeriğin, müşterilerin ve diğer yatırımcıların alım satım kararlarını destekleyebilecek yeterli bilgileri kapsamayabileceği dikkate alınmalıdır. Bu sayfalarda yer alan çeşitli bilgi ve görüşlere dayanarak yapılacak ileriye dönük yatırımlar ve ticari işlemlerin sonuçlarından ya da oraya çıkabilecek zararlardan Ticaret Bakanlığı sorumlu tutulamaz.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

RUANDA GENEL BİLGİLER

Resmi Adı ve Başkenti: Ruanda Cumhuriyeti-Kigali
Bağımsızlık Tarihi: 1 Temmuz 1962
Yönetim Biçimi: Cumhuriyet
Devlet Başkanı: Paul Kagame
Başbakan: Edouard NGIRENTE
Resmi Dil: Kinyarwanda, İngilizce ve Fransızca
Yüzölçümü: 26.338 km ²
Nüfus: 13.8 milyon kişi
Diplomatik İlişkilerin Tesisi: 1976'da açılan Kinşasa Büyükelçiliğimizin Ruanda'ya akredite olması ile diplomatik ilişkilerimiz başlamış, Aralık 2014'te Kigali Büyükelçiliğimiz açılmıştır.
Büyükelçi: Aslan Alper Yüksel
Ticaret Müşaviri: Emrah UZUN (23 Temmuz 2024 tarihi itibarıyla atanmış olup Kigali Ticaret Müşavirliği ofis kurulum faaliyetleri Aralık 2024 itibarıyla faaliyete geçmiştir.)
Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar: ACP, AfDB, AU, COMESA, EAC, FAO, G-77, ILO, IMF, Interpol, ISO, UN, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, WHO, WTO
Çok Taraflı İlişkilerde Ruanda'nın Pozisyonu: 22 Mayıs 1995 tarihinden bu yana Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) üyesidir. Afrika Grubu, AB tarafından tarım alanında tercih sağlanan Afrika, Karayip ve Pasifik Ülkeleri'nden oluşan ACP grubu üyesidir. Afrika Grubu üyesi ülkeler, ACP grubu üyesi ülkeler ve En Az Gelişmiş Ülkelerden oluşan G90'a üyedir. En az Gelişmiş Ülkeler grubuna üyedir
Ruanda'nın Ülkemizdeki Temsilcileri: Ankara Büyükelçisi Fidelis Ntampaka MIRONKO
KEK Eşbaşkanları: KEK'i kurucu anlaşma henüz yürürlüğe girmemiştir.
İş Konseyi Eşbaşkanları: Selim Bora (Summa Turizm Yatırımcılığı A.Ş., Yönetim & İcra Kurulu Başkanı) Jeanne Françoise Mubiliği (Ruanda Özel Sektör Federasyonu)
THY Seferleri: THY, İstanbul-Kigali-Entebbe-İstanbul seferleri haftada 7 uçuş
Dış Ticaret: -Ülkenin Dünyadan İthalatı: 2023: 6.180 Milyar USD, 2024: 7.420 Milyar USD, 2025/1-3: 1.379 Milyar USD -Ülkenin Dünyadan İhracatı: 2023: 2.329 Milyar USD , 2024: 3.047 Milyar USD, 2025/1-3: 616 Milyon USD -Türkiye'nin Ülkeden İthalatı: 2023: 4.655 Milyon USD, 2024: 4.793 Milyon USD, 2025/1-3: 1.537 Milyon USD Türkiyenin Ülkeye İhracatı: 2023: 69.731 Milyon USD, 2024: 35.540 Milyon USD, 2025/1-3: 8.029 Milyon USD Dış Ticaret Hacmi: 2023: 74.387 Milyon USD, 2024: 40.333 Milyon USD, 2025/1-3: 9.566 Milyon USD GSYİH: 2023: 14.09 Milyar Dolar, 2024: 14.28 Milyar Dolar Kişi Başına Düşen GSYİH: 2023: 1.040 Dolar, 2024: 1.029 Dolar İşsizlik Oranı: 2025/1-3: %15,30 Döviz Kuru: 1 Dolar=1.440 RWF (2025 Nisan)

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

1.RUANDA MADENCİLİK SEKTÖRÜ

1.1.Ruanda Temel Ekonomik Göstergeler

Ruanda ekonomisi, 1994 yılında yaşanan soykırımdan derinden etkilenmiş, geçiş dönemiyle birlikte toparlanma sürecine girmiştir. 2000’den sonra ise Afrika’nın en hızlı gelişen ekonomilerinden birine dönüşmüştür. Ruanda Hükümeti’nin öncelikli hedefleri arasında ülkeyi bölgesel ticaret ve finans, turizm ve IT hizmetleri açısından bir merkez haline getirmek yer almaktadır. Tarım sektörü Ruanda ekonomisinin en önemli sektörlerinden birisidir. Toplumun % 90’ı tarımla uğraşmaktadır. Bununla birlikte son dönemde tarım sektörünün GSMH’den aldığı payda azalma gözlemlenmektedir. Son yıllarda Ruanda’da hizmet sektörü, tarımın yerine geçerek ülkenin en önde gelen sektörü haline gelmiştir. GSMH’nin yarısından fazlasını oluşturan hizmet sektörünün içine turizm, bankacılık ve finans, toptan ve perakende satış, otel ve restoranlar, ulaşım, depolama, iletişim, emlak, iş dünyası hizmetleri, ayrıca eğitim ve sağlık gibi kamu hizmetleri girmektedir. Ülkede sanayi sektörü gelişme göstermektedir. Ruanda’da ithalata bağımlı olarak gelişse de imalat sektörünün önemi de artmaktadır.

Özel sektörün büyümesine büyük önem atfedilmektedir. Özel sektörün geliştirilmesi hedefinin üç ayağı bulunmaktadır: başta ulaştırma ve enerji alanları olmak üzere altyapının geliştirilmesi, finansal sektörün geliştirilmesi ve insan kaynaklarının geliştirilmesi. Bu itibarla bankacılık sektörü önemli gelişme göstermiştir. Son dönemdeki yüksek büyüme oranları büyük oranda tarım ve hizmetler sektörlerindeki performansa bağlıdır. Artan tüketim ve yatırım harcamaları da büyümenin temel kaynaklarından. Kamu yönetimine ilişkin gerçekleştirilen reformlar da büyümeyi desteklemektedir. Benzer büyüme performansının sanayide de gerçekleştirilmesi hükümetin öncelikleri arasında yer almaktadır. Bu itibarla ülkedeki altyapı çalışmalarına hız kazandırılmaktadır.

Bu kapsamda, Ruanda’da yoksulluğu azaltmak, gelirleri artırmak, yaşam standartlarını iyileştirmek, istikrarı korumak, Ruanda ekonomisini dönüştürmeyi ve tüm Ruandalıların hayatlarını modernize etmeyi hedeflemek için hazırlanan “**2050 Vizyon Belgesine**” göre (2020-2050 yılları arasında her 5 yılda bir gözden geçirmelerle), Ruanda’nın 2035 yılında orta gelirli ülkeler, 2050 yılında ise yüksek gelirli ülkeler arasında girmesi hedeflenmektedir.

Bu hedefler doğrultusunda;

RUANDA	Mevcut	Hedef 2035	Hedef 2050
Kişi Başına Düşen GSYİH	1.040 USD	4.036 USD	12.476 USD
GSYİH Büyüme Oranı	%6,90	%12	%10
İşsizlik Oranı	%17	%7	%5
Yatırımların GSYİH’deki Payı	%26	%32,6	% 35,1
Tarımın GSYİH’ya katkısı	%25	%21	%16
Sanayinin GSYİH’ya Katkısı	%20	%24	%33
İşgücüne katılım oranı (Erkek-Kadın)	1.8-1	1.5-1	1-1
Kişi Başına Enerji Tüketimi	60 Kwh	1.026 Kwh	3.080 Kwh
İnternet Kullanan Nüfus	%25	%60	%80

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

-2035'e kadar

- Yaklaşık 1.000\$ olan **kişi başına düşen GSYİH'nin** 4.036\$'a yükseltilmesi,
- Yaklaşık %7 olan **GSYİH büyüme oranının** en az %12'ye yükseltilmesi,
- Yaklaşık %17 civarlarında olan **işsizlik oranının** %7'ye düşürülmesi,
- Yaklaşık %26 olan **yatırımların GSYİH'daki payının** ise 32.6'ya yükseltilmesi,
- Yaklaşık %25 olan **tarım sektörünün GSYİH'daki payının** %21'e düşürülmesi,
- Yaklaşık %20 olan **sanayi sektörünün GSYİH'daki payının** %24'e yükseltilmesi,
- 1.8-1 olan **erkek-kadın işgücüne katılım oranının** 1.5-1 oranına yükseltilmesi,
- Yaklaşık 60 Kwh olan **kişi başına enerji tüketiminin** 1.016 Kwh'ya çıkarılması
- Hali hazırda %25 olan **internete ulaşabilen nüfus oranının** %60'a yükseltilmesi,

-2050'ye kadar ise;

- **Kişi başına düşen GSYİH'nin** 12.476\$'a yükseltilmesi,
- **GSYİH Büyüme oranının** en az %10'a yükseltilmesi,
- **İşsizlik oranının** %5'e düşürülmesi,
- **Yatırımların GDP'deki payının** ise 35.1'e yükseltilmesi,
- **Tarım sektörünün GSYİH'daki payının** %16'ya düşürülmesi,
- **Sanayi sektörünün GSYİH'daki payının** %33'e yükseltilmesi,
- **Erkek-kadın işgücüne katılım oranının** 1-1 oranına yükseltilmesi, internete ulaşabilen nüfus oranının %80'e yükseltilmesi hedeflenmektedir.

IMF tarafından yapılan tahminlere göre ise;

Yıllar	2022	2023	2024	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
GSYİH (Milyar Dolar)	13,31	14,02	13,7	14,14	15,18	16,37	17,8	19,48
Büyüme	8,2	6,9	6,9	7	7,3	7,3	7,3	7,3
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Dolar)	1005	1039	989	998	1049	1107	1183	1271
Enflasyon	13,9	14	5,8	5	5	5	5	5
Nüfus	13,25	13,5	13,86	14,16	14,47	14,79	15,05	15,32
Devlet Borçlanması/ GSYİH	61,1	62,1	69,9	71,7	71,6	69,9	65,5	61,8

2024 yılı itibariyle yaklaşık 14 milyar \$ olan GSYİH'nın 2029 yılında 19,48 milyar \$, yaklaşık %7 olan büyümenin 2029 yılında %7,3, 1039 \$ olan kişi başına düşen gelirin 2029 yılında 1.271 \$, %14 olan enflasyonun 2029 yılında %5, 13,5 milyon olan nüfusun 2029 yılında 15,32 milyon olması beklenmektedir.

-İşsizlik Oranı: 2023 yılında %17,20, 2024 yılı itibariyle ise %15,30,

-Enflasyon Oranı:2022 yılı sonu itibariyle (2021 yılı sonuna göre) enflasyonun %21,63, yıllık ortalama enflasyonun ise %13,86 olduğu, 2023 yılı sonu itibariyle (2022 yılı

Kigali Ticaret Müşavirliği Madencilik Sektörü Raporu 2025

sonuna göre) enflasyonun %6,45, yıllık ortalama enflasyonun ise %14,26 olduğu, 2024 yılı itibariyle, ortalama enflasyonun ise %6.45 olduğu,

-Döviz Kuru: 2024 yılı sonu itibariyle yıllık ortalama döviz kurunun **1 Dolar=1.383 RWF**, **1 Euro=1.439**, **1 GBP=1.735** olduğu, Bu döviz kurları resmi olarak duyurulan rakamlar olup serbest piyasada ise döviz kurları bu rakamlardan biraz daha yüksek olarak işlem görmektedir. Örneğin **1 Dolar=1.405 RWF** olarak işlem görmektedir. 2025 yılı Nisan ayı itibariyle ise **1 Dolar=1.440 RWF**'dir.

-Ruanda'nın GSYİH: 2023 yılında 16,626 milyar RWF, (yaklaşık **14,10 Milyar \$**), 2024 yılında 18,785 milyar RWF (yaklaşık **14.29 Milyar \$**) olarak gerçekleşmiştir.

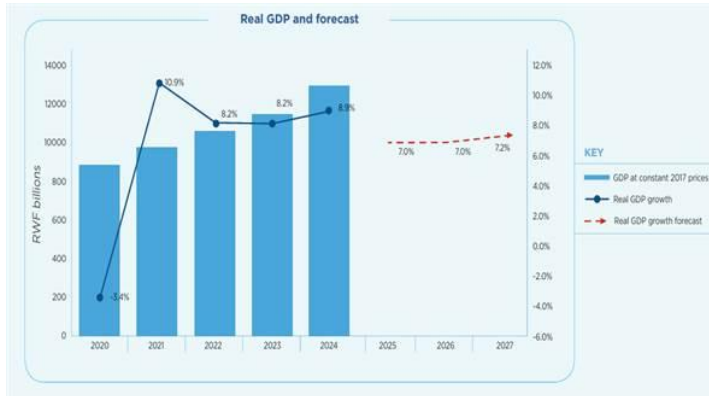
Ruanda GSYİH'sı,

-Birinci çeyrekte %9,7,

-İkinci çeyrekte %9,8,

-Üçüncü çeyrekte %8,1,

-Dördüncü çeyrekte ise %8 büyümeye kaydetmiştir.

Öte yandan, Ruanda GSYİH'sının **2025, 2026 ve 2027 yıllarında minimum %7** oranında büyümeye devam edeceği tahmin edilmektedir.

Strong economic growth				
Countries	10Y Avg	2022	2023 (P)	
Rwanda	7.1%	8.2%	7.9%	
Ethiopia	9.5%	4.8%	5.7%	
Botswana	1.4%	4.2%	4.4%	
Kenya	8.9%	5.9%	5.7%	
Tanzania	6.9%	5%	5.6%	

Bu güçlü ekonomik büyümeye oranlarıyla Ruanda, Afrika'nın büyük ekonomilerinden Kenya Tanzania ve Etiyopya'yı geride bırakmıştır.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

Economic forecasts: Sub-Saharan Africa

(real GDP growth; percent)

	PROJECTIONS		
	2024	2025	2026
Sub-Saharan Africa	4.0	3.8	4.2
Angola	4.5	2.4	2.1
Benin	6.5	6.5	6.2
Botswana	-3.0	-0.4	2.3
Burkina Faso	4.4	4.3	4.5
Burundi	3.5	1.9	2.6
Cabo Verde	6.0	5.0	4.9
Cameroon	3.6	3.6	4.0
Central African Republic	1.8	2.9	3.1
Chad	1.5	1.7	3.2
Comoros	3.3	3.8	4.3
Congo, Democratic Republic of the	6.5	4.7	5.2
Congo, Republic of	2.6	3.3	3.2
Côte d'Ivoire	6.0	6.3	6.4
Equatorial Guinea	1.9	-4.2	0.0
Eritrea	...	...	...
Eswatini	3.7	5.1	4.9
Ethiopia	8.1	6.6	7.1
Gabon	3.1	2.8	2.6
The Gambia	5.8	5.9	5.0
Ghana	5.7	4.0	4.8
Guinea	6.1	7.1	10.6
Guinea-Bissau	4.7	5.1	5.0
Kenya	4.5	4.8	4.9
Lesotho	2.6	1.5	1.4
Liberia	4.8	5.3	5.5
Madagascar	4.2	3.9	4.2
Malawi	1.8	3.5	4.3
Mali	4.4	4.9	5.1
Mauritius	4.7	3.0	3.0
Mozambique	1.9	2.5	3.5
Namibia	3.7	3.8	3.7
Niger	10.3	6.6	6.7
Nigeria	3.4	3.0	2.7
Rwanda	8.9	7.1	7.5
São Tomé & Príncipe	0.9	3.1	4.8
Senegal	6.7	8.4	4.1
Seychelles	3.0	3.5	3.5
Sierra Leone	3.7	4.7	4.9
South Africa	0.6	1.0	1.3
South Sudan	-27.6	-4.3	64.5
Tanzania	5.4	6.0	6.3
Togo	5.3	5.3	5.5
Uganda	6.3	6.1	7.6
Zambia	4.0	6.2	6.8
Zimbabwe	2.0	6.0	4.6

Source: IMF, World Economic Outlook database, April 2025.

Note: Data for Eritrea are excluded due to constraints in data reporting.

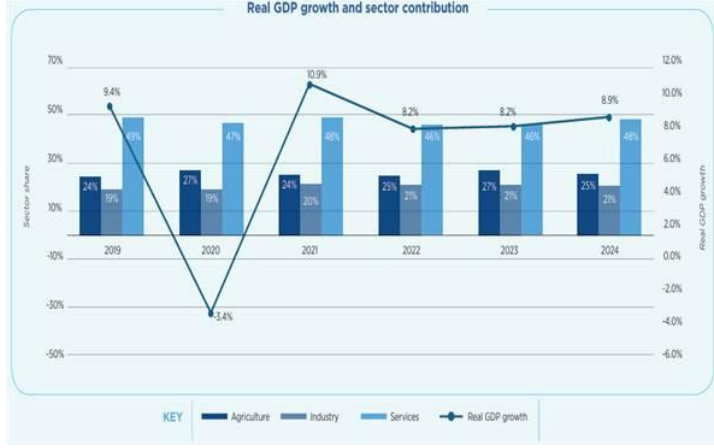
IMF

IMF'nin 2025 yılı Nisan ayında yayımladığı ve Sahraaltı Afrika'daki ülkelerin 2024 yılı büyüme oranları ve 2025 ve 2026 tahmini büyüme oranlarına ilişkin yayımlamış olduğu rapora göre, Ruanda, Sahraaltı Afrika'da 2024 yılında Nijer'den sonra %8.9 oranla en fazla büyüme kaydeden ikinci ülke olmuştur. Bu büyüme oranıyla Ruanda, Sahraaltı Afrika'da, Kenya, Tanzanya, Etiyopya gibi büyük ekonomileri geride bırakmıştır. Aynı Rapora göre, Ruanda'nın

Kigali Ticaret Müşavirliği Madencilik Sektörü Raporu 2025

2025 yılında %7.1, 2026 yılında ise %7.5 oranında büyüme kaydedeceği projeksiyonunu yapmıştır.

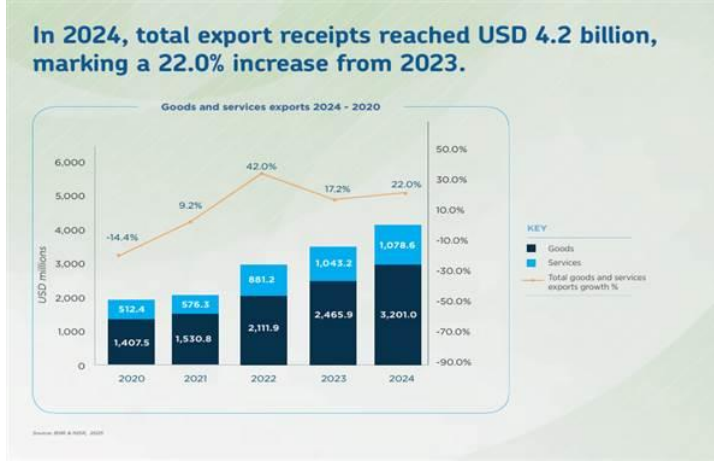
GSYİH içerisinde,

-Tarım sektörü %25,

-Sanayi sektörü %21,

-Hizmetler sektörü ise %48 paya sahiptir.

2024 yılında, **tarım sektörü %5, sanayi sektörü %10, hizmetler sektörü ise %10** büyüme kaydetmiştir.

Ruanda 2024'te 3.2 milyar dolarlık mal ihracatı, 1 milyar dolar hizmet ihracatı, toplamda ise **4.3 milyar dolarlık ihracat performansı** göstermiştir.

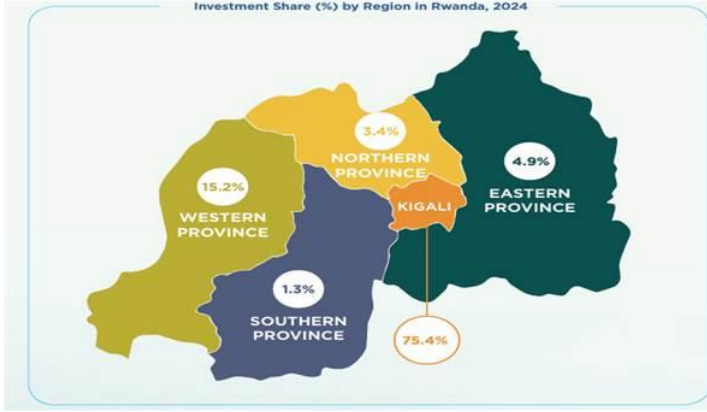
Rank	Destination	2023 (USD million)	2024 (USD million)	Percentage Change
1	United Arab Emirates	951.2	1559.5	63.9%
2	DR Congo	173.5	229.5	32.3%
3	China	83.9	83.6	-0.4%
4	Luxembourg	16.1	55.4	243.8%
5	United Kingdom	37.7	36.1	-4.3%
6	Pakistan	26.1	26.1	0.0%
7	Hong Kong SAR	44.1	24.7	-44.0%
8	United States of America	18.8	23.9	26.8%
9	Netherlands	18.6	21.7	16.5%
10	India	14.1	20.1	41.8%

Bu ihracatın en fazla yapıldığı **ilk 3 ülke sırasıyla Birleşik Arap Emirlikleri, Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Çin** olmuştur.

Öte yandan geçen yılki rakamlarla karşılaştırıldığında **%243'lük** dikkat çekici artışla **dördüncü** sırayı **Lüksemburg** almıştır.

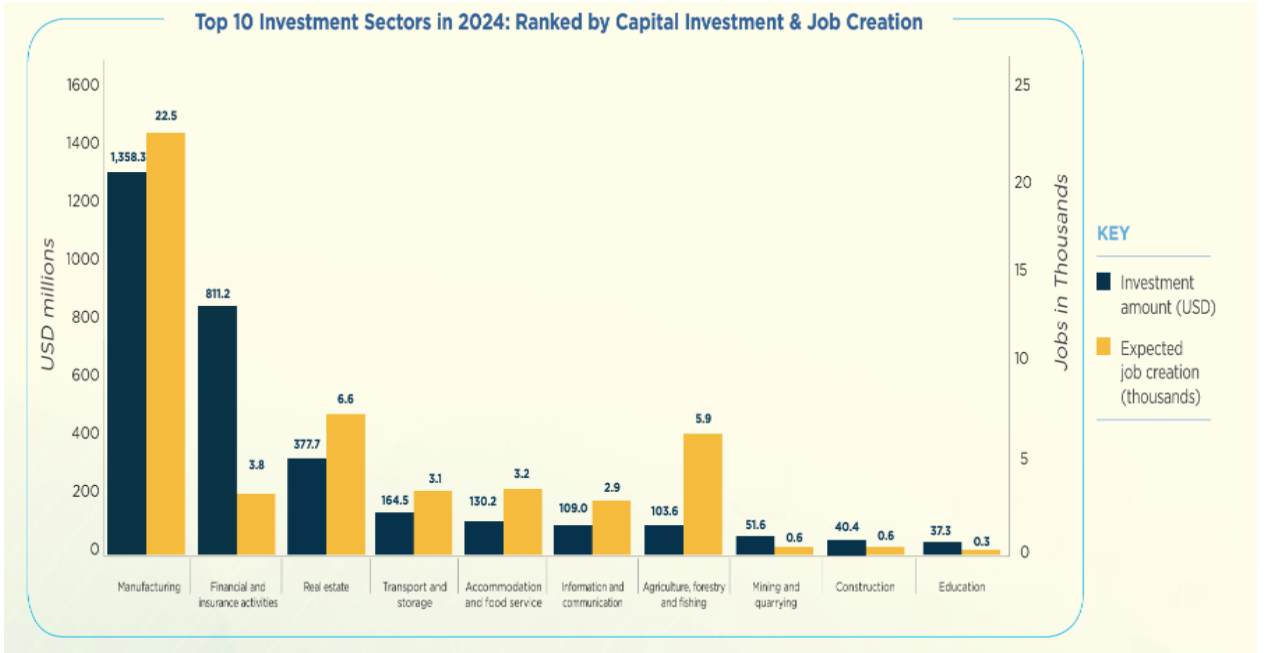
Kigali Ticaret Müşavirliği Madencilik Sektörü Raporu 2025

Son beş yılda, Ruanda'nın eyaletleri **imalat, gayrimenkul, tarım ve madencilik alanlarında** toplam **3.3 milyar dolarlık** yatırım çekmişlerdir.

Finans, ticaret, bilişim şehri başkent Kigali 2.47 milyar dolar ile ilk sırayı almıştır. Batı eyaleti ise 496 milyon dolarlık yatırımla ikinci sırayı, Doğu Eyaleti ise 155 milyon dolarla üçüncü sırayı almıştır.

2024 yılında, Ruanda'da ilk 10 Yatırım Sektörü içerisinde,

-İlk sırayı 1.3 milyar dolarla **Manufaktur (İmalat)** sektörü,

-İkinci sırayı 811 milyon dolarla **Finansal Hizmetler Sektörü**,

-Üçüncü sırayı 337 milyon dolarla **Emlak Sektörü** almıştır.

Kigali Ticaret Müşavirliği Madencilik Sektörü Raporu 2025

Dolayısıyla, Ruanda'nın güvenli, hızla büyüyen, şeffaf ve yatırımcı dostu bir ülke olması, diğer Afrika ülkelerinden ayrı bir konuma yerleştirmiştir.

Ruanda;

- Afrika'nın **en hızlı büyüyen 6. ekonomisi** (2007'den beri yıllık %7,5, % 8 büyüme) olması,
- Afrika'da **iş yapma kolaylığında 2. sırada** olması,
- Dünyada insani gelişmede **en fazla ilerleme kaydeden ülke** olması,
- Yaklaşık 14 milyonluk nüfusunun **%65'inin 30 yaşından genç olması**, ortalama medya yaşı 19.7 olması
- Dünyada **en güvenli 5. ülke** olması,
- Afrika'da devlet **şeffaflığında(en az yolsuzluğun olduğu) 4. sırada**.
- Dünyada parlamentoda **en fazla kadın temsil oranı (%63,7)** olması,
- Afrika'nın **merkezi olma (hub) potansiyelinin** olması,
- Afrika'da **kongre turizminde (MICE) 2. sırada** olması (son 4 yılda 19 basamak yükseldi)
- Doğu Afrika'da **ağ altyapısında 1. sırada**, Afrika genelinde 5. Sırada olması,
- **%95 4G LTE fiber kapsama alanı**, 7.000 km fiber internet ağına sahip olması,
- Bilişim Teknolojileri Teşviklerinde (ICT) **Afrika'da 2. sırada** olması,
- Yatırımcı Dostu Ülke (MICEA) **endeksinde Afrika'da 3. sırada** olması, Ruanda'nın iş dostu politikaları, dijital altyapısı ve güvenli ortamıyla yatırımcılar için cazip bir ülke olduğunu göstermektedir.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

1.2.Dünya Madencilik Sektörü Genel Bilgiler

Günümüzde hızla gelişen teknoloji ve endüstri, insanoğlunun yaşam biçimini belirlemekte ve küresel ekonomiyi şekillendirmektedir. Bu değişimin altında yatan temel unsur, Dünya'nın derinliklerindeki doğal elementler yani madenlerdir.

Kritik ve stratejik madenler ise, modern toplumların sürdürülebilirliği, güvenliği ve refahı açısından hayati bir role sahiptir. Askeri, ekonomik ve endüstriyel alanlarda büyük önemi haiz olan bu mineraller, bir ülkenin ekonomik gücünü, askeri kapasitesini etkileme potansiyeli taşır.

Özellikle nadir toprak elementleri; güdümlü füzelerden elektronik cihazlara, manyetik malzemelerden rüzgâr türbinlerine kadar birçok modern teknolojide kullanılmaktadır.

Enerji üretimi ve ulaşım sektörlerinde önemli bir rol oynayan kritik ve stratejik madenlere başta yenilenebilir enerji teknolojileri, güneş panelleri ve rüzgar türbinleri gibi birçok sürdürülebilir enerji kaynağının üretimi için ihtiyaç duyulmaktadır. Aynı zamanda, elektrikli araçlar ve hibrit araçlarda da kritik ve stratejik madenlerin kullanımı yaygındır.

Kritik ve stratejik madenlerden doğru ve sürdürülebilir bir şekilde faydalanılması, bir ülkenin ulusal güvenliği ve rekabet gücü açısından hayati bir konudur. Zira; birçok stratejik madenin çıkarılması, rafine edilmesi ve dağıtılması zorlu süreçler gerektirir.

Her ülke, sahip olduğu kaynakları ve ihtiyaçları analiz ederek kendisi için kritik ve stratejik madenleri belirlemektedir. Burada; milli güvenlik, ekonomik büyüme, teknolojik gelişme ve sürdürülebilir kalkınma gibi çeşitli kriterlere bakılmaktadır.

Ayrıca, ülkelerin endüstriyel yapısı, teknolojik altyapısı ve ticaret politikaları da stratejik ve madenlerin belirlenmesinde etkili olmaktadır. Ülkemizin kritik ve stratejik madenlerini belirlemesi; kaynaklarımızın etkin bir şekilde kullanılmasına, Ar-Ge ve teknolojiye yapılan yatırımların artmasına ve yerli sanayi ekosistemini geliştirilmesine yardımcı olacaktır. Bu da doğrudan ulusal çıkarlarımız ve ülkemizin geleceği ile ilgilidir.

Maden emtiaları ekonomik büyüme ve gelişme için vazgeçilmezdir. Savunma sanayi, telekomünikasyon, yenilenebilir enerji üretimi, ulaşım, sağlık sektörü ve benzeri birçok alanda çeşitli mineraller, gelişen teknoloji ile birlikte daha da yaygın olarak kullanılmaktadır. Maden kaynakları Dünyanın farklı bölgelerinde gelişmiş olmasına rağmen, bazı madenler çeşitli bölgelerde görece daha fazla bulunmaktadır. Bu durumun bir sonucu olarak birçok ham maddenin üretimi birkaç ülke özelinde yoğunlaşmaktadır.

Çin, nadir toprak elementlerinde piyasayı elinde tutarken **Şili**, en büyük **bakır üreticisi** olan ülke konumundadır.

Güney Afrika ve Rusya ise **platin grubu** elementleri özelinde en büyük üreticilerdendir.

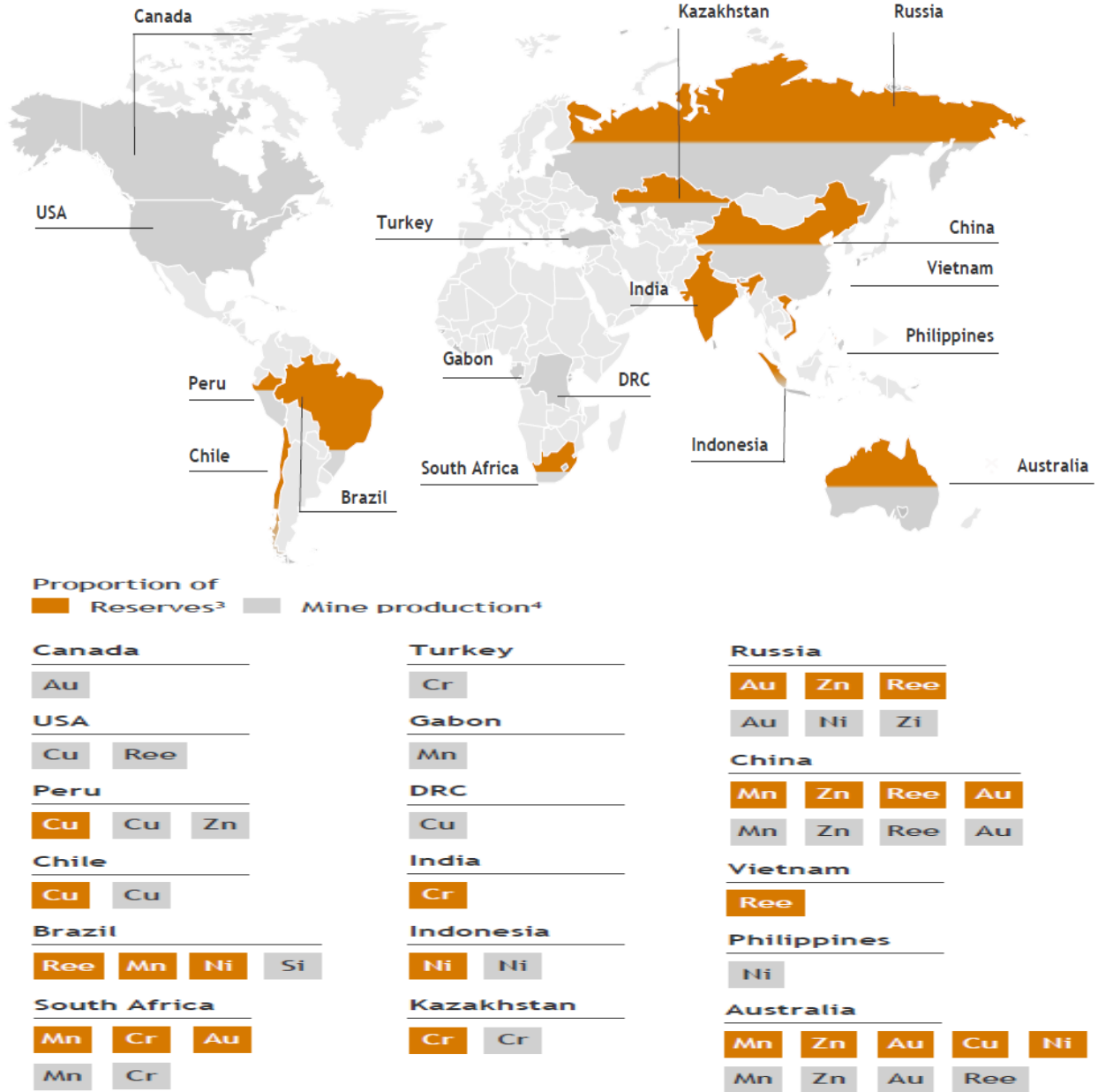

Kıgali Ticaret Müşavirliği Madencilik Sektörü Raporu 2025

Aşağıdaki tablo dünyadaki çeşitli ülkelerin **maden rezervleri ve maden üretimlerini** göstermektedir. Aşağıdaki tabloda, "Proportion of Reserves" (Rezerv Oranları) ve "Mine production" (Maden Üretimi) olmak üzere iki ana bölüme ayrılmıştır.

Top-countries¹ by reserves and production of main critical minerals in 2022²

Source: Trading economics website; USGS — Mineral Commodity Summaries — [2018-2023]; IEA — Critical minerals Market Review 2023 — [2023]; IEA — Critical minerals Data Explorer — [July 2023]; World Gold Council website.

Tablo'da yer alan maden kısaltmalarının anlamları,

Altın (Au), Bakır (Cu), Nadir Toprak Elementleri (Rare Earth Element-REE), Çinko (Zn), Krom (Cr), Manganez (Mn), Nikel (Ni) şeklindedir.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

Tabloya göre,

- Kanada'nın** altın üretiminde,
- ABD'nin** bakır ve nadir toprak elementleri (Ree) üretiminde,
- Peru'nun** bakır ve çinko üretiminde, bakır rezervinde,
- Şili'nin**, bakır üretiminde ve rezervinde,
- Brezilya'nın** nadir toprak elementleri, Manganez ve nikel rezervinde,
- Güney Afrika'nın** Manganez, Krom üretiminde ve rezervinde, altın rezervinde,
- Türkiye'nin** krom üretiminde,
- Gabon'un** manganez üretiminde,
- DRC'nin** bakır üretiminde,
- Hindistan'ın** krom rezervinde,
- Endonezya'nın** nikel üretimi ve rezervinde,
- Kazakistan'ın** krom üretimi ve rezervinde,
- Rusya'nın** altın, çinko ve nadir toprak elementleri üretimi ve rezervinde,
- Çin'in** manganez, çinko, nadir toprak elementleri ve altın üretimi ve rezervinde,
- Vietnam'ın** nadir toprak elementleri rezervinde,
- Filipinler'in** nikel üretiminde,
- Avustralya'nın** manganez, çinko, altın, bakır ve nikel üretimi ve rezervinde, nadir toprak elementleri üretiminde öne çıktığı görülecektir.

Bu noktada; kritik ve stratejik madenlerin tanımını yapmak önem arz etmektedir.

Kritik madenler; Arz kesintisi veya yüksek fiyat artışı halinde ciddi ekonomik sorunların veya tedarik güvenlik zafiyetinin doğabileceği, sanayi üretiminin temel girdilerinden olan ve yüksek arz riski taşıyan madenlerdir. Çeşitli sınıflandırma farklılıkları olsa da **“yüksek öneme sahip kritik madenler”** de ilk 10 sırayı **Lityum, Gümüş, Titanyum, Demir, Manganez, Çinko, Bakır ve Aliminyum, nikel ve nadir toprak elementleri** almaktadır.

Stratejik madenler ise ulusal güvenlik ve ekonomik refah için temel öneme sahip olan ve iç veya dış etkenler nedeniyle arzı kısıtlanabilir madenlerdir. Yine çeşitli sınıflandırma farklılıkları olsa da “stratejik madenler”de ise ilk 10 sırayı **hafniyum, iterbiyum, itriyum, kobalt, krom, lantan, molibden, neodimyum, uranyum, renyum** almaktadır. Yukarıda kritik madenler altında sıralanan madenler aynı zamanda daha geniş bir kümeyi kapsayan stratejik madenler arasında da yer almaktadır.

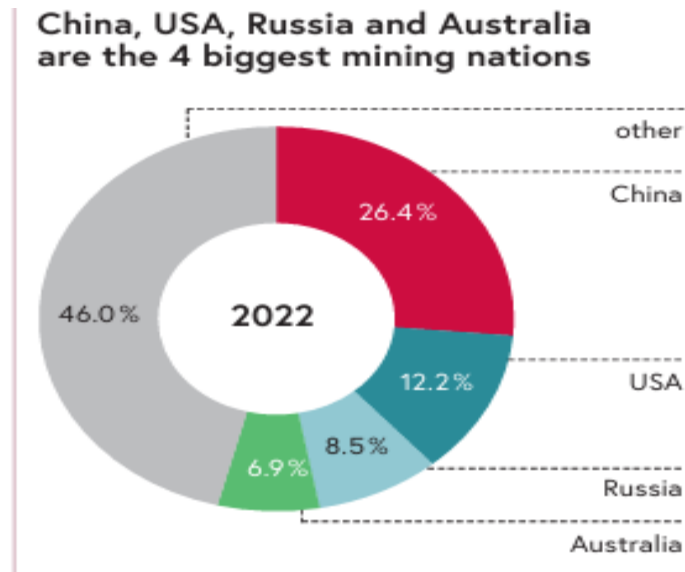
Nadir toprak elementleri(Rare Earth Element) ise, lantanit serisi olarak bilinen, periyodik tabloda 15 elementin bulunduğu bir dizi mineraldir. Bu unsurlar, emisyonları, enerji tüketimini azaltmayı ve verimliliği, performansı, hızı, dayanıklılığı ve termal kararlılığı iyileştirmeyi amaçlayan

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

teknolojiler için temeldir. Bunlar aynı zamanda ürünleri daha hafif ve daha küçük hale getirmeyi amaçlayan teknolojilerin de önemli bir bileşenidir. Dolayısıyla günümüz teknolojisinin temeli, önemi buradan gelmektedir. Bu onları birçok elektriksel, optik, manyetik ve katalitik uygulamada vazgeçilmez ve yeri doldurulamaz ve bunların bol olmaması, daha sonra göreceğimiz gibi, ülkeler arasında çatışmalara, savaşlara ve gerilimlere yol açmıştır. Nadir toprak elementleri yerkabuğunda nispeten bol miktarda bulunmasına rağmen, jeokimyasal özelliklerinden dolayı genellikle geniş bir alana dağılmış durumdadırlar.

Nadir toprak elementleri, cep telefonundan elektrikli araca, savunma sistemlerinden yenilenebilir enerjiye kadar her alanda vazgeçilmezdir. "Nadir" olmaları, bulunma sıklığından ziyade **çıkartılma ve arıtma zorluğu** nedeniyle bu şekilde adlandırılırlar. **Skandiyum (Sc), İttriyum (Y), Lantan (The), Seryum (Ce), Praseodimyum (Pr), Neodimyum (Nd), Prometyum (Pm), Samaryum (Sm), Evropyum (AB), Gadolinyum (Gd), Terbiyum (Tb), Disprosyum (Dy), Holmiyum (Ho), Erbiyum (Er), Tulio, İterbiyum (Yb) ve Lutesyum (Lu)**'dur.

Yukarıda da belirtildiği üzere, dünyanın en büyük madencilik ülkeleri, **Çin, ABD, Rusya ve Avustralya** olarak sıralanmıştır.

Ayrıca **Çin**, dünyanın aşağıda sıralanan emtiaların da (28 emtia) en büyük en büyük üreticisidir:

-4 Demir ve Ferro-Alaşım Metali: Molibden, Titanyum, Tungsten (Volfram), Vanadyum

-14 Demir Dışı Metal: Alüminyum, Antimon, Bizmut, Kadmiyum, Galyum, Germanyum, İndiyum, Kurşun, Cıva,

Nadir Toprak Elementleri (Neodimyum, Lantan, Seryum vb.) Selenyum Tellür, Kalay, Çinko

-1 Değerli Metal: Altın

-7 Endüstriyel Mineral: Fluorit (Kalsiyum Florür), Grafit, Alçıtaşı (Jips), Magnezit, Fosfat Kayası, Tuz, Kükürt

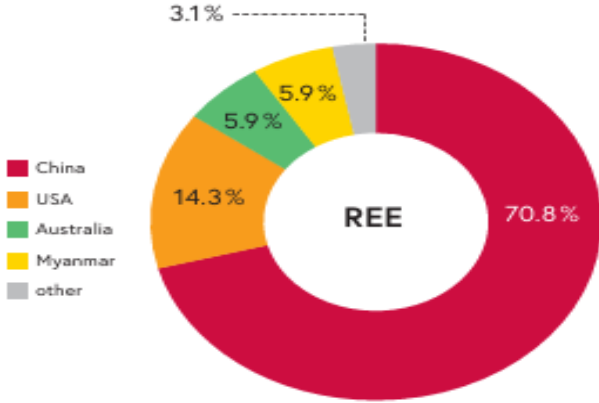
-2 Mineral Yakıt: Steam Coal: Buhar Kömürü (Termik Kömür), Coking Coal: Kok Kömürü

Kıgali Ticaret Müşavirliği Madencilik Sektörü Raporu 2025

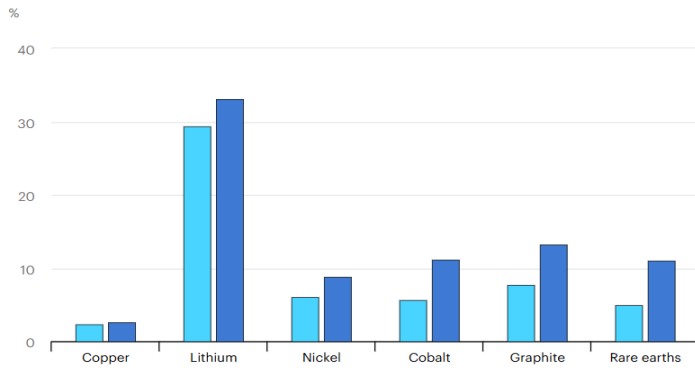
Largest 4 producer countries share
96,9% of Rare Earth Minerals production

Dünya'nın en büyük nadir toprak elementi üreticileri, **Çin, ABD, Avustralya** olarak sıralanmıştır.

Annual average demand and supply growth, 2021-2024

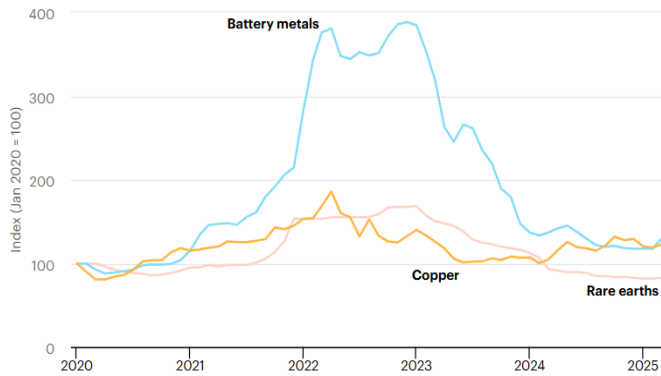
Open

IEA, Licence: CC BY

Annual average price developments for selected minerals, 2020-2024

Open

IEA, Licence: CC BY 4.0

● Copper ● Battery metals ● Rare earths

izlemiştir. 2021-22 arasında sekiz kat artan lityum fiyatları, 2023'ten bu yana %80'den fazla, grafit, kobalt ve nikel fiyatları ise 2024'te %10 ila %20 arasında düşüş kaydetmiştir.

Yıllık ortalama talep ve arz:

Yandaki tabloda dünyada yıllık ortalama **talep ve arz** edilen madenlerin 2021-2024 yılları arasındaki seyri gösterilmektedir.

Buna göre, dikkat edilecek olursa lityum, nikel, kobalt nadir toprak elementlerindeki arz, dünyada gerçekleşen talebi belirtilen dönemlerde rahatlıkla karşılamıştır.

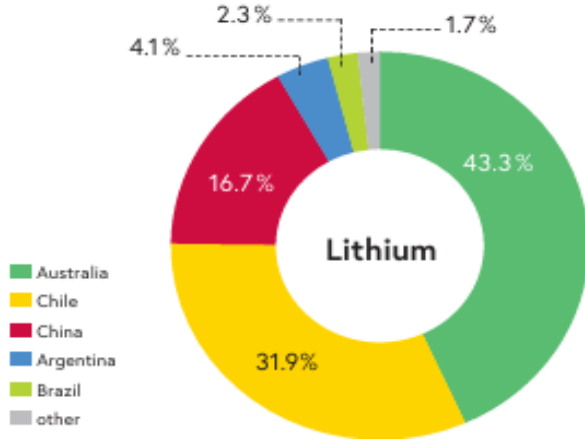
Yıllık ortalama fiyat değişimleri:

Yandaki tabloda, bakır, pil metalleri ve nadir toprak elementlerindeki fiyat değişimlerinin 2020-2024 yılları arasındaki seyrine yer verilmiştir.

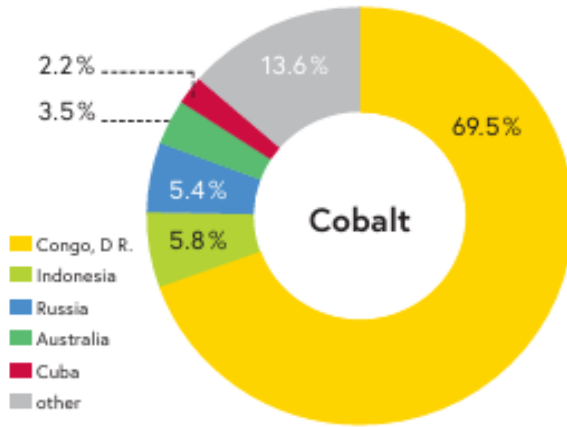
Buna göre, pil metallerindeki fiyatlar 2021 yükselmeye başlamış, 2022 ve 2023 yıllarında en yüksek seviyesine ulaşmış, 2024 yılında, Çin, Endonezya ve Kongo Demokratik Cumhuriyeti'nin öncülük ettiği büyük arz artışları, fiyatlar üzerinde aşağı yönlü baskı oluşturduğu için düşüşe geçerek neredeyse 2020 yılındaki seviyesine gelmiştir. Bakır ve nadir toprak elementleri ise aynı dönemlerde istikrarlı bir seyir

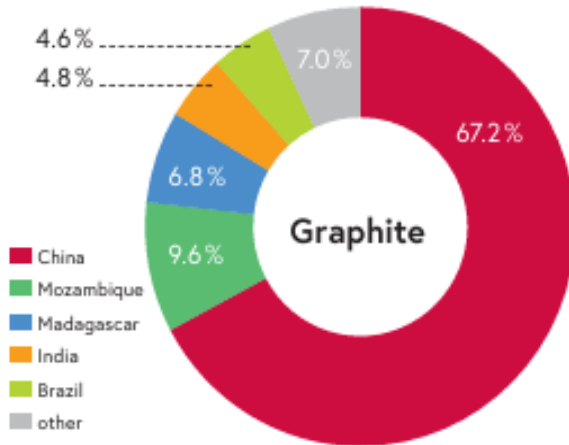
Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

Yandaki tablodan da görüleceği üzere, **lityum üretiminde** ana üreticilerin sırasıyla **Avustralya, Şili, Çin, Arjantin, Brezilya** olarak sıralanmıştır.

Yandaki tablodan da görüleceği üzere, **kobalt üretiminde** ana üreticilerin sırasıyla Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Endonezya, Rusya, **Avustralya, Küba** olarak sıralanmıştır.

Yandaki tablodan da görüleceği üzere, **batarya üretiminde kritik olan grafit üretiminde** ana üreticilerin sırasıyla Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Endonezya, Rusya, **Avustralya, Küba** olarak sıralanmıştır.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

1.3.Ruanda Madencilik Sektörü Genel Bilgiler

1920'lerden beri yapılan jeolojik araştırmalar, Ruanda'nın ülke genelinde büyük miktarda kalay, tantal, tungsten (3Ts) ve altın yataklarına sahip olduğunu göstermektedir. Ruanda, büyük miktarda tarihi mineral oluşumuna ve faal madenlere ev sahipliği yapmaktadır.

Başlıcaları, kasiterit (%76 Sn derecesi), volframit (%35 ila %70 tungsten derecesi), kolumbit-tantalit (%25 ila %55 arasında değişen Tantal derecesi), doğal altın (%99,999 Au) ve nadir toprak elementleri (REE'ler), beril, lityum içeren mineraller, fosfat mineralleri, değerli taşlar vb. gibi diğer pegmatit ile ilişkili nadir minerallerdir.

Buna ek olarak, ülke amfibolit, granit, kuvarsit, volkanik kayalar, kil, kum ve çakıl gibi endüstriyel minerallere de sahiptir. Turba (elektrik üretimi için kullanılır veya yakacak odun alternatifi olarak işlenir) gibi diğer doğal kaynaklar da bol miktarda bulunmaktadır.

Ruanda'daki madencilik faaliyetleri 1930'ların başında başlamış olup o zamandan beri sektör önemli reformlar geçirerek ülkenin en büyük ihracat geliri elde eden sektörlerinden biri haline gelmiştir.

Ruanda madencilik tarihine kısa bir bakış attığımızda,

- 1930: Rwinkwavu ve Rutongo'da Belçikalılar tarafından kasiterit keşfedilmiştir.
- 1931-41: Bisesero, Gatumba, Ntunga, Mugesera, Bugesera'da kasiterit/koltan keşfedilmiştir
- 1933: Rutsiro'da kasiterit, koltan ve wolframit keşfedilmiştir.
- 1940-1950: Gifurwe, Nyakabingo ve Bugarama'da volframit keşfedilmiştir.

Şirketler

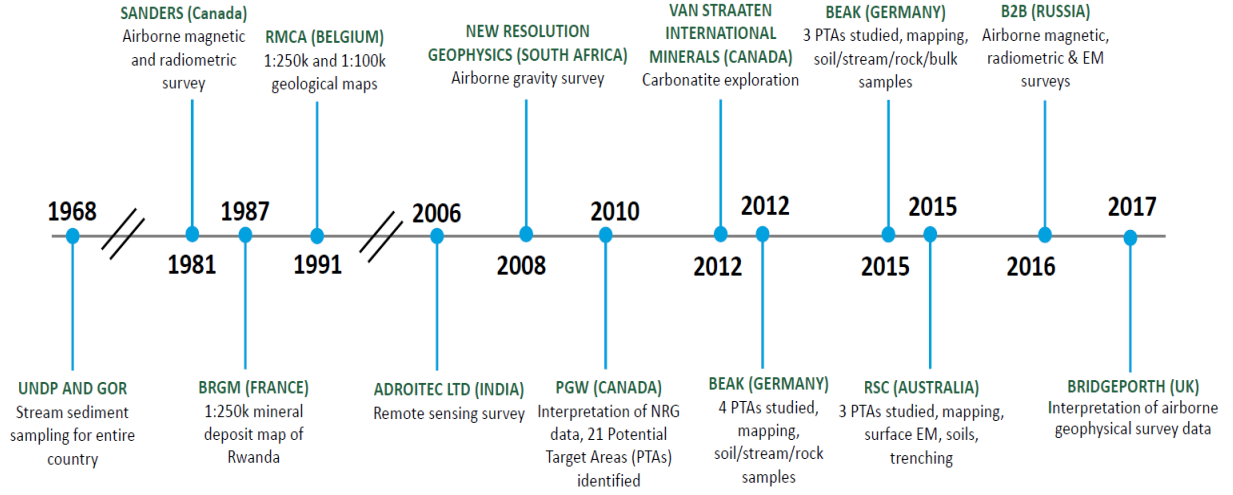
- 1930 MINETAIN (Belçika)
- 1934 SOMUKI (Belçika)
- 1945 GEORWANDA (Belçika)
- 1948 COREM (Belçika)
- 1973 Ruanda hükümeti (%49) ve MINETAIN/SOMUKI arasındaki SOMIRWA ortak girişimidir.
- 1985 SOMIRWA 'uluslararası kalay krizi' nedeniyle iflas etmiştir.
- 1988 COOPIMAR, zanaatkar madenciliği desteklemek için Ruanda hükümeti tarafından kurulmuştur.
- 1989 SOMIRWA operasyonlarını yeniden başlatmak için Ruanda hükümeti tarafından REDEMI kurulmuştur.
- 2007 REDEMI zayıf performanstan sonra tasfiye edildi, madencilik sektörü özelleştirilmiştir.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

Öte yandan Ruanda'daki 50 yıllık keşif çalışmalarına baktığımızda,

OVER 50 YEARS OF EXTENSIVE EXPLORATION WORK

1968 yılında: UNDP ve Ruanda hükümeti tüm ülke çapında çalışmalara başlayarak örnekler toplamaya başlamıştır.

1981 yılında: SAIDERS şirketi (Kanada), hava manyetik ve radyometrik araştırmalar yapmıştır.

1987 yılında: BRGM şirketi (Fransa), 1:250.000 ölçekli Ruanda'nın mineral rezerv haritasını çıkarmıştır.

1991 yılında: RMCA şirketi (Belçika) 1:250.000 ve 1:100.000 ölçekli jeolojik haritalar çıkarmıştır.

2006 yılında: ADROITEC şirketi (Hindistan) uzaktan hassas araştırma çalışmaları yürütmüştür.

2008 yılında: NEW RESOLUTION GEOPHYSICS şirketi (Güney Afrika) havadan gravite ölçümleri yapmıştır.

2010 yılında: PGW şirketi (Kanada) Ruanda'daki 21 potansiyel maden alanı tespit etmiştir.

2012 yılında: VAN STRATEN INTERNATIONAL MINERALS şirketi (Kanada), karbon keşfi, aynı yıl BEAK şirketi (Almanya) 4 bölgede toprak, nehir ve kaya örnekleri ile haritalama çalışmaları yapmıştır.

2015 yılında: Yine BEAK şirketi (Almanya) 3 bölgede toprak, nehir ve kaya örnekleri ile haritalama çalışmaları yapmıştır. Aynı şekilde RSC şirketi (Avustralya) da toprak, nehir ve kaya örnekleri ile haritalama çalışmaları yapmıştır.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

2016 yılında: B2B şirketi (Rusya) havadan manyetik, radyometrik araştırmalar yapmıştır.

2017 yılında: BRIDGEPORT şirketi (İngiltere) ise havadan jeofizik araştırma verilerinin yorumlanması çalışmaları yapmıştır.

Özetle denilebilir ki Ruanda, 1970'lerden bu yana çok sayıda uluslararası şirketle mineral keşif projeleri yürütmüştür. Hava manyetik/gravite ölçümleri, uzaktan algılama, akarsu sedimanı analizleri, jeofizik araştırma verilerinin yorumlanması gibi. En aktif ülkeler: Kanada, Almanya, Hollanda, Rusya, Avustralya ve Hindistan olmuştur. Bu çalışmalar sayesinde Ruanda'nın maden envanteri detaylı şekilde haritalanmıştır.

Öte yandan Ruanda her yıl 8.000 ila 9.000 ton 3T mineral üretmekte ve para miktarı piyasa fiyatlandırma dinamiklerine bağlı olarak değişmektedir.

Ruanda, 2024 itibarıyla elektronik üretiminde kullanılan dünya tantalının %22'sinden fazlasını üreterek tantalın en büyük küresel üreticilerinden biridir.

Altın madenciliği ve ihracatı son zamanlarda büyük bir potansiyele sahip olduğu ortaya çıkmıştır.

Ruanda şu anda bir altın rafinerisi, bir tantal rafinerisi ve bir kalay eritme tesisi de dahil olmak üzere üç son teknoloji mineral katma değerli tesise ev sahipliği yapmaktadır. Bu tesisler ülke ve bölge içinden büyük miktarda mineral işleme kapasitesine sahiptir.

Madencilik Ruanda GSYİH'sine %3 katkıda bulunmaktadır.

Ülkede mineral izlenebilirlik hizmetleri sunan ITSCI ve RCS Global olmak üzere iki kuruluş bulunmaktadır.

Kasiteritin kalay haline getirilmesi, volframitin tungstene, tantalitin tantala dönüştürülmesi, değerli taşların kesilmesi ve cilalanması için işleme tesislerinin kurulması gibi Ruanda'da üretilen mineral cevherlerinin bir kısmı metal olarak değil, %100 ham mineral konsantreleri olarak ihraç edilmektedir.

Şu anda Ruanda'nın madencilik sektörü çoğunlukla geleneksel olup sektörü yarı mekanize ve daha sonra endüstriyel seviyeye yükseltmek için modern teknolojiye ihtiyaç bulunmaktadır. Bun nedenle sondaj makineleri, buldozerler, yerçekimi masası sarsıcıları gibi madencilik ekipmanlarına ihtiyaç vardır.

Mineral maddeler ticareti, madencilik ve mineral ticaret lisansı sahipleri ve eritme şirketlerinin sahipleri tarafından yapılır. Kasiterit, volframit ve niyobyum - tantalit gibi minerallerin ticareti en az %30 katma değer içermelidir.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

Ruanda'nın madencilik sektörü, ekonomik çeşitlendirme ve bölgesel entegrasyon hedefleri doğrultusunda önemli bir rol oynamaktadır.

Madencilik sektörü, Ruanda'nın GSYİH'sına %3'ün üzerinde bir katkıda bulunmaktadır. Madencilik, Ruanda'nın tarım ve hizmet sektörlerine kıyasla henüz küçük bir paya sahip olsa da, stratejik bir sektör olarak tanımlanmaktadır.

Madencilik sektörü, 70.000'in üzerinde istihdam yaratmıştır. Özellikle kırsal bölgelerde yaratılan iş imkanları, sosyoekonomik kalkınmaya destek sağlamaktadır.

Sektörde, küçük, orta ve büyük ölçekli madencilikte 100 aktif madencilik lisansı mevcuttur. Küçük, orta ve büyük ölçekli işletmelerin bir arada bulunması, sektörün kapsayıcılığını göstermektedir.

Ruanda, ayrıca üç gelişmiş tesise ev sahipliği yaparak bölgesel bir mineral katma değer merkezi olarak ortaya çıkmaktadır: -Gasabo Gold Refinery(Gold): Afrika'da altın saflaştırma kapasitesini artırmayı planlamaktadır. -LuNa Eritme Tesisi(Tin): Kalay (tin) işlemede bölgesel bir merkez haline gelmektedir. -PowerX (tantalum). Koltan ve tantalum işleme tesisleriyle teknoloji endüstrisine ham madde sağlamaktadır.

Bu tesisler, Ruanda'yı sadece cevher ihracatçısı olmaktan çıkarıp katma değerli ürün tedarikçisi konumuna yükseltmektedir. Ancak, enerji maliyetleri ve lojistik altyapı yatırımları sürdürülebilirlik için önemlidir.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

Bu bilgilerin verilmesinden sonra Ruanda'da mevcut maden rezervleri hakkında bilgi vermek gerekirse,

Ruanda, yüksek teknoloji ürünler için hayati öneme sahip olan **Colombo Tantal'ında** dünya'nın önde gelen ihracatçıları arasında yer almaktadır.

Kalay(Cassiterite,Tin), Ruanda önde gelen kalay üreticileri arasındadır. Kalay kullanım alanları, koruyucu kaplamalar, bronz lehim gibi alaşımlar ve kimyasal ve endüstriyel uygulamalar olarak sayılabilir.

Tungsten(Wolframite), Ruanda Afrika'nın en büyük tungsten madenine ev sahipliği yapmaktadır. Tungsten, yüksek erime noktası, yoğunluk ve ısı direnci ile bilinir ve aydınlatma, imalat ve askeri ve havacılık sanayinde yaygın olarak kullanılır.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

GOLD:

Rwanda is endowed with significant gold resources.

Altın (Gold), Ruanda önemli altın yataklarına sahiptir.

LITHIUM AND BERYLLIUM:

Rwanda has significant potential for lithium and beryllium minerals linked to pegmatite.

Lityum ve Berilyum, Ruanda, pegmatitlere bağlı lityum ve berilyum mineralleri açısından önemli bir potansiyele sahiptir.

GEMSTONES:

Rwanda is home to some of the highly sought after gemstones such as Sapphire, Tourmaline, Amethyst, Aquamarine, and Garnet.

Değerli Taşlar, Ruanda safir, turmalin, ametist, akuamarin ve garnet gibi yüksek talep gören değerli taşlara ev sahipliği yapmaktadır.

RARE EARTH ELEMENTS:

Rwanda is home to zircon, monazite, and xenotime.

Nadir Toprak Elementleri (Rare Earth Elements), Ruanda, zirkon, monazit ve ksenotim gibi nadir toprak elementlerine sahiptir.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

World-class 3T mining

73 Ta 181	74 W 184	50 Sn 119

- ✓ #1 global Tantalum (Ta), #7 global Tungsten (W) & #12 global Tin (Sn)
- ✓ Dominated by artisanal /small scale operations
- ✓ Opportunity to consolidate and undertake modern exploration

Ruanda, Tantal, Tungsten ve Kalay rezervlerinde dünyada önemli bir yere sahiptir. *Tantal'da 1. Sırada, Tungsten'de 7. Sırada ve Kalay'da 12. sırada yer almaktadır. Ruanda genelinde büyük altın yatakları bulunmaktadır.* Küçük ölçekli/artizanal madencilik baskın olmasına rağmen modern arama ve konsolidasyon fırsatları mevcuttur.

Precious Metals and Gemstones

97 Au 197	

- ✓ Regional gold trend hosts large deposits
- ✓ Trend continues across Rwanda, with known deposits and long mining history
- ✓ Limited modern exploration
- ✓ Country wide gemstone potential

Ruanda, büyük altın yataklarına ev sahipliği yapmaktadır.

Zengin maden geçmişine rağmen, modern arama çalışmaları sınırlı kalmıştır.

Ülke genelinde değerli taş (zümrüt, yakut vb.) potansiyeli keşfedilmeyi beklemektedir.

Battery Metals & Rare Earth Elements

3 Li 7	28 Ni 59	REE

- ✓ Known lithium mineralization in the country with good potential for significant discoveries
- ✓ Known world class nickel deposits in the region with Eastern parts of Rwanda having potential
- ✓ Region host economic Rare Earth Elements (REE) deposits with known REE mineralization in Rwanda

Lityum yatakları: Önemli keşifler için yüksek potansiyele sahiptir.

Nikel: Bölgedeki dünya standartlarında rezerv yatakları Ruanda'nın doğusunda bulunmaktadır.

Nadir Toprak Elementleri (REE): Ekonomik değere sahip rezerv yatakları mevcuttur.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

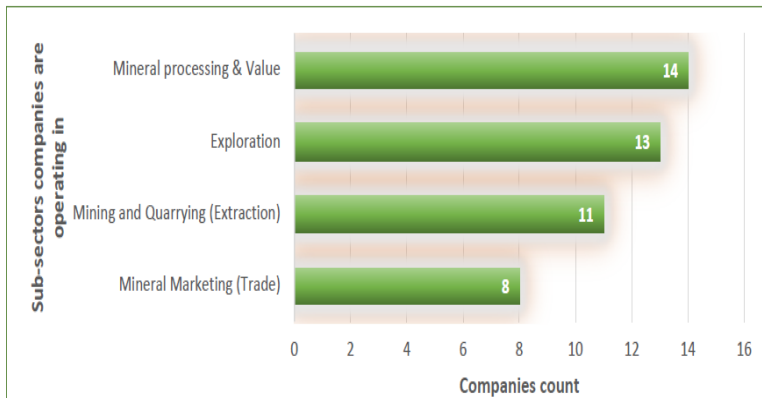
2.ÜLKENİN SEKTÖRDE DİŞ TİCARETİ

2.1.Ruanda Madencilik Sektörü Dış Ticareti

1920'lerden beri yapılan jeolojik araştırmalar, Ruanda'nın ülke genelinde büyük miktarda kalay, tantal, tungsten (3Ts) ve altın yataklarına sahip olduğunu göstermektedir. Ruanda, büyük miktarda tarihi mineral oluşumuna ve faal madenlere ev sahipliği yapmaktadır. Başlıca emtiaları kasiterit, volframit (%35 ila %70 tungsten derecesi), kolumbit-tantalit (%25 ila %55 arasında değişen Tantal derecesi), doğal altın (%99,999 Au) ve nadir toprak elementleri (REE'ler), beril, lityum içeren mineraller, fosfat mineralleri, değerli taşlar vb. gibi diğer pegmatit ile ilişkili nadir minerallerdir.

Buna ek olarak, ülke amfibolit, granit, kuvarsit, volkanik kayalar, kil, kum ve çakıl gibi endüstriyel minerallere de sahiptir. Turba (elektrik üretimi için kullanılır veya yakacak odun alternatifi olarak işlenir) gibi diğer doğal kaynaklar da bol miktarda bulunmaktadır. Ruanda'daki madencilik faaliyetleri 1930'ların başında başlamış ve o zamandan beri sektör önemli reformlar geçirerek ülkenin en büyük ihracat geliri elde eden sektörlerinden biri haline gelmiştir.

Madencilik, ülkenin GSYİH'sine %3 katkıda bulunmaktadır. Diğer sektörlerle karşılaştırıldığında oldukça düşük kalmaktadır. Her ne kadar katkısı hali hazırda düşük olsa da çok büyük bir potansiyel barındırmaktadır. Zira madencilik sektörü, turizmden sonra ülkenin ikinci büyük ihracat geliri elde eden sektördür.

Ruanda'da madencilik sektörü 4 alt sektörden oluşmaktadır.

- 1-Mineral işleme ve değerlendirme
- 2-Keşif
- 3-Maden Çıkarma
- 4-Maden Ticareti

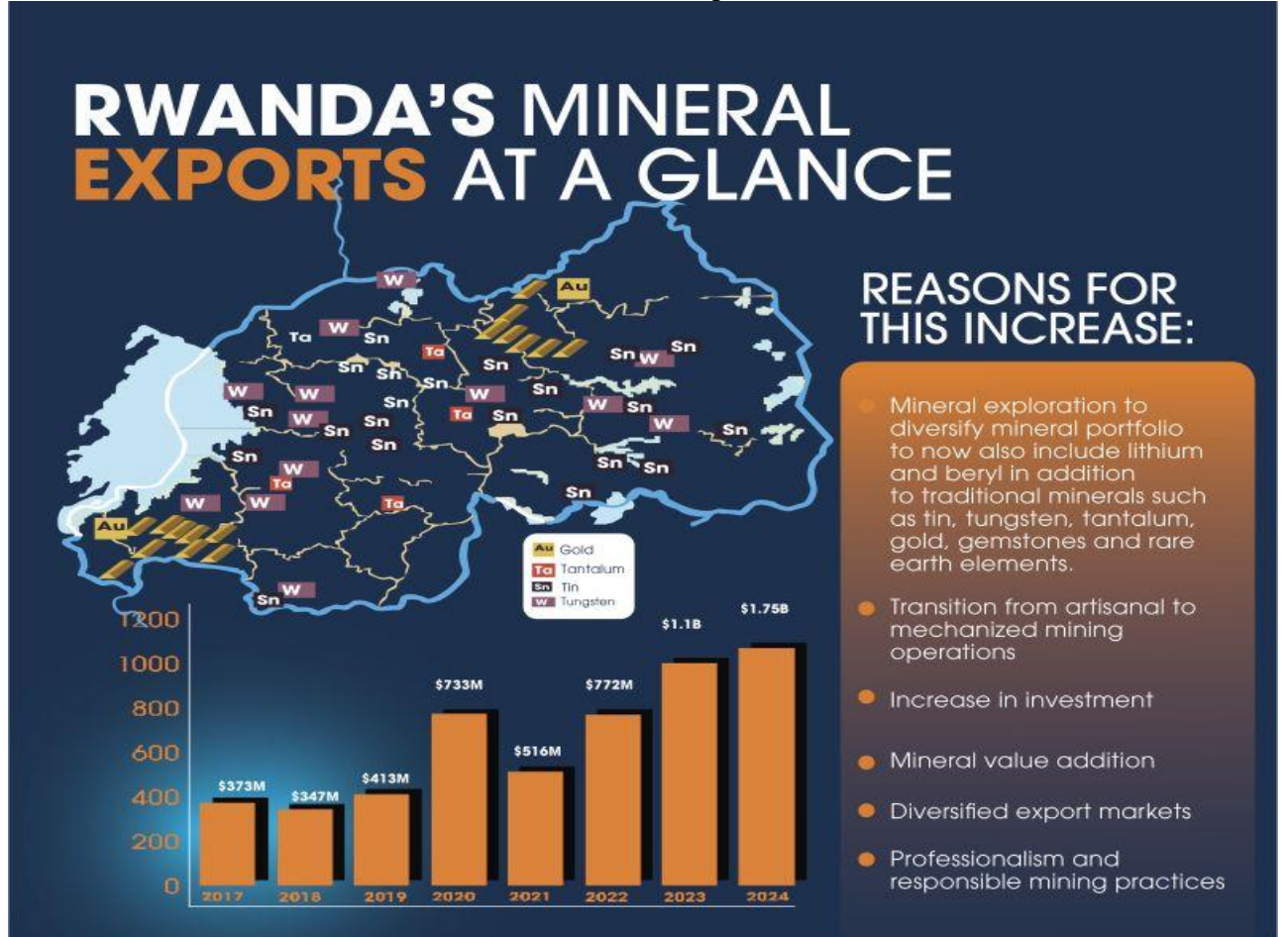
COMBINATION OF REGULATORY BODIES CREATING A TRANSPARENT MINING CODE

Ruanda'da madencilik sektöründeki yasal ve düzenleyici kurumlar **RMB** (Ruanda Maden, Petrol ve Gaz Kurulu), **RDB**(Ruanda Kalkınma Kurulu) ve **REMA**(Ruanda Çevre Yönetimi Kurumu)'dur/

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

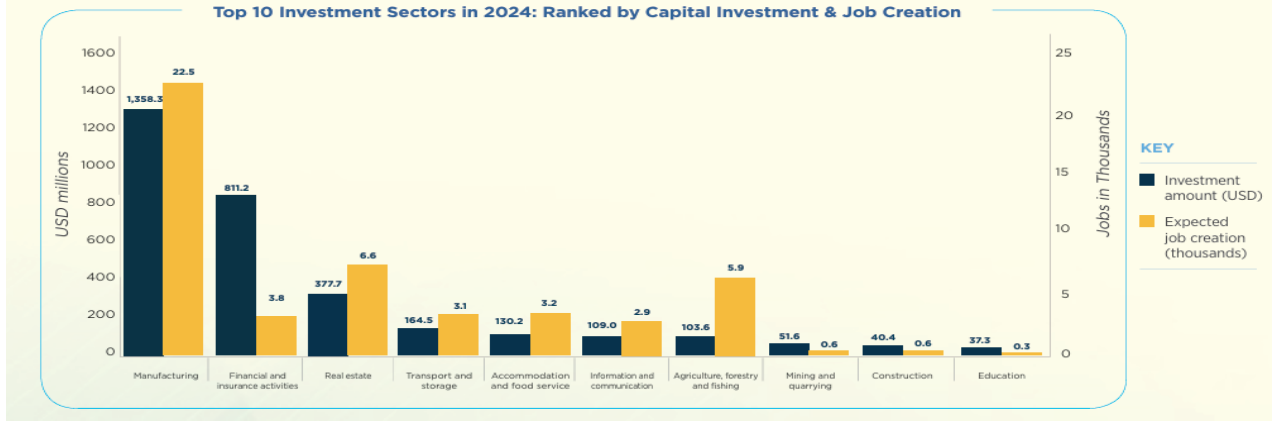
Yukarıdaki tablodan da görüleceği üzere, Ruanda'nın mineral ihracatının son 7 yıl içerisinde izlediği seyir,

- 2017 yılında 373 milyon dolar,
- 2018 yılında 347 milyon dolar,
- 2019 yılında 413 milyon dolar,
- 2020 yılında neredeyse iki kat artarak 733 milyon dolar,
- 2021 yılında 516 milyon dolar,
- 2022 yılında 772 milyon dolar,
- 2023 yılında 1.18 milyar dolar,
- 2024 yılında 1.75 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Dolayısıyla, 2017 yılında 373 milyon dolar olan mineral ihracatı, 2024 yılında 1.75 milyar dolar olarak gerçekleşerek neredeyse 5 kat artış göstermiştir. Ruanda, bu rakamı 2029 yılında 2.17 milyar dolara çıkarmayı hedeflemektedir. Öte yandan, ülkemizin madencilik sektöründe Ruanda'ya ihracatı ve Ruanda'dan ithalatı yok denecek kadar azdır.

Kigali Ticaret Müşavirliği Madencilik Sektörü Raporu 2025

Yukarıdaki şekilden de görüleceği üzere Ruanda'da yatırım, yaklaşık 1.5 milyar dolar ile en çok sanayi/üretim/imalat sektörüne yapılmış olup, madencilik sektörüne 2024 yılında 51.6 milyon dolarlık bir yatırım yapılmıştır.

Table 10: Merchandise exports developments (Value in millions of USD, Volume in thousands tons)

	2020	2021	2022	2023	2024	% change
Minerals (3Ts)						
- Value	83.1	149.5	203.8	201	231	14.9
- Volume	5.7	7	8.7	9	10	9.0

Yukarıdaki tablodan da görüleceği üzere, Ruanda'nın son 5 yıl içerisinde, **3T diye tabir edilen Tin, Tungsten, Tantal** ihracatı,

- 2020 yılında 83.1 milyon dolar, rezerv hacmi 5.7 bin ton,
- 2021 yılında 149.5 milyon dolar, rezerv hacmi 7 bin ton
- 2022 yılında 203.8 milyon dolar, rezerv hacmi 8.7 bin ton,
- 2023 yılında 201 milyon dolar, rezerv hacmi 9 bin ton
- 2024 yılında 231 milyon dolar, rezerv hacmi 10 bin ton,

olarak gerçekleşerek son 5 yılda değer ve hacimsel olarak sırasıyla %14.9 ve %9 oranında artış sağlamıştır.

Table 10: Merchandise exports developments (Value in millions of USD, Volume in thousands tons)

	2020	2021	2022	2023	2024	% change
Cassiterite						
- Value	31.4	56.8	85.6	74	96	29.8
- Volume	2.8	3.1	4.5	5	5	5.9
- Price USD/KG	11.1	18.1	19.2	16	20	22.5

Yukarıdaki tablodan da görüleceği üzere, Ruanda'nın son 5 yıl içerisinde, **kasiterit** ihracatı,

- 2020 yılında 31.4 milyon dolar, rezerv hacmi 2.8 bin ton, kg fiyatı ise 11.1 dolar,
- 2021 yılında 56.8 milyon dolar, rezerv hacmi 3.1 bin ton, kg fiyatı ise 18.1 dolar,

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

-2022 yılında 85.6 milyon dolar, rezerv hacmi 4.5 bin ton, kg fiyatı ise 19.2 dolar,

-2023 yılında 74 milyon dolar, rezerv hacmi 5 bin ton, kg fiyatı ise 16 dolar,

-2024 yılında 96 milyon dolar, rezerv hacmi 5 bin ton, kg fiyatı ise 20 dolar,

olarak gerçekleşerek son 5 yılda değer, hacim ve fiyat olarak sırasıyla %29.8, %5.9 ve %22.5 oranında artış sağlanmıştır.

Table 10: Merchandise exports developments (Value in millions of USD, Volume in thousands tons)

	2020	2021	2022	2023	2024	% change
Coltan						
- Value	34	42.1	63.7	94	99	5.1
- Volume	1	1	1.3	2	2	15.1
- Price USD/KG	33.1	40.2	48.8	46	42	-8.7

Yukarıdaki tablodan da görüleceği üzere, Ruanda'nın son 5 yıl içerisinde, **koltan** ihracatı,

-2020 yılında 34 milyon dolar, rezerv hacmi 1 bin ton, kg fiyatı ise 33.1 dolar,

-2021 yılında 42.1 milyon dolar, rezerv hacmi 1 bin ton, kg fiyatı ise 40.2 dolar,

-2022 yılında 63.7 milyon dolar, rezerv hacmi 1.3 bin ton, kg fiyatı ise 48.8 dolar,

-2023 yılında 94 milyon dolar, rezerv hacmi 2 bin ton, kg fiyatı ise 46 dolar,

-2024 yılında 99 milyon dolar, rezerv hacmi 2 bin ton, kg fiyatı ise 42 dolar,

olarak gerçekleşerek son 5 yılda değer, hacim olarak sırasıyla %5.1, %15.1 artış ve kg başına düşen fiyat olarak -%8.7 oranında azalış sağlanmıştır.

Table 10: Merchandise exports developments (Value in millions of USD, Volume in thousands tons)

	2020	2021	2022	2023	2024	% change
Wolfram						
- Value	17.8	50.6	54.5	33	36	9.2
- Volume	1.8	2.8	2.9	3	3	9.5
- Price USD/KG	9.8	17.9	18.5	13	13	0.3

Yukarıdaki tablodan da görüleceği üzere, Ruanda'nın son 5 yıl içerisinde, **volfram** ihracatı,

-2020 yılında 17.8 milyon dolar, rezerv hacmi 1.8 bin ton, kg fiyatı ise 9.8 dolar,

-2021 yılında 50.6 milyon dolar, rezerv hacmi 2.8 bin ton, kg fiyatı ise 17.9 dolar,

-2022 yılında 54.5 milyon dolar, rezerv hacmi 2.9 bin ton, kg fiyatı ise 18.5 dolar,

-2023 yılında 33 milyon dolar, rezerv hacmi 3 bin ton, kg fiyatı ise 13 dolar,

-2024 yılında 36 milyon dolar, rezerv hacmi 3 bin ton, kg fiyatı ise 13 dolar,

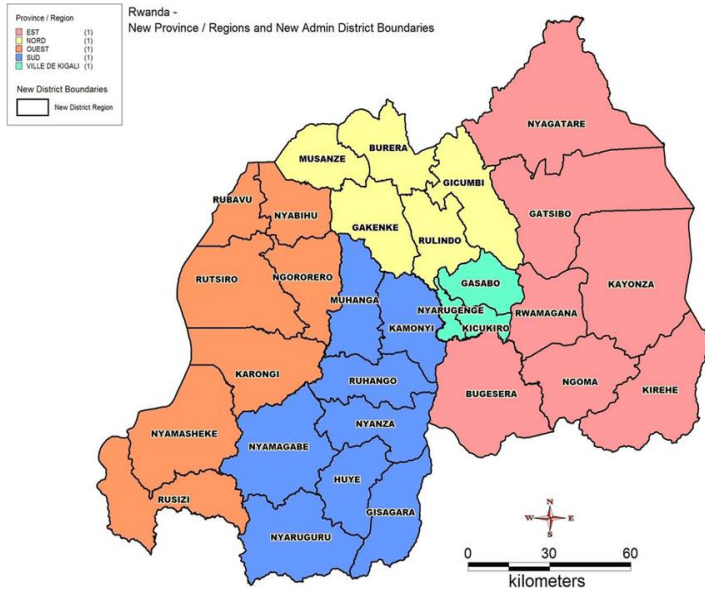
olarak gerçekleşerek son 5 yılda değer, hacim ve fiyat olarak sırasıyla %9.2, %9.5 ve %0.3 oranında artış sağlanmıştır.

3. SEKTÖRDE İHRACAT YOLUYLA PAZARA GİRİŞ

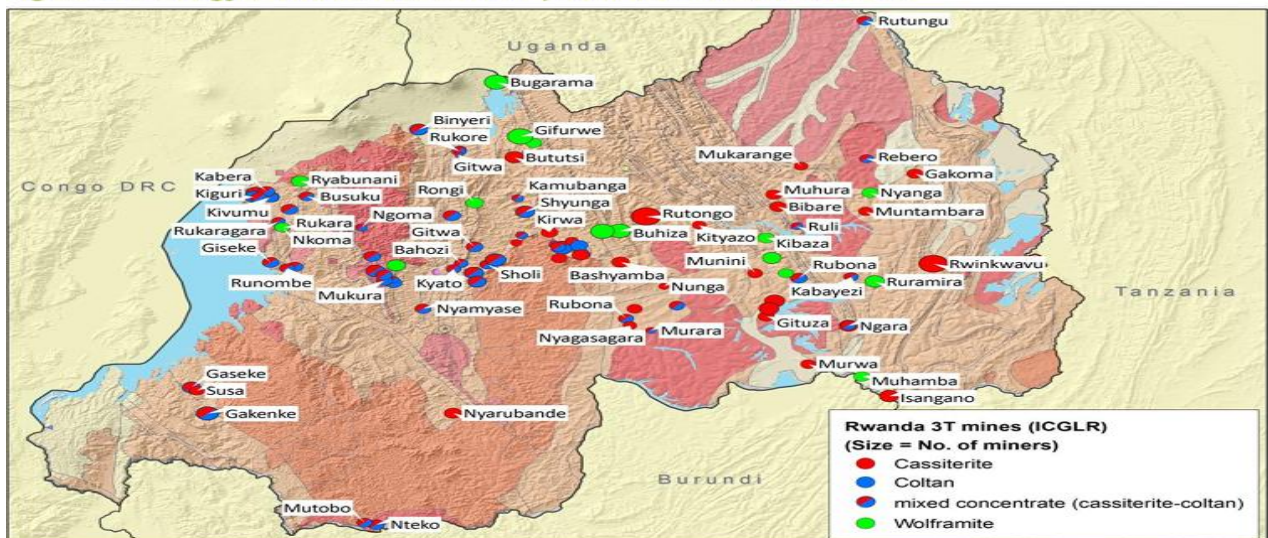
3.1. Sektör İçin Hedef Bölgeler/Şehirler/Eyaletler

Ruanda, madencilik sektörü, Ruanda ekonomisinin yaklaşık **%4'ünü** oluşturmakta olup madencilik doğrudan olarak nüfusun yaklaşık **%2'sini istihdam etmektedir**. Madencilik, zanaatkar veya küçük ölçekli (artisanal) madencilik biçiminde olduğundan istihdam hacmi tarım veya turizm gibi sektörlerle kıyasla oldukça sınırlı kalmıştır.

Ruanda, **5 eyalet** (Kuzey Eyaleti, Güney Eyaleti, Batı Eyaleti, Doğu Eyaleti ve Kigali) ve **30 şehir**den oluşmaktadır.

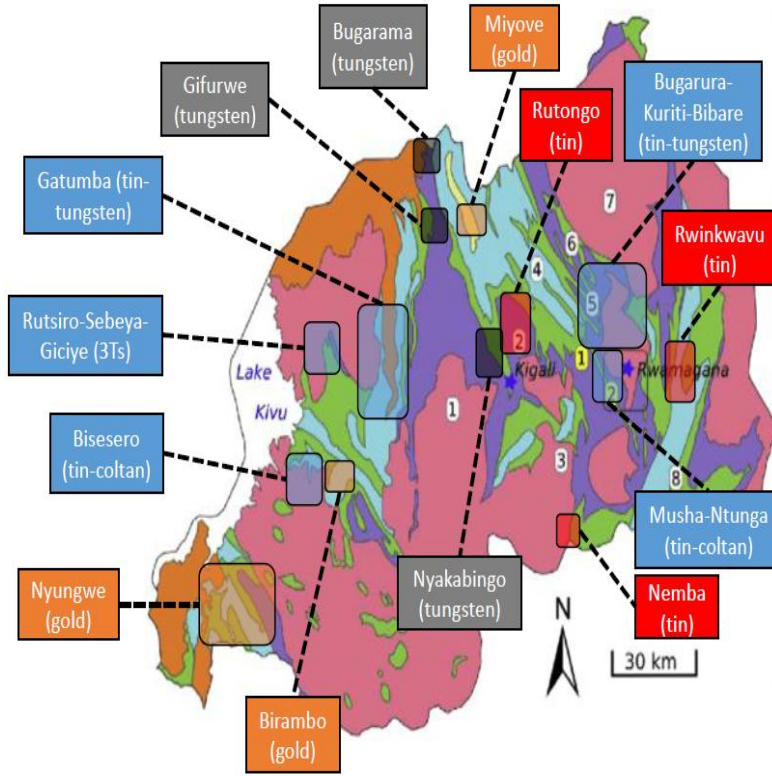
Figure 2: Geology and distribution of 3T production sites in Rwanda²⁴

Yukarıdaki tabloda Ruanda madencilik alanları maden türlerine göre görülmektedir.

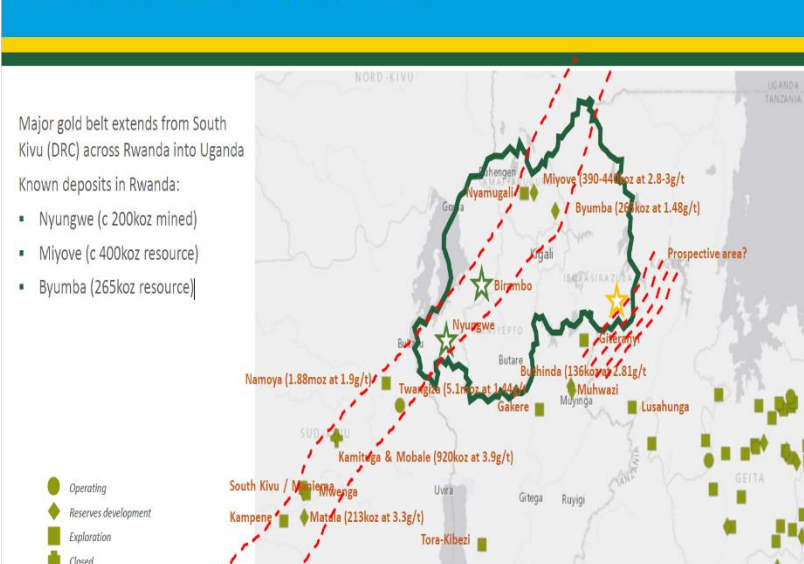
Kigali Ticaret Müşavirliği Madencilik Sektörü Raporu 2025

Daha yakından ve ayrıntılı bakıldığında, **Altın rezervleri**, Miyove, Birambo, Nyungwe şehirlerinde, **Tin rezervleri**, Rutongo, Rwinkwavu, Nemba şehirlerinde, **Tungsten ve Tin** karışık olarak Bugarura, Kuriti, Bibare, Gatumba, **3T rezervleri (Tin, Tungsten, Tantal)** Rutsiro Sebeya Giciye, şehirlerinde **Tungsten**, Bugarama, Gifurwe Nyakabingo şehirlerinde, **Tin ve Koltan** karışık olarak Musha, Ntunga, Bisesero şehirlerinde bulunmaktadır.

Bin tepeli ülke Ruanda, yukarıda da belirtildiği üzere, çeşitli mineraller ve kayalar açısından zengindir. Bunlara Metalik Cevherler (wolfram, kasiterit, koltan ve altın gibi), Değerli Taşlar (ametist, zümrüt, safir ve yakut gibi), Endüstriyel Mineraller ve Kayalar (granat, muskovit, feldispat ve kaolin gibi) ve Boyut Taşları (granit, dolomit, mermer ve volkanik kayalar gibi) dahildir. Bunlar mücevher, inşaat malzemesi, elektronik, boya, cam, seramik ve çok daha fazla sektörde hammadde olarak kullanılabilir. Ruanda, elektronik üretiminde kullanılan dünya tantalının %9'undan fazlasını üreterek tantalın en büyük küresel üreticileri arasında 3 .sırada yer almaktadır (Avustralya %54, Kongo-Kinşasa %11).

KNOWN GOLD PROJECTS IN THE REGION

Yandaki tabloda Ruanda'da bilinen altın rezervleri yer almaktadır.

Yukarıda da belirtildiği üzere bilinen altın rezervleri Nyungwe, Miyove ve Byumba şehirlerini içerisine alan ve Güney Kivu Ruanda'dan Uganda'ya uzanan altın kuşağı içerisinde yer almaktadır.

**Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025**

3.2. Sektörde Önde Gelen Kurum ve Kuruluşlar ile Firmalar (Oda/Birlik/Firma Bilgileri)

Ruanda madencilik sektöründe faaliyet gösteren başlıca devlet kurumları ve kuruluşları ile iletişim bilgileri şu şekildedir:

- **Ruanda Maden, Petrol ve Gaz Kurumu (Rwanda Mines, Petroleum and Gas Board - RMB)**
  - Görevleri: Maden arama, çıkarma ve yönetiminden sorumlu ana düzenleyici kurum
  - Adres: KG 541 St, Kigali, Rwanda
  - Telefon: +250 788 309 094
  - Email: info@rmb.gov.rw
  - Website: <http://www.rmb.gov.rw>
- **Ruanda Kalkınma Kurulu (Rwanda Development Board - RDB) Madencilik Birimi**
  - Görevleri: Yatırımları teşvik etmek ve madencilik projelerini desteklemek
  - Adres: KG 5 Ave, Kigali, Rwanda
  - Telefon: +250 727 775 170
  - Email: mining@rdb.rw
  - Website: <http://www.rdb.rw>
- **Ruanda Çevre Yönetimi Otoritesi (Rwanda Environment Management Authority - REMA)**
  - Görevleri: Madencilik faaliyetlerinin çevresel etkilerini denetlemek
  - Adres: Kigali, Rwanda
  - Telefon: +250 782 680 882
  - Email: info@rema.gov.rw
  - Website: <http://www.rema.gov.rw>
- **Ruanda Standartlar Kuruluşu (Rwanda Standards Board - RSB)**
  - Görevleri: Maden ürünleri standartlarını belirlemek
  - Adres: KK 15 Rd, Kigali, Rwanda
  - Telefon: +250 787 845 678
  - Email: info@rsb.gov.rw
  - Website: <http://www.rsb.gov.rw>
- **Ruanda Yatırım Ofisi (Rwanda Investment Office)**
  - Görevleri: Madencilik yatırımlarını kolaylaştırmak
  - Adres: Kigali, Rwanda
  - Telefon: +250 788 303 033
  - Email: investment@rdb.rw

**Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025**

▪ **Ruanda Gelir İdaresi (Rwanda Revenue Authority - RRA)**

- Görevleri: Madencilik sektöründeki vergi ve gümrük işlemleri
- Adres: Kigali, Rwanda
- Telefon: +250 788 190 190
- Email: info@rra.gov.rw
- Website: http://www.rra.gov.rw

▪ **Ruanda Madenciler Birliği (Rwanda Miners Association)**

- Görevleri: Özel sektör madencilerini temsil etmek
- Telefon: +250 788 567 890
- Email: minersassociation@gmail.com

Öte yandan madencilik sektöründe faaliyet gösteren özel sektör firmalarına ise raporumuzun sonunda Ek:1’de yer verilmiştir.

3.3. Madencilik Sektöründe Yatırım İçin Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Ruanda'da madencilik sektöründe yatırım yapılabilmesi için başvuru süreçleri aşağıdaki şekildedir.

Yatırım kaydı başvurusu çevrimiçi olarak <https://osc.rdb.rw> adresinden yapılmakta olup öncelikle bir hesap oluşturulması gerekmektedir.

Çevrimiçi başvuru için gerekli belgeler:

Şirket Kuruluş Sertifikası: Ruanda Sicil Genel Müdürlüğü’nden <https://org.rdb.rw> alınacak şirket kodu/TIN numarası ile başvuru yapılması zorunludur. Ayrıca yatırım sertifikası için iade edilmeyen 500 ABD Doları ücret, Bank of Kigali’nin 0281441-77 USD veya 0281460-96 RWF hesaplarına yatırılmalıdır. (Swift Kodu: BKIGRWRW)

Başvuru mektubu: Ruanda Kalkınma Kurulu (RDB) hitaben yazılmış, yatırım sertifikası talep eden bir başvuru mektubu.

İş planı (Başvuruya eklenmelidir), Projenin yönetici özeti, Proje sahibinin profil bilgileri, Projenin arka planı, Piyasa analizi, Kullanılacak kredi ve öz sermaye finansmanı, 5 yıllık gelir-gider projeksiyonu, Yatırım planı (arazi, inşaat, makine/ekipman, işletme sermayesi vb.), 5 yıllık bilanço projeksiyonu, Kredi geri ödeme planı (varsa), Proje uygulama planı,

Yatırım Projelerinin Değerlendirme Kriterleri: Ticari olmayan faaliyetler, Kaliteli istihdam yaratma, Yerel hammadde kullanımı, Teknoloji ve beceri transferi, İhracat potansiyeli, Yan sanayi bağlantıları oluşturma potansiyeli açısından değerlendirilmektedir.

Başvuru Sonrası Süreç: Başvurunuz onaylanırsa, çevrimiçi bildirim alınır, Reddedilmeniz halinde, gerekçeleri belirtilir ve eksik belgeler tamamlanarak yeniden başvuru yapılması istenebilir. Onay sonrası, RDB tarafından bir irtibat kişisi atanır. Belgeler eksiksiz olduğunda en fazla 2 iş günü içinde sertifika düzenlenir.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

3.4. Madencilik Sektöründe İthalat İhracat İçin Gerekli Belgeler

Ruanda'da madencilik ürünlerinin ithalatı ve ihracatı, Ruanda Gelir İdaresi (RRA), Ruanda Maden, Petrol ve Gaz Kurumu (RMB) ve Ruanda Standartlar Kurulu (RSB) tarafından düzenlenir. İşlemler elektronik ortamda (online) yürütülür ve belirli belgelerin tamamlanması gerekir.

▪ **Madencilik Ürünleri İhracatı İşlemleri:**

Şirket Kayıt Belgeleri,

Ticaret Sicil Kaydı (RDB'den alınır)

Vergi Kimlik Numarası (TIN)

Maden İhracat Lisansı (RMB'den alınır)

Maden çıkarma ve ihracat lisansı olmalıdır.

Madenin kalite, miktar ve değer kontrolü yapılır.

ITSCI Sertifikası (3T Mineralleri için): Kalay, Tantal, Tungsten (3T) ve altın için.

Ürün tanımı, HS Kodu, miktar ve değer belirtilmeli.

Çevresel Uyum Belgesi (REMA Onayı): Maden çıkarma sürecinin çevre standartlarına uygun olduğunu gösterir.

Gümrük Beyannamesi: RRA'ya elektronik olarak (Rwanda Electronic Single Window – RESW) sunulur.

RMB'den ihracat izni alınır.

Yetkili gözetim firmasından PSI raporu alınır.

Gümrük beyannamesi doldurulur ve RRA'ya iletilir.

▪ **Madencilik Ürünleri İthalatı İşlemleri:**

İthalat Lisansı (RMB veya RDB'den alınır): Maden arama/çıkarma ekipmanları için özel izin gerekebilir.

Proforma Fatura ve Ticari Fatura: Ürün detayları, HS Kodu ve menşei belirtilmeli.

Çeki Listesi (Packing List): Paketleme detayları ve brüt/net ağırlık.

Menşe Şahadetnamesi (Certificate of Origin)

Kalite ve Uygunluk Sertifikası (RSB Onayı): Özellikle maden işleme kimyasalları ve ekipmanları için gereklidir. Gümrük Beyannamesi (RRA'ya sunulur). Elektronik olarak RESW sistemine yüklenir.

Sigorta ve Nakliye Belgeleri: CMR (Karayolu) veya Bill of Lading (Denizyolu) belgeleri.

RMB veya RDB'den ithalat izni alınır. Gümrük beyannamesi RESW sistemine girilir.

Detaylı bilgi için: [RRA Gümrük Rehberi](<https://www.rra.gov.rw>) [RMB Madencilik Yönetmeliği](<https://www.rmb.gov.rw>) adresleri ziyaret edilebilir.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

3.5. Sektörde Sevk Öncesi İnceleme Zorunluluğu ve Yetkilendirilmiş Gözetim Şirketleri

Ruanda'da maden ihracatına yönelik Sevk Öncesi İnceleme (Pre-Shipment Inspection - PSI) ve Gözetim Hizmetleri, ülkenin maden ticaretini şeffaf ve düzenli hale getirmek amacıyla uygulanmaktadır. Bu süreç, özellikle "3T Mineralleri" (Kalay, Tantal, Tungsten) ve Altın gibi değerli metaller için kritik öneme sahiptir. Ruanda hükümeti, maden ihracatında aşağıdaki kontrolleri zorunlu kılmaktadır:

A. Uygulanan Düzenlemeler

- OECD "Çatışma Mineralleri" Rehberi (3T & Altın için)
- Ruanda Maden, Petrol ve Gaz Kurumu (RMB) Yönetmelikleri
- Ruanda Gelir İdaresi (RRA) Gümrük Kuralları
- ITSCI (Uluslararası Kalay, Tantal, Tungsten Sertifikasyon Sistemi) (3T mineralleri için)

B. Zorunlu Kontroller

- Fiziksel ve Kimyasal Analiz: Madenlerin kalite, saflık ve menşei kontrolü. Özellikle Tantal (Koltan), Kalay ve Tungsten için ITSCI sertifikasyonu gerekir.

- Değer Tespiti (Valuation): İhraç edilen madenlerin piyasa değerinin belirlenmesi. Vergi kaçakçılığını önlemek için RRA (Ruanda Gelir İdaresi) tarafından denetlenir.

- Belge Doğrulama: İhracatçının RMB lisansı, Çevresel uyum sertifikaları (REMA onayı) ve ITSCI veya diğer uluslararası sertifikalar. ITSCI sertifikası olmayan 3T mineralleri ihracatı yasaktır.

- Nakliye ve Paketleme Uygunluğu: Uluslararası taşıma standartlarına (IMO, IATA) uygunluk kontrolü.

Ruanda hükümeti, maden ihracatında gözetim hizmetleri için,

-SGS (Société Générale de Surveillance)- Kalite kontrol, miktar tespiti, değer belirleme - ITSCI uyumluluk denetimi hususunda resmi olarak yetkilendirilmiştir. Detaylı bilgi için <https://www.sgs.com> adresi ziyaret edilebilir.

-Bureau Veritas (BV): -Fiziksel ve kimyasal analiz, -Gümrük uygunluk denetimi hususunda resmi olarak yetkilendirilmiştir. Detaylı bilgi için <https://www.bureauveritas.com> adresi ziyaret edilebilir.

-Cotecna Inspection: - Maden menşei ve değer tespiti, - ITSCI ve OECD uyumluluk denetimi hususunda resmi olarak yetkilendirilmiştir. Detaylı bilgi için <https://www.cotecna.com> adresi ziyaret edilebilir.

-Alex Stewart International: Özellikle altın ve değerli metaller için denetim hususunda resmi olarak yetkilendirilmiştir. Detaylı bilgi için <https://www.alexstewart.com> adresi ziyaret edilebilir.

Detaylı bilgi için: <http://www.rmb.gov.rw>, <http://www.rra.gov.rw> ve <https://www.itsci.org> adresleri ziyaret edilebilir.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

3.6. Madencilik Sektöründe Keşif ve İşletme Lisansı Alma Kriterleri

Licence	Term	Size	Ownership Requirements	Renewal	Multiple Licenses Permitted
Exploration	4 Years	400ha	None	Yes with relinquishments	YES
Large scale Mine	15 years	400ha	None	Yes with relinquishments	YES
Medium scale Mine	10 years	100ha	Min 40% local shareholding	Yes with relinquishments	YES
Small scale Mine	5 years	50ha	100% local shareholding	Yes with relinquishments	YES

Araştırma Lisansı Gerekliklikleri: Jeolojik, jeofiziksel, jeokimyasal veya kaynak analizi faaliyetleri için asgari gerekliklikler yukarıdaki tabloda özetlenmiştir. Buna göre, keşif (çoklu keşif) 4 yıllık bir dönem için (yenilenebilir) 400 hektarlık bir arazide yerel pay sahipliğine gerek olmadan yapılabilir.

Büyük ölçekli madencilik 15 yıllık bir dönem için (yenilenebilir) 400 hektarlık bir arazide yerel pay sahipliğine gerek olmadan yapılabilir.

Orta ölçekli madencilik 10 yıllık bir dönem için (yenilenebilir) 100 hektarlık bir arazide %40 yerel pay sahipliği ile yapılabilir.

Küçük ölçekli madencilik 5 yıllık bir dönem için (yenilenebilir) 50 hektarlık bir arazide %100 yerel pay sahipliği ile yapılabilir.

Detaylı bilgi için: Ruanda Maden, Petrol ve Gaz Kurumu (RMB) (<https://www.rmb.gov.rw>) ve Ruanda Kalkınma Kurulu (RDB) Madencilik Rehberi](<https://www.rdb.rw>) adresleri ziyaret edilebilir.

İşletme Lisansı Gerekliklikleri ise Maden tasarımı ve planlaması, cevher işleme ve işleme, Sosyal ve çevre yönetim planı, altyapı geliştirme planı, sağlık ve güvenlik planı, istihdam, beceri ve teknoloji transferi planı, tazminat ve yeniden yerleşim planı belgeleri gereklidir.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

3.7. Sektördeki Önemli Fuarlar ve Tarihleri

Ruanda, madencilik sektöründe yatırımları teşvik etmek ve bölgesel iş birliklerini geliştirmek amacıyla çeşitli fuarlar ve konferanslar düzenlemektedir.

MINEXPO Africa Rwanda: Uluslararası Madencilik ve Mineral İşleme Makineleri Fuarı, Ruanda'daki madencilik endüstrisi için önde gelen ticaret fuarıdır. Etkinlik, mineral çıkarma, toprak taşıma, güvenlik ekipmanı ve çok daha fazlası alanlarındaki en son teknoloji ve makineleri sergilenmektedir. Fuar, işletmelerin madencilik endüstrisindeki önemli karar vericilerle bağlantı kurması için benzersiz bir platform sağlamaktadır. Etkinlikte kapsamlı bir sergi, teknik konferanslar ve ağ kurma fırsatları yer almaktadır. MINEXPO Africa Rwanda fuarı, sektörde ortak bir bakış açısına sahip yerel ve uluslararası katılımcılar, profesyoneller, alıcılar ve temsilciler için ortak bir platform sunmaktadır. 26 Nisan 2026 yılında Kigali düzenlenmesi planlanmaktadır.

Rwanda International Mining Week: Söz konusu fuar, Ruanda Madenleri, Petrol ve Gaz Kurulu (RMB) tarafından, Ruanda Madencilik Derneği ve Ruanda Üniversitesi, Bilim ve Teknoloji Koleji, Madencilik ve Jeoloji Okulu ortaklığıyla düzenlenmektedir. Hükümet yetkilileri, uluslararası yatırımcılar ve madencilik şirketleri bir araya gelmektedir. 3T Mineralleri (Kalay, Tantal, Tungsten), Altın ve Kobalt gibi stratejik madenlerin geleceği tartışılmaktadır. Etkinlikte, panel tartışmaları, bir maden sahasına ziyaret, yasal uyumluluk, güvenlik standartları ve en iyi madencilik uygulamaları hakkında akademik dersler ve eğitim oturumlarından oluşmaktadır. "Etkinliğin teması "Modern ve Sürdürülebilir Bir Madencilik Sektörü"dür. Detaylı bilgi için <https://www.itsci.org/2022/12/08/itsci-at-the-5th-edition-of-rwanda-mining-week/> adresi ziyaret edilebilir.

East & Central Africa Mining Forum (ECA Mining Summit): Söz konusu fuarı Spintelligent (Hyve Group) düzenlenmektedir. Hükümet yetkilileri, uluslararası yatırımcılar ve madencilik şirketleri bir araya gelmektedir. 3T Mineralleri (Kalay, Tantal, Tungsten), Altın ve Kobalt gibi stratejik madenlerin geleceği tartışılmaktadır. Etkinlikte, panel tartışmaları, bir maden sahasına ziyaret, yasal uyumluluk, güvenlik standartları ve en iyi madencilik uygulamaları hakkında akademik dersler ve eğitim oturumlarından oluşmaktadır. Doğu ve Orta Afrika'daki madencilik yatırımlarına odaklanmaktadır. ITSCI sertifikasyonu, sürdürülebilir madencilik ve AR-GE konuları ele alınmaktadır. Detaylı bilgi için <https://www.ecamining.com> adresi ziyaret edilebilir.

Mining Indaba (Investing in African Mining): Söz konusu fuarı Investing in African Mining Indaba düzenlenmektedir. Hükümet yetkilileri, uluslararası yatırımcılar ve madencilik şirketleri bir araya gelmektedir. 3T Mineralleri (Kalay, Tantal, Tungsten), Altın ve Kobalt gibi stratejik madenlerin geleceği tartışılmaktadır. Etkinlikte, panel tartışmaları, bir maden sahasına ziyaret, yasal uyumluluk, güvenlik standartları ve en iyi madencilik uygulamaları hakkında akademik dersler ve eğitim oturumlarından oluşmaktadır. Dünyanın en büyük madencilik yatırım forumu. Ruanda, burada madencilik teşvik politikalarını tanıtmaktadır. Detaylı bilgi için <https://www.miningindaba.com> adresi ziyaret edilebilir.

3.8. Sektör Firmalarına Hitap Eden ve Planlanan Ticaret Heyetleri

Ruanda tarım sektöründe, sektör firmalarına hitap eden ve planlanan herhangi bir ticaret heyeti bulunmamaktadır.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

3.9. Ülkenin, Ülkemiz ve Diğer Ülkelerle STA/Tercihli Ticaret Anlaşmaları Bilgileri

Ruanda'da son yıllarda yatırım ortamını iyileştirmek için önemli adımlar atılmaktadır. Özellikle 2008 yılından bu yana Ruanda hükümeti tarafından yatırım dostu bir dizi reforma gidilmiştir. Yenilebilir enerji, altyapı, tarım, madencilik, turizm, iletişim başlıca yatırım çeken alanların arasında yer almaktadır. Ülkede yolsuzluk oranının görece düşük olması, yabancı yatırımcıya yönelik elverişli politikalar geliştirilmesi, turizm ve hizmetler alanındaki yatırımlarda bölgesel merkez olma hedefi Ruanda'yı Afrika'daki potansiyel yatırım ülkelerinden birisi haline getirmektedir. İstikrarlı biçimde yakalanan yüksek büyüme oranı (geçtiğimiz 20 yılda ortalama büyüme hızı %7), yolsuzlukla mücadele konusunda gösterilen performans (Transparency Index'te dünyada 48., Afrika'da 4.), iş yapma kolaylığı (Doing Business Endeksine göre 2020 yılı itibarıyla dünya genelinde 38, Afrika'da ise Mauritius'un ardından 2.) Ruanda'yı Orta ve Doğu Afrika'da potansiyel taşıyan bir ülke haline getirmektedir.

Ruanda Hükümeti'nin öncelikli hedefleri arasında ülkeyi bölgesel ticaret ve finans, turizm ve IT hizmetleri açısından bir merkez haline getirmek yer almaktadır. Türkiye ile Ruanda arasında 03.11.2016 tarihinde imzalanan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması 4 Kasım 2022 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

TCMB verilerine göre ülkemizde hâlihazırda Ruanda yatırımı bulunmamaktadır. İki ülke arasında **kara taşımacılığı alanında** imzalanmış herhangi bir anlaşma bulunmamaktadır.

Yürürlükte Olan ve Müzakeresi Süren Anlaşmalar ve Protokoller ise aşağıdaki gibidir.

Anlaşma Adı	İmza Tarihi	RG Tarih ve No'su
Ekonomik ve Ticari İşbirliği Anlaşması	3 Kasım 2016	
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması	3 Kasım 2016	24.04.2022-31819
Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması	1 Aralık 2018	25.09.2020

İki ülke arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması 2-3 Kasım 2016 tarihlerinde gerçekleştirilen Türkiye-Afrika Ekonomi ve İş Forumu esnasında imzalanmıştır. İç onay süreci devam etmektedir.

Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması Dışişleri Komisyonundan Genel Kurula sevk edilmiş olup, YTK Anlaşması 4 Kasım 2022 tarihinde ve ÇVÖ ise 21 Ekim 2020 tarihinde yürürlüğe girmiştir. ÇVÖ'nün vergiler açısından uygulaması 1 Ocak 2021 tarihinde başlamıştır. Karma Ekonomik Komisyon (KEK) mekanizmasını kuran Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması 2-3 Kasım 2016 tarihlerinde gerçekleştirilen Türkiye-Afrika Ekonomi ve İş Forumu esnasında imzalanmış olup, henüz yürürlüğe girmemesinden ötürü hâlihazırda iki ülke arasında KEK mekanizmasının ilk toplantısı gerçekleşmemiştir.) Türk-Ruanda İş Konseyi, 2012 yılında iki ülke arasındaki mevcut işbirliği potansiyelinin değerlendirilmesi, ikili ticari ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesine yönelik bir platform oluşturulması amacıyla kurulmuştur.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

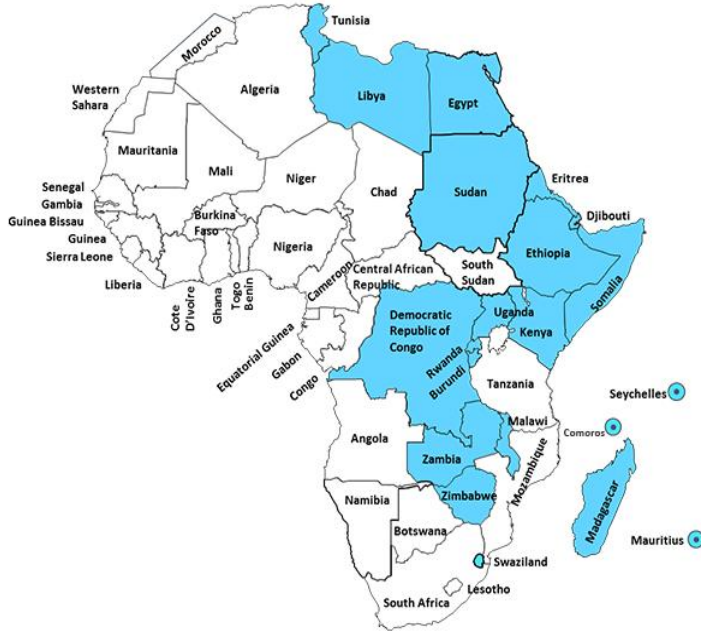
EAC(East African Community)(Doğu Afrika Topluluğu)

Ruanda, toplam nüfusu yaklaşık 300 milyonu aşan Burundi, Kenya, Uganda, Tanzanya, Güney Sudan, Demokratik Kongo Cumhuriyeti ve son olarak Somali'nin de katılımıyla üye sayısı 8'i bulan ve toplam GSYİH'sı 300 milyar doları geçen **Doğu Afrika Topluluğu'nun (EAC)** bir üyesidir. Ruanda'da ve topluluk genelinde ithalat ve ihracat süreçleri, 2004 yılında yürürlüğe giren "The East African Community Customs Management Act" kanununa göre düzenlenmektedir. Ruanda, EAC üyesi olarak diğer üye

ülkelerle serbest ticaret anlaşmalarına uyar. Bu anlaşmalar, üye ülkeler arasında gümrük vergilerini kaldırarak (üye ülkeler arasında gümrük vergisi yoktur) ticareti kolaylaştırmaktadır.

COMESA (Common Market for Eastern and Southern Africa) (Doğu ve Güney Afrika Ortak Pazarı)

Ruanda ayrıca 21 üye sayısı (Burundi, Komorlar, Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Cibuti, Mısır, Eritre, Esvatini, Etiyopya, Kenya, Libya, Madagaskar, Malavi, Mauritius, Ruanda, Seyşeller, Somali, Sudan, Tunus, Uganda, Zambiya ve Zimbabve'nin oluşturduğu bir topluluk), 800 milyar dolara yaklaşan GSYİH'sıyla ve yaklaşık 600 milyonluk nüfusuyla VE NEREDEYSE Afrikanın üçte ikisine yayılan ortak bir Pazar olan Doğu ve Güney Afrika Ortak Pazarı'nın da (COMESA) bir üyesidir. Bölge menşeli mallar için nicel ve tarife dışı engellerin nihai olarak kaldırılması ile yakın gelecekte bir gümrük birliği planlanmaktadır. Ortak dış tarifeler de öngörülmektedir. Hem COMESA'ya hem de EAC tek pazarına üye olan bazı

ülkelerin getirdiği teknik ve yasal zorluklar göz önüne alındığında, COMESA birliğinin koşullarının EAC'nin koşullarıyla uyumlu hale getirilmesi muhtemeldir.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

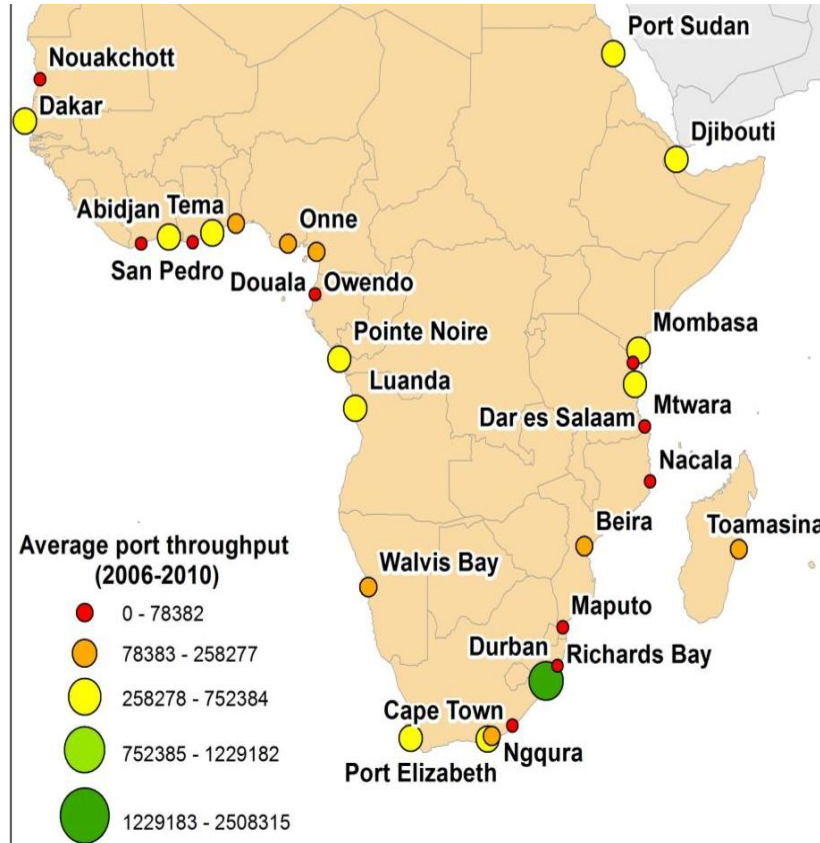
3.10. Sektörde Lojistik ve Dağıtım Kanalları

Doğal kaynaklar bakımından bölgesindeki diğer ülkelere göre **daha kısıtlı, denize çıkışı olmayan, küçük bir kara ülkesi** olan Ruanda'da **ticaret maliyetlerinin dünyanın en yüksekleri** arasında olmasına yol açmıştır. Ayrıca, ülkenin **bölgesel demiryolu ağlarına bağlantısının bulunmaması**, ticaretin tamamen kara ve hava yoluyla yapılması (bu anlamda Türk Hava Yollarının uçuş ve hava kargo ücretlerinin rakiplerine oranla çok yüksek olması) **ticaret potansiyelini kısıtlayıcı** etkide bulunmaktadır. Orta Afrika ve Doğu Afrika arasında **bir koridor rolü oynayabilmesi** ve ticaret maliyetlerini düşürebilmesi bakımından **lojistik sektörünün güçlendirilmesi** Ruanda'nın bölgesindeki **rekabet üstünlüğünü** ele geçirmesi bakımından kritik öneme sahiptir.

Ruanda, yukarıda da belirtildiği üzere coğrafi konumu itibarıyla denize çıkışı olmayan, kara ile çevrili bir ülke (landlocked) olduğu için ithal ettiği malları genellikle kara ve hava yolunu kullanarak ülkeye sokmaktadır. Bu kanallar, ülkenin lojistik altyapısı, ticaret ortakları ve coğrafi sınırlamalar nedeniyle birbirini tamamlayıcı şekilde kullanılır. Ruanda'nın ithalat için kullandığı başlıca dağıtım kanalları:

Deniz Yolu

Afrika'daki deniz limanları haritası.

Ana Giriş Limanları Üzerinden Ruanda'nın denize kıyısı olmadığı için ithal mallar, önce komşu ülkelerdeki büyük limanlara deniz yoluyla ulaştırılır. Bu limanlardan kara yolu veya demir yoluyla Ruanda'ya taşınır. Ruanda'nın en çok kullandığı limanlar şunlardır:

-Mombasa Limanı (Kenya), Ruanda'nın en önemli deniz giriş kapısıdır. Mombasa Limanı, Hint Okyanusu'nda yer alır ve Ruanda'ya giden malların büyük bir kısmı bu liman üzerinden taşınır. Mallar, Mombasa'dan kara yoluyla Ruanda'ya ulaştırılır. Her türlü tonajda geminin yanaşmasına imkan verecek kapasiteye sahiptir. İkinci limanı ise henüz kullanımı çok yaygın olmayan Lamu Limanıdır.

Ülkemizden yüklenen ağır ve hacimli eşyaların Kenya'ya ulaşımı çoğunlukla deniz yolu ile gelmekte olup Süveyş Kanalı'nı ve Kızıl Denizi aşan gemiler Hint Okyanusuna ulaşmaktadır. Ancak zaman zaman yapılan sevkیاتlar, Birleşik Arap Emirlikleri'ne uğradıktan sonra Mombasa Limanı'na gelmektedir.

Kigali Ticaret Müşavirliği Madencilik Sektörü Raporu 2025

Taşıyıcı şirket bulmakta zorluk çekilmemekte olup, her türden irili ufaklı birçok gemi taşıma şirketi Mombasa'ya yanaşmaktadır.

Yüklerin Kenya'ya ulaşmasında uzun yıllardan beri sıkıntı olan gemi kaçırma ve fidye isteme şeklinde yürütülen korsanlık problemi ve son günlerde Yemenli bazı grupların Kızıldeniz'de yük taşıyan gemilere yaptıkları saldırılar, maalesef Kenya'ya gemi trafiğini olumsuz etkilemektedir. Türkiye'den Kenya'ya gelen yükler, Kızıldeniz'deki sorun başlamadan önce 30-45 gün arasında, 40 ft konteyner 4-5 bin USD'a gelmekteyken, Kızıldeniz sorunu ile beraber rota sıklıkla Güney Afrika Ümit Burnu'nu dolaşarak 80-90 günde gelme yönünde kaymış ve fiyatlar 9-10 bin USD'a yükselmiştir.

-Darüsselam Limanı (Tanzanya), Ruanda'nın ikinci önemli deniz giriş kapısıdır. Darüsselam Limanı, Hint Okyanusu'nda yer alır ve özellikle Tanzanya ile ticaret yapan şirketler için önemli bir lojistik merkezidir. Mallar, bu limandan kara yoluyla Ruanda'ya taşınır.

-Diğer Limanlar: Bazen, Djibouti Limanı veya Maputo Limanı (Mozambik) gibi alternatif limanlar da kullanılabilir, ancak bu nadiren kullanılmaktadır.

Kara Yolu

Ruanda, ithal mallarını komşu ülkelerden kara yoluyla taşımak için yoğun bir şekilde kara yolu ağını kullanır. Ülkenin ana kara yolu güzergahları ise şu şekildedir.

-Mombasa-Kigali Koridoru (Kenya üzerinden), Mombasa Limanı'ndan Ruanda'nın başkenti Kigali'ye uzanan bu koridor, Ruanda'nın en yoğun kullandığı ticaret yoludur. Mallar, Kenya'nın içinden geçerek Ruanda'ya ulaşır.

-Darüsselam-Kigali Koridoru (Tanzanya üzerinden), Darüsselam Limanı'ndan Ruanda'ya uzanan bu koridor, özellikle Tanzanya

ile ticaret yapan şirketler için önemlidir.

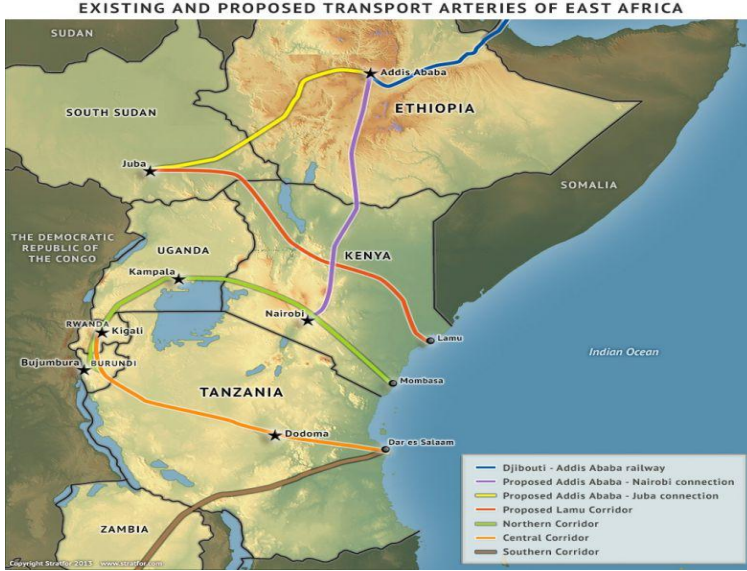
-Kampala-Kigali Koridoru (Uganda üzerinden), Uganda üzerinden Ruanda'ya ulaşan bu koridor, özellikle Doğu Afrika Topluluğu (EAC) ülkeleri arasındaki ticaret için kullanılır.

Bu güzergâhlarda nakliye süresi genellikle **5-7 gün** arasında değişmektedir.

Kigali Ticaret Müşavirliği Madencilik Sektörü Raporu 2025

Demir Yolu

Ruanda, demir yolu taşımacılığı konusunda henüz tam olarak gelişmiş bir altyapıya sahip değildir, ancak bölgesel projelerle bu altyapıyı güçlendirme çabaları devam etmektedir. Özellikle

Mombasa-Nairobi-Kampala-Kigali Demir Yolu Projesi, Ruanda'nın deniz limanlarına demir yoluyla bağlanmasını amaçlamaktadır. Bu proje tamamlandığında, ithal malların taşınmasında demir yolu daha fazla kullanılacaktır.

Hava Yolu

Ruanda, hızlı ve değerli ithal mallar (örneğin, elektronik eşyalar, ilaçlar, taze ürünler) için hava yolunu kullanır. Ülkenin ana hava kargo merkezi, başkent Kigali'deki Kigali Uluslararası Havalimanı (KGL)'dir. Bu havalimanı, uluslararası hava kargo taşımacılığı için önemli bir merkezdir ve özellikle zaman hassasiyeti olan ürünler için tercih edilir. Bu güzergâhlarda nakliye süresi genellikle **1-2 gün** arasında değişmektedir.

Ruanda, Doğu Afrika Topluluğu (EAC) ve Afrika Serbest Ticaret Anlaşması (AfCFTA) gibi bölgesel entegrasyon girişimleri sayesinde ithalat süreçlerini kolaylaştırmıştır. Ayrıca, Ruanda Gelişim Kurulu (RDB), lojistik altyapıyı iyileştirme ve ticaret süreçlerini dijitalleştirme konusunda önemli adımlar atmıştır. Örneğin, Single Customs Territory (Tek Gümrük Bölgesi) uygulaması, ithalat süreçlerini hızlandırmış ve maliyetleri nispeten düşürmüştür.

Özetle, Ruanda, ithal ettiği malları deniz, kara ve hava yolu gibi çeşitli dağıtım kanallarıyla ülkeye sokmaktadır. Deniz yolu, özellikle Mombasa (Kenya) ve Darüsselam (Tanzanya) limanları üzerinden yoğun olarak kullanılırken, kara yolu bu limanlardan Ruanda'ya ulaşımın ana aracıdır. Hava yolu ise hızlı ve değerli ürünler için tercih edilir. Ruanda, lojistik altyapısını ve bölgesel entegrasyonunu sürekli geliştirerek ithalat süreçlerini daha verimli hale getirmektedir.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

Ruanda'da mevcut gümrük kapıları ise özetle aşağıdaki gibidir.

Ruanda Gümrük Kapıları	
Ruanda- Uganda	
Gatuna (Katuna)	En büyük ve en önemli sınır kapısıdır. Kigali - Kampala ana yolu üzerinde bulunur. Birleşik Gümrük ve Göçmenlik Kontrolü (OSBP) uygulanmaktadır. Ticaret ve yolcu trafiği en yoğun geçiş noktasıdır. Tır ve otobüslerin yoğunlukla kullandığı sınır kapısıdır.
Kagitumba (Mirama Hills)	Doğu Ruanda ile Uganda arasında bir geçiş noktasıdır. Tarım ve ticaret ürünlerinin taşınmasında önemli rol oynar. EAC (Doğu Afrika Topluluğu) entegrasyonu çerçevesinde ticareti hızlandırır. Ruanda'nın doğusundaki Nyagatare ile Uganda'nın batısındaki Ntungamo arasında bulunur.
Cyanika (Kyanika)	Musanze (Ruanda) ve Kisoro (Uganda) şehirlerini birbirine bağlar. Turistler ve yerel halk tarafından yaygın olarak kullanılır. Ticari yük taşımacılığı açısından diğer iki sınır kadar yoğun değildir. Goril turizmine gelen ziyaretçiler tarafından kullanılır.
Ruanda-Tanzanya	
Rusumo	En büyük ve en yoğun sınır kapısıdır. Kigali ile Tanzanya'nın Dar es Salaam limanı arasındaki ana ticaret yolunun bir parçasıdır. EAC gümrük prosedürleri uygulanmaktadır. Büyük tır ve kamyonların sıklıkla kullandığı bir geçiş noktasıdır.
Kagitumba	Ruanda-Uganda-Tanzanya üçgeninde bulunur. Daha çok ticari geçişler ve mal taşımacılığı için kullanılır. Uganda üzerinden Tanzanya'ya geçmek isteyenler için alternatif bir sınır kapısıdır.
Ruanda-Burundi	
Nemba (Gasenyi)	En büyük ve en önemli sınır kapısıdır. Ruanda'nın Bugesera bölgesi ile Burundi'nin Kirundo bölgesini birbirine bağlar. Ticaret açısından yoğun kullanılan bir noktadır. OSBP sistemi ile gümrük işlemleri hızlandırılmıştır.
Ruhwa	Cyangugu (Ruanda) ile Cibitoke (Burundi) arasında yer alır. İkincil sınır kapısı olarak kullanılır. Daha çok küçük tüccarlar ve yerel halk tarafından kullanılır.
Kanyaru-Haut	Huye (Ruanda) ile Ngozi (Burundi) arasında yer alır. Alternatif bir sınır kapısıdır. Bölgesel ticaretin desteklenmesi açısından önemlidir.
Ruanda-Demokratik Kongo Cumhuriyeti (DRC)	
La Corniche (Grande Barrière)	En büyük ve en önemli sınır kapısıdır. Gisenyi (Ruanda) ve Goma (DRC) arasında bulunur. Ticaret ve turizm açısından en yoğun kapılardan biridir. Büyük tır ve ticaret araçları için ana geçiş noktasıdır. EAC gümrük entegrasyonu ile hızlandırılmış işlemler uygulanmaktadır.
PetiteBarrière	Goma (DRC) ile Gisenyi (Ruanda) arasında küçük çaplı bir sınır kapısıdır. Günlük işçi, küçük tüccar ve yayalar tarafından kullanılır. Daha az yoğunluklu, ancak sürekli açıktır.
Rusizi I	Bukavu (DRC) ile Cyangugu (Ruanda) arasında bulunur. Yoğun ticaret ve taşımacılık yapılan bir sınır kapısıdır. Büyük kamyonlar ve ticaret malları için kritiktir.
Rusizi II	Daha küçük bir sınır kapısıdır. Daha çok yerel halk ve küçük tüccarlar tarafından kullanılır.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

3.11. Madencilik Sektöründe Vergiler

3.11.1. Genel Anlamda Vergiler

Ruanda'da vergi sistemi, Rwanda Revenue Authority (RRA) tarafından yönetilmektedir ve vergiler beyana dayalı olarak çevrimiçi yapılmaktadır.

Ruanda, Burundi, Kenya, Tanzania, Uganda, Güney Sudan ve Kongo Demokratik Cumhuriyeti (DRC) ile birlikte Doğu Afrika Topluluğu (EAC) gümrük birliğinin bir üyesidir. Gümrük tarifeleri, menşe kuralları, ithalat yasakları ve ticaret düzenlemeleri EAC aracılığıyla uyumlu hale getirilmiştir. Ruanda, ithalatın C.I.F (maliyet, sigorta ve navlun) değerine EAC ortak dış tarifesi (CET) uygulanmaktadır. Ruanda, EAC ülkeleri dışından ithalat için dört çeşit bir vergi yapısı kullanmaktadır.

Ürün	Vergi Oranı
Capital Goods and Raw Materials (Sermaye Malları ve Hammadde)	0%
Intermediate Goods not available in the region (Bölgede bulunmayan ara mallar)	10%
Intermediate Goods available in the region (Bölgede bulunan ara mallar)	25%
Finished Goods (Mamul Mallar)	35%
Sensitive Goods (Hassas Mallar)	>35%

İthalat vergisine (CIF değerine uygulanır) ek olarak, CIF+ithalat vergisi+işlem ücretlerine uygulanan ÖTV (ürünlere bağlı olarak değişen oranlar), CIF+ithalat vergisi+işlem ücretlerine uygulanan KDV (%18), CIF değerine uygulanan stopaj vergisi (%1,5), CIF değerine uygulanan altyapı geliştirme vergisi (%1,5), yalnızca yakıt ve petrol ürünlerine uygulanan stratejik rezerv vergisi (%0,2) ve CIF değerine uygulanan Afrika Birliği Vergisi (%0,2) yer alır. Aşağıdaki link kullanılarak bu vergiler hızlıca hesaplanabilir. (<https://rwandatrade.rw/Tariffs?l=en>)

Katma Değer Vergisi (VAT)

Ruanda'da KDV, "VAT" (Value Added Tax) olarak adlandırılır. Ruanda'da, Katma Değer Vergisi, ülkenin vergi sisteminin önemli bir parçasıdır. KDV, Ruanda hükümetinin en önemli gelir kaynaklarından biridir ve toplam vergi gelirlerinin %25'ini oluşturmaktadır. Ruanda, KDV'yi 2001 yılında yürürlüğe koyarak geleneksel satış vergisi sistemini modernize etmiştir. Ruanda'da KDV oranları üç ana kategoride belirlenmiştir:

Standart Oran : %18, Çoğu mal ve hizmet için geçerlidir (örneğin, elektronik eşyalar, inşaat malzemeleri, otel hizmetleri).

Sıfır Oran (%0), Ruanda'dan ihraç edilen tüm mallar, yabancı ülkelere yapılan taşımacılık hizmetleri, tohumlar, gübreler ve tarım makineleri gibi tarımsal girdilerde oran sıfırdır.

İstisna ve Muafiyetler, Un, pirinç, mısır, fasulye gibi temel gıdalar, devlet tarafından sağlanan eğitim ve sağlık hizmetleri, bankacılık ve sigorta hizmetleri gibi finansal hizmetler, konut amaçlı kiralar, duruma göre KDV'den istisna ve KDV'den muafiyet vardır.

Yıllık cirosu 200 milyon RWF üzerinde olan işletmeler KDV kaydı yaptırmak zorundadır. Ciro su eş iğ in altında olan işletmeler de gönüllü olarak KDV kaydı yapabilir. KDV kaydı için eş iğ , herhangi bir yılda 20 milyon RWF veya bir takvim çeyreğ inde 5 milyon RWF tutarında

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

vergilendirilebilir cirodur. Standart KDV oranı %18 olup, KDV'den muaf olmayan veya sıfır oranlı olmayan mal ve hizmetlere uygulanır.

Mal ve hizmet ihracatı %0 KDV oranına tabidir. Diplomatik misyonların resmi amaçla ithal ettiği mallar, Ruanda hükümeti ile bağışçılar arasındaki özel düzenlemeler kapsamında yapılan teslimatlar ve özel teknik yardım anlaşmaları kapsamındaki teslimatlar veya ithalatlar da %0 KDV oranına tabidir. Bu tür teslimatlarda alıcılar, KDV ödeyip geri ödeme başvurusunda bulunabilir veya Ruanda Vergi İdaresi'nden KDV faturalarının damgalanmasını sağlayarak KDV'nin ödenmemesini temin edebilir.

Bazı teslimatlar KDV'den muaftır. Başlıca muafiyet kalemleri şunlardır: temiz su hizmetleri; sağlık amaçlı mal ve hizmetler; eğitim materyalleri ve hizmetleri; ulaşım hizmetleri; kitaplar, gazeteler ve dergiler; finans ve sigorta hizmetleri; konut amaçlı arazi ve bina kiralama; cenaze hizmetleri; enerji temini; muaf malların kiralanması; işlenmemiş tarım ve hayvancılık ürünleri; tarımsal sigorta hizmetleri; şans oyunları faaliyetleri; özel ekonomik bölge mal ve hizmetleri; cep telefonları; bilişim ve iletişim ekipmanları; gümrüklerde satılan mallar; uçak ve yedek parçaları/bakım araçları; ithal elektrikli araçlar ve aksesuarlar.

KDV beyannameleri ve ilgili ödemeler, takip eden ayın 15'ine kadar Ruanda Vergi İdaresi'ne yapılmalıdır. Ancak yıllık cirosu 200 milyon RWF veya daha az olan mükellefler için KDV bildirimini üçer aylık dönemler halinde yapabilir ve ödemeler çeyrek sonundan sonraki 15 gün içinde yapılmalıdır. Bu mükellefler dilerse aylık olarak da beyan verebilir.

KDV mükellefleri, vergiyi aylık olarak beyan eder ve öder. Ruanda Gelir İdaresi (RRA), e-tax platformu üzerinden online beyan ve ödeme imkanı sunar. Faturalarda KDV ayrıca gösterilmeli ve RRA formatına uygun olmalıdır.

Detaylı bilgi için RRA resmi sitesi <https://www.rra.gov.rw> ziyaret edebilir.

Kurumlar Vergisi (Corporate Income Tax)

Ruanda'da faaliyet gösteren tüm şirketler, yabancı şirketlerin daimi temsilcilikleri ve belirli yabancı kuruluşlar Kurumlar Vergisi ödemek zorundadırlar. Ruanda'da kurumlar vergisi oranları sektörlere ve şirket büyüklüklerine göre farklılık gösterir:

Ruanda'da faaliyet gösteren tüm şirketler, yabancı şirketlerin temsilcilikleri ve belirli yabancı kuruluşlar Kurumlar Vergisi ödemek zorundadırlar. Ruanda'da kurumlar vergisi oranları sektörlere ve şirket büyüklüklerine göre farklılık gösterir:

Kategori	Vergi Oranı	Açıklama
Standart Oran	%28 (%30'dan 2024 yılı sonunda düşürülmüştür)	Ticari şirketler, sanayi ve hizmet sektörleri için geçerlidir. Fakat, -Yıllık cirosu 12 milyon RWF'yi aşmayan küçük işletmeler (micro-enterprise) yıllık cirolarına göre sabit bir yıllık vergi (flat tax) öderler. 2 milyon-4 milyon arası 60.000 RWF, 4 milyon-7 milyon arası 120.000 RWF, 7 milyon-10 milyon arası 210.000 RWF, 10 milyon -12 milyon arası 300.000 RWF ödemek zorundadır.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

Kategori	Vergi Oranı	Açıklama
		-Yıllık cirosu 12 milyon ile 20 milyon arası olan small business(KOBİler) ise yıllık cirosunun %3'ü kadar vergi ödemek zorundadır.
Tarım ve Hayvancılık	%0	Yıllık ciroları 12 milyon RWF'yi aşmadığı takdirde kurumlar vergisinden muaftır.
Turizm Sektörü	%15	Otel ve turizm tesisleri için geçerlidir.
Agro-İşleme	%15	Tarım ürünlerini işleyen şirketler için.
İhracat Odaklı Şirketler	%5	Gelirlerinin en az %50'sini ihracattan elde eden şirketler için %15, %30-%50 arasında ihracat yapanlar için %25.
Mikro Finans	%0	Yetkili makamlarca onaylanan mevduat kabul eden mikro finans kuruluşları 5 yıl boyunca %0 kurumlar vergisi ödemektedir.
Bölgesel veya Uluslararası Merkez Ofis Kuran.	%0	Ruanda'da bölgesel veya uluslararası merkez ofis kuran ve belirli yatırım şartlarını karşılayan şirketlere uygulanır.
50 milyon USD yatırım yapan	5-7 Yıl Vergi Tatili	Turizm, imalat, enerji, sağlık ve bilgi teknolojileri gibi öncelikli sektörlerde en az 50 milyon USD yatırım yapan şirketlere uygulanır.

Kurumlar Vergisi Matrahı: Şirketin net kârı (brüt gelir - işletme giderleri + vergiye tabi olmayan gelirler) şeklindedir. Makine, bina veya teknoloji yatırımları için %50'ye varan indirimler. Ar-Ge harcamaları ekstra vergi indirimi ile desteklenir. Serbest bölgelerde faaliyet gösteren şirketler 10 yıl vergi muafiyeti alabilir. Beyan Dönemi, mali yıl sonu itibarıyla (genellikle 31 Aralık). Beyanname, mali yılın bitiminden sonra 3 ay içinde sunulmalı ve vergi ödenmelidir.

RRA'nın e-tax platformu üzerinden online beyan ve ödeme yapılır. Yıllık cirosu 10 milyon RWF altındaki işletmeler, basitleştirilmiş Tek Vergi (Turnover Tax) sistemine tabidir.

Ruanda'da faaliyet gösteren yabancı şirketler, yerel kârları üzerinden %30 vergi öder. Çifte vergilendirmeyi önlemek için yurtdışında ödenen vergiler mahsup edilebilir. Ruanda, çifte vergilendirmeyi önlemek için Türkiye dahil 20'den fazla ülke ile anlaşma yapmıştır. Anlaşmalar kapsamında vergi oranları düşürülebilir.

Örneğin, XYZ şirketinin yıllık brüt geliri 500 milyon RWF, indirilmesine izin verilen Giderler: 300 milyon RWF, amortisman ise 50 milyon RWF olsun.

Vergi Matrahı: 500 milyon (gelir) - (300 milyon + 50 milyon) = 150 milyon RWF,

Vergi Tutarı: 150 milyon x %30 = 45 milyon RWF`.

Ödeme: Tek seferde veya geçici ödemeler ile (4 çeyrek): 45 milyon x %25 = 11.25 milyon

-Yatırım İndirimi: Yeni makine alımında %50 amortisman (ilk yıl). Araştırma-Geliştirme: AR-GE harcamalarının %30'u ekstra düşülmektedir. İhracatçılar: İhracat gelirlerinin %5'i vergiden muaf. XYZ Ltd 20 milyon RWF AR-GE harcadıysa, 20 milyon x %30 = 6 milyon RWF ek matrah indirimi imkanı bulunmaktadır.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

Kurumlar Vergisi Matrahı: Şirketin net kârı (brüt gelir - işletme giderleri + vergiye tabi olmayan gelirler) şeklindedir. Makine, bina veya teknoloji yatırımları için %50'ye varan indirimler. Ar-Ge harcamaları ekstra vergi indirimi ile desteklenir. Serbest bölgelerde faaliyet gösteren şirketler 10 yıl vergi muafiyeti alabilir.

Beyan Dönemi, mali yıl sonu itibarıyla'dır. (genellikle 31 Aralık). Beyanname, mali yılın bitiminden sonra 3 ay içinde sunulmalı ve vergi ödenmelidir. RRA'nın e-tax platformu üzerinden online beyan ve ödeme yapılır. Yıllık cirosu 10 milyon RWF altındaki işletmeler, basitleştirilmiş Tek Vergi (Turnover Tax) sistemine tabidir. Ruanda'da faaliyet gösteren yabancı şirketler, yerel kârları üzerinden %30 vergi öder. Çifte vergilendirmeyi önlemek için yurtdışında ödenen vergiler mahsup edilebilir. Ruanda, çifte vergilendirmeyi önlemek için Türkiye dahil 20'den fazla ülke ile anlaşma yapmıştır. Anlaşmalar kapsamında vergi oranları düşürülebilir.

3.11.2. Madencilik Sektöründeki Vergiler

CORPORATE INCOME TAX
30%

ROYALTIES ON BASE METALS
4% ON GROSS VALUE

ROYALTIES ON PRECIOUS METALS
6% ON GROSS VALUE

ROYALTIES ON GEMSTONES
6% ON GROSS VALUE

Ruanda madencilik sektöründe kurumlar vergisi oranı %30'dur. Temel metaller üzerindeki maden telif oranı ise brüt gelirleri üzerinde %4'tür. Değerli taş ve metallerde Royalti ise (Altın, Gümüş vb.) brüt gelirlerin %6'sıdır.

Ruanda, madencilik gelirlerinin adil paylaşımını sağlamak için "Brüt değer" üzerinden alınan royaltiler, madenlerin piyasa fiyatına göre devletin sürekli gelir elde etmesini garanti etmektedir. Kongo DRC gibi komşu ülkelerde royalti oranları daha yüksekken (%10'a kadar), Ruanda'nın %4-6 aralığında olması rekabetçi olması anlamına gelmektedir. Bu nedenle proje kârlılığı hesaplanırken royalti maliyetleri dikkate alınmalıdır.

Detaylı bilgi için: [Ruanda Gelir İdaresi (RRA) Vergi Rehberi] (<https://www.rra.gov.rw>) ve [RDB Yatırım Teşvikleri](<https://www.rdb.rw>) adresleri ziyaret edilebilir.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

3.12. Sektöre Yönelik ve Genel Tarife Dışı Engeller

Ruanda'da yasaklanmış veya kısıtlanmış mallar, ülkenin güvenlik, sağlık, çevre ve kamu düzeni gibi çeşitli nedenlerle düzenlemeler getirdiği ürünleri kapsar. Ruanda'da genel olarak yasaklanmış veya kısıtlanmış malların bazı örnekleri aşağıdaki gibidir.

Silahlar ve Mühimmat: Ruanda'da silah ve mühimmat ithalatı, satışı ve taşınması sıkı bir şekilde kontrol edilir. Yalnızca yetkili kurumlar ve özel izin sahipleri bu tür ürünleri bulundurabilir.

Uyuşturucu Maddeler: Yasa dışı uyuşturucu maddelerin (eroin, kokain, esrar vb.) Madencilik, satışı, taşınması ve kullanımı kesinlikle yasaktır.

Tehlikeli Kimyasallar: Zehirli, patlayıcı veya çevreye zararlı kimyasalların ithalatı ve kullanımı sıkı düzenlemelere tabidir. Beyaz fosfor kullanılarak üretilmiş kibritler, cıva içeren tüm sabunlar ve kozmetik ürünler

Yasaklanmış İlaçlar: Ruanda'da ruhsatsız veya yasaklanmış ilaçların ithalatı ve satışı yasaktır. Tüm ilaçların Ruanda Sağlık Bakanlığı'ndan onay alması gerekmektedir.

Pornografik Materyaller: Pornografik içerikli materyallerin ülkeye girişi, dağıtımı ve satışı yasaktır.

Yasaklanmış Elektronik Cihazlar: Bazı elektronik cihazlar (örneğin, yasa dışı dinleme veya izleme cihazları) ülkeye sokulamaz.

Koruma Altındaki Hayvan ve Bitki Türleri: Nesli tükenmekte olan hayvan ve bitki türlerinin ticareti yasaktır.

Sahte veya Kalitesiz Ürünler: Sahte markalı ürünler, kalitesiz veya standartlara uymayan malların ithalatı ve satışı yasaktır.

Yasaklanmış Yayınlar: Devlet güvenliğini tehdit eden veya nefret söylemi içeren yayınlar yasaktır.

Alkol ve Tütün Ürünleri: Alkol ve tütün ürünlerinin satışı ve kullanımı belirli düzenlemelere tabidir. Özellikle gençlere satışı yasaktır.

Plastik Poşetler: Ruanda, çevre koruma amaçlı olarak plastik poşetlerin kullanımını yasaklayan öncü ülkelerden biridir. Ülkede plastik poşet ithalatı, Madencilik ve kullanımı yasaktır.

İhlallerin cezaları ise şu şekildedir.

- Ağır para cezaları (10 milyon RWF veya daha fazlası),
- Mallara el konulması ve imha edilmesi,
- Tekrarlayan ihlallerde işletme lisansının iptali

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

4. SEKTÖRDE İHRACATÇILARIMIZI BEKLEYEN TEHDİTLER

Ruanda madencilik sektöründe Türk ihracatçıları bekleyen bazı potansiyel tehditler ve zorluklar şunlardır:

-Coğrafi Konum ve Lojistik Zorluklar: Doğal kaynaklar bakımından bölgesindeki diğer ülkelere göre daha kısıtlı, denize çıkışı olmayan, küçük bir kara ülkesi olan Ruanda'da ticaret maliyetlerinin dünyanın en yüksekleri arasında olmasına yol açmıştır. Ayrıca, ülkenin bölgesel demiryolu ağlarına bağlantısının bulunmaması, ticaretin tamamen kara ve hava yoluyla yapılması (bu anlamda Türk Hava Yollarının uçuş ve hava kargo ücretlerinin rakiplerine oranla çok yüksek olması) ticaret potansiyelini kısıtlayıcı etkide bulunmaktadır. Orta Afrika ve Doğu Afrika arasında bir koridor rolü oynayabilmesi ve ticaret maliyetlerini düşürebilmesi bakımından lojistik sektörünün güçlendirilmesi Ruanda'nın bölgesindeki rekabet üstünlüğünü ele geçirmesi bakımından kritik öneme sahiptir.

-Jeopolitik ve Bölgesel Riskler: Bölgedeki jeopolitik istikrarsızlık, özellikle Kongo DRC ile olan savaş nedeniyle (Goma'da meydana gelen çatışmalar ve Ruanda-Kongo DRC arasındaki siyasi anlaşmazlıklar) ticaret ve yatırım ortamı belirsizleşmektedir.

-Finansal Riskler: Döviz kuru dalgalanmaları, yüksek kredi riski mevcuttur. Ayrıca, yüksek faiz oranları, teminat sorunları ve uygun bankacılık ürünlerinin eksikliği madencilik yatırımlarını engellemektedir.

-Yasal ve İdari Engeller: Vizyon 2050 belgesine göre, Ruanda'nın 2035 yılında üst orta gelirli, 2050 yılında yüksek gelirli ülke olma hedefini gerçekleştirebilmesi bakımından ticarete bir büyüme kaydetmesine rağmen, ticaret potansiyelini tümüyle hayata geçirememiştir. Bunda göreceli olarak kısıtlı ihraç ürünleri, bölgede uygulanan ayrımcı tarife dışı önlemler (ürünlerin ithalatını veya ihracatını zor ve/veya maliyetli hale getiren kotalar, ithalat lisanslama sistemleri, yasaklar, düzenlemeler, koşullar veya belirli pazar gereksinimlerinden kaynaklanan, tarifelerle ilgisi olmayan kısıtlamalar) ve ticaret altyapısındaki eksiklikler rol oynamaktadır. Örneğin, kısıtlanmış ya da yasaklanmış ürünler listesi komşu ve benzer ülkelerle karşılaştırıldığında oldukça fazladır. Tüm liste için <https://www.rra.gov.rw/en/customs-services/importers/prohibited-and-restricted-goods> adresi ziyaret edilebilir.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

5. SEKTÖRDE İHRACATÇILARIMIZI BEKLEYEN YATIRIM FIRSATLARI

Ruanda'da madencilik sektöründe gerekli olan, ülke çapında iyi durumdaki kara yolu ağıının olması, Kigali- Darusselam limanına direk bağlantının olması, Gerekli enerji ve suyun ziyadesiyle mevcut olması büyük bir kolaylık sağlamaktadır.

Rwanda offers a supportive legal & regulatory framework
Strong government support to revitalise the mining sector and a new mining code

World-class tin-tantalum-tungsten mining province
37 mining sector already supplies global markets; opportunity to optimise & expand

Significant untapped gold potential
Known gold deposits in world-class regional gold belt that are 'drill ready'

Prospectivity for high grade lithium
Known occurrences of high grade lithium in Rwanda, with the potential for economic discoveries from more focused exploration

Modern exploration of highest priority
Government undertaking exploration with SRK in seven sites and supporting mining operators in fund raising for large scale exploration

Consolidating and modernizing ASM sector
ASM players being incentivized to consolidate and provided with equipment financing and training

Ruanda, madencilik sektörünü canlandırmak için **güçlü bir hükümet desteği ve sağlam bir yasal ve düzenleyici bir çerçeve** sunmaktadır. Dünya Standartlarında **Kalay-Tantal-Tungsten** Maden Bölgesi nin mevcut olması doğrudan küresel pazarlara tedarik sağlama optimizasyon ve genişleme fırsatını göstermektedir.

Önemli Ölçüde Keşfedilmemiş Altın Potansiyeli, "Sondaja Hazır" altın yatakları mevcuttur.

Yüksek Tenörlü Lityum Potansiyeli, Hükümet, KOBİ'lerle büyük ölçekli keşiflerin yoğunlaştığı bölgelerde araştırma yapmakta ve madencilik operasyonlarını desteklemektedir.

Ülkenin madencilik sektörüne yeni girişimciler için acil fırsatlar sunan **23 Potansiyel Hedef Alan (PHA)** belirlenmiştir.

Jeofizik/jeokimya programlarından (bölgesel/yerel) elde edilen veri tabanı mevcuttur. Mevcut lisans sahipleri potansiyel **iş ortaklıkları (JV)** fırsatları sunmaktadır.

Tungsten işleme tesisleri kurma, değerli taş kesme ve cıvalama merkezleri ile **madencilik ekipmanları ve laboratuvar hizmet merkezleri** kurma fırsatları yer almaktadır.

23 Project Areas available
23 Potential Target Areas (PTAs) identified that offer immediate opportunities for new entrants into the country's mining sector

Early stage or drill ready
The PTAs comprise a variety of development stages, from advanced to early stage exploration

Extensive exploration undertaken
Data base from geophysical/geochemical programmes (regional/local) available

JV opportunities
Existing licence holders are potential JV opportunities, with the government keen to encourage this to formalise the sector

Value addition opportunities
These include opportunities to set up processing plants for tungsten, gemstone cutting and polishing centres and mining equipment and laboratory service centre

Kigali Ticaret Müşavirliği Madencilik Sektörü Raporu 2025

Mining

Overview

- Rwanda possesses huge deposits of tin, tantalum, tungsten (3Ts), and gold across the country.
- The country is also endowed with industrial minerals such as amphibolite, granite, quartzite, volcanic rocks, clay, sand, and gravel.

Opportunities

- Mineral exploration Prospects: recently identifies 54 PTAs offering chances to precisely delineate and quantify mineral resources
- Mineral value addition
- Partnership opportunities with local companies
- Mining equipment and services
- Gemstone cutting and polishing

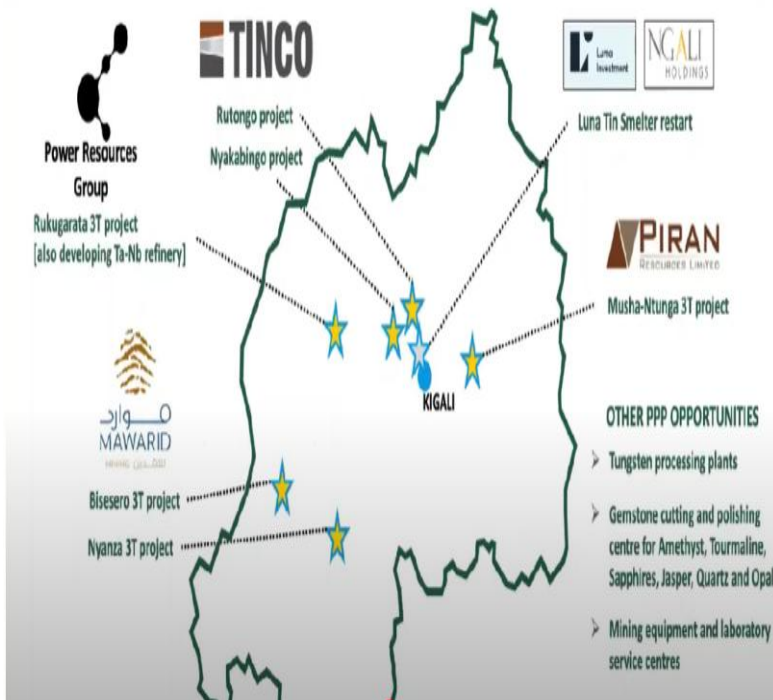
Yukarıda da belirtildiği üzere Ruanda, ülke genelinde büyük kalay, tantal, tungsten (3T'ler) ve altın yataklarına sahiptir. Ayrıca amfibolit, granit, kuvarsit, volkanik kayalar, kil, kum ve çakıl gibi endüstriyel minerallerle de donatılmıştır.

Yatırım fırsatları arasında şu anda Ruanda'nın madencilik sektörü çoğunlukla gelenekseldir; Sektörü yarı mekanize ve daha sonra endüstriyel seviyeye yükseltmek için **modern teknolojiye ihtiyaç vardır**, sektörde **sondaj makineleri, buldozerler, verçekimi masası sarsıcıları gibi** madencilik ekipmanlarına ihtiyaç vardır. **Mineral katma değer**

üretimi:

Yerel şirketlerle ortaklık fırsatları **Madencilik ekipmanları ve hizmetleri:**

Değerli taş kesme ve cilalama işlemleri gibi yatırım fırsatları mevcuttur.

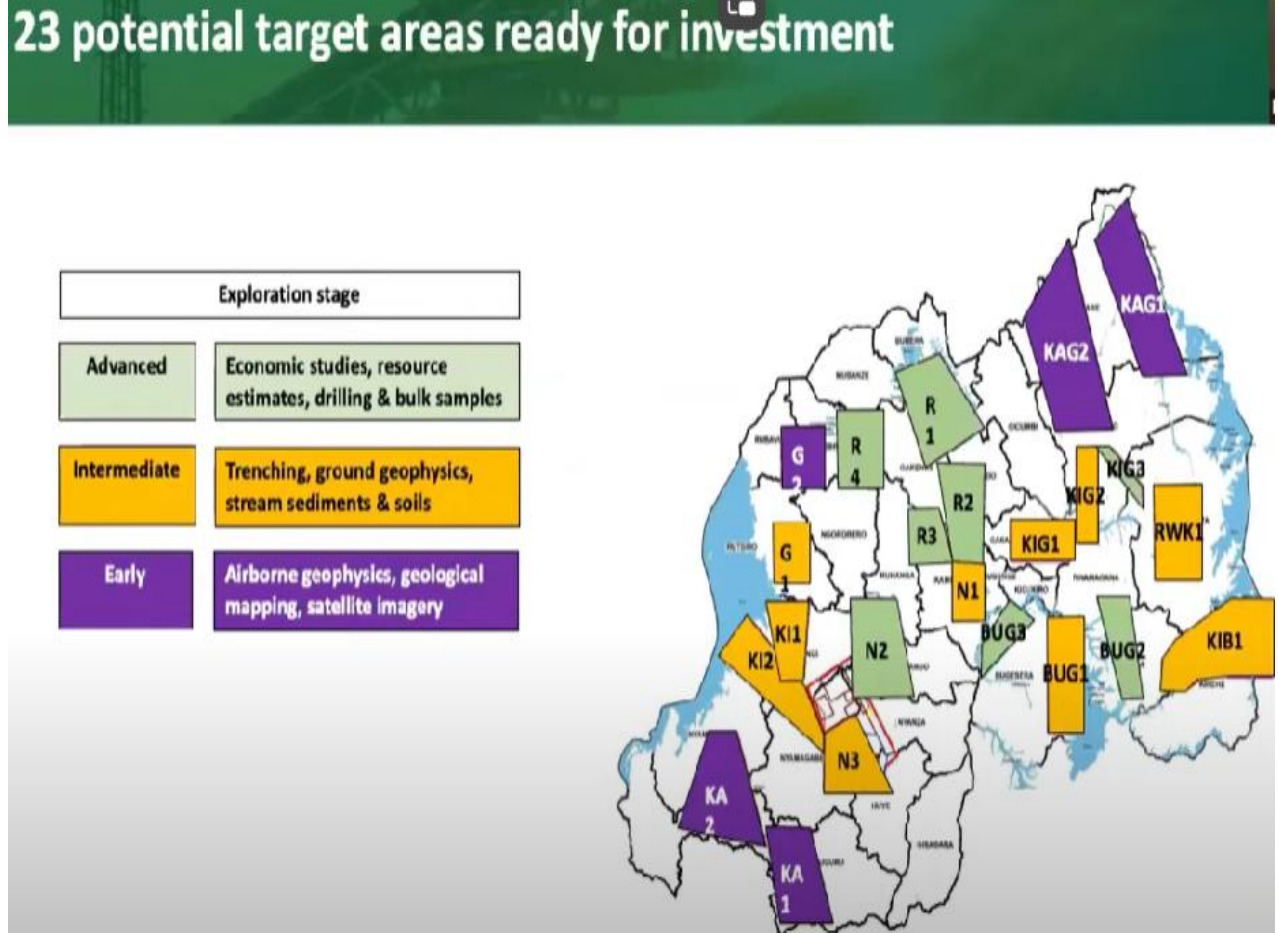
Hali hazırda **bir çok firma keşif, araştırma ve maden çıkarma faaliyetlerini** Ruanda'da yürütmektedir.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

Öte yandan Ruanda madencilik sektöründe Türk ihracatçıları bekleyen somut **bazı yatırım fırsatları** ise şunlardır:

Yukarıdaki tablodan da görüleceği üzere, Ruanda'da 23 potansiyel madencilik alanı yatırım için hazır durumdadır.

Bu 23 alandan,

-7'si ileri seviyede, kazı çalışmalarına ve keşfe uygun (haritada **açık yeşil renk** ile gösterilen ve **R1, R2, R3, R4, N2, KIG 3, BUG2, BUG3** sembolleri ile gösterilen alanlar)

10'u orta seviyede, jeofizik çalışmalarına uygun (haritada **turuncu renk ile gösterilen** ve **G, K11, K12, N3, N1, KIG1, KIG2, BUG1, KIB1, RWK1** sembolleri ile gösterilen alanlar)

5'i başlangıç seviyede jeolojik ve uydu haritalama çalışmalarına (haritada **mor renk ile gösterilen** ve **G2, KA1, KA2, KAG1, KAG2** sembolleri ile gösterilen alanlar)

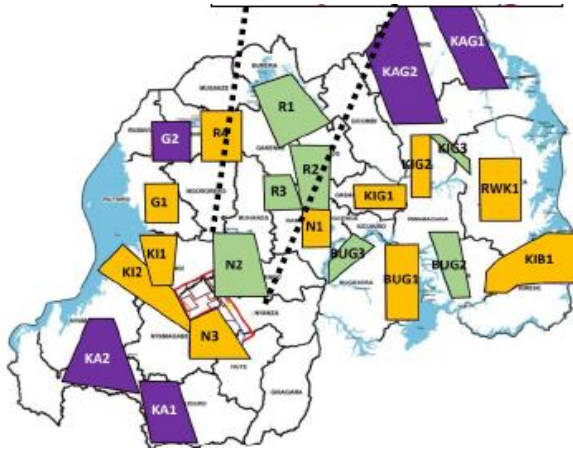
uygun haldedir.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

5.1 YATIRIM FIRSATI 1- NYABISINDU VE BUTARE- N2 MADEN ALANI

PTA	N-2
Location	50km southwest of Kigali, mostly in the Ruhango & Muhanga districts
Size	450km ²
Licence situation	Some active exploration licences and artisanal mining licence applications
Opportunity	Limited further work needed (eg infill trenching) ahead of drill target selection. Major new artisanal mining area that offers an opportunity to consolidate licences and undertake a fast-tracked exploration programme. Mawarid's Nyanza project on northeast border of N3
Existing mines	(7 mineral licences and 4 applications)
Production	N/a
Target minerals	3Ts

Yanda ve yukarıda görüleceği üzere, N2 alanında Kigali'nin 50 km güneybatısında daha çok Ruhango ve Muhanga bölgesinde 450 km²'lik bir alanda **3T diye tabir edilen Tin, Tungsten, Tantal** rezervleri bulunmaktadır. Bu alanda bazı aktif keşif lisansları ve mekanize olmamış el işçiliği madencilik lisansları bulunmaktadır. Bu alanda sınırlı fakat **Sondaj ve dolgu hendek açma, lisansları birleştirme ve keşif programı yürütme** gibi yatırım fırsatı sunmaktadır.

PTA	N-2
Location	Byimana and Mwendo sectors in Ruhango district
Size	1,050 ha
Licence situation	No licenses
Mineralization & Opportunity	3Ts in pegmatites and in some quartz veins. Based on basic geological setting and past mining activities. Potential for large scale mine

Yine aynı alanda (N2), Byimana ve Mwendo bölgesinde 1050 hektarlık bir alanda **3T diye tabir edilen Tin, Tungsten, Tantal** rezervleri keşfi ve çıkarılması anlamında büyük ölçekli maden potansiyeli yatırımı mevcuttur.

PTA	N-2
Size	2,175 ha
Location	Nyarusange sector of Muhanga district and Mwendo of Ruhango district
Licence situation	No licenses
Mineralization & Opportunity	3Ts, dominated by pegmatite and quartz veins with coltan and cassiterite. Potential for large scale mine

Yine aynı alanda (N2), Muhango bölgesindeki Nyarusange kısmında 2.175 hektarlık bir alanda **3T diye tabir edilen Tin, Tungsten, Tantal** rezervleri ile koltan ve kasiterit keşfi ve çıkarılması anlamında büyük ölçekli maden işletme potansiyeli mevcuttur.

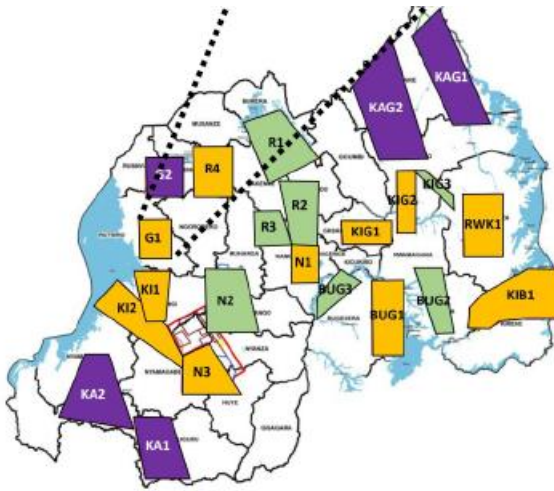
53

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

5.3 YATIRIM FIRSATI 3- GISENYI- GI-1 MADEN ALANLARI

PTA	GI-1
Location	60km west of Kigali in the Rutsiro district
Size	190km ²
Licence situation	Small number of active exploration and artisanal mining licences
Opportunity	Potential strike and depth extensions of known mineral occurrences
Existing mines	(5 mineral licences)
Production	N/a
Target minerals	3Ts

Üçüncü yatırım fırsatı, yanda ve yukarıda görüleceği üzere, GI-1 alanında Kigali'nin 60 km batısında Rutsiro bölgesinde 190 km²'lik bir alanda **3T diye tabir edilen Tin, Tungsten, Tantal rezervleri** bulunmaktadır. Bu alanda belirtilen madenleri çıkarma ve bu alanı büyütme ve keşif programı yürütme gibi yatırım fırsatları sunmaktadır.

PTA	G-1
Size	6,375ha
Location	located mostly in the Rutsiro district (Manihira, Mukura, Murunda, Mushubati and Rusebeya sectors) and partly overlapping the Ngororero district (Sovu sector)
Licence situation	No licenses
Mineralization & Opportunity	Mineralizations are linked to pegmatites and quart veins and consist of tin (cassiterite), tungsten (wolframite, scheelite and reinit) and Niobio-Tantalum (coltan); Potential for medium scale mine

Yine aynı alanda (G1), Manihira Mukura, Murunda, Mushubati ve Rusebeya bölgesinde 6.375 hektarlık bir alanda kalay kasiterit, tungsten (wolframit, şelit ve reinit) ve tantalum (koltan) **keşfi ve çıkarılması anlamında orta ölçekli maden potansiyeli yatırımı** mevcuttur.

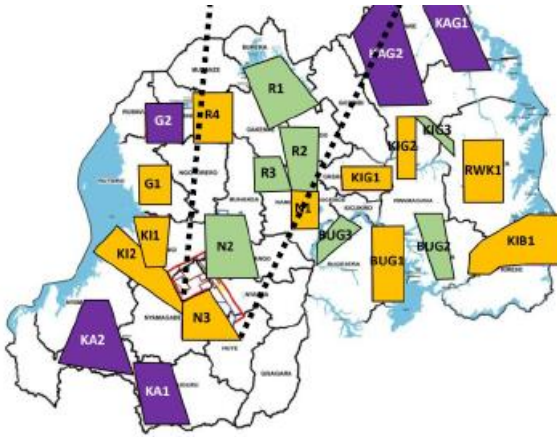

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

5.4 YATIRIM FIRSATI 4- NIYABISINDU VE BUTARE N-3 MADEN ALANLARI

PTA	N3
Location	60km southwest of Kigali, mostly in the Ruhango & Muhanga districts
Size	350km ²
Licence situation	Single active exploration licence – most activity outside the PTA to northeast (eg Nyanza)
Opportunity	Most of the prospective ground appears to be to the northeast of the PTA, hence limited opportunity
Existing mines	(1 mineral licence,)
Production	N/a
Target minerals	3Ts

Dördüncü yatırım fırsatı, yanda ve yukarıda görüleceği üzere, N-3 alanında Kigali'nin 60 km güneybatısında Ruhango ve Muhanga bölgesinde 350 km'lik bir alanda **3T** diye tabir edilen **Tin, Tungsten, Tantal rezervleri** ve Karaba granitini ve Butare amfibolitleri/şistleri bulunmaktadır. Bu alanda belirtilen madenleri çıkarma ve bu alanı büyütme ve keşif programı yürütme gibi yatırım fırsatları sunmaktadır.

PTA	N-3
Size	5,500 ha
Location	Between the districts of Nyanza (Nyagisozi and Rwabicuma sectors), Nyamagabe (Cyanika sector) and Huye (Rwaniro and Kigoma sectors) in the Southern Province
Licence situation	No licenses
Mineralization & Opportunity	3Ts and hosts pegmatites that have almost same general trends and compositions and easy to explore. The pegmatites occurrences comprise predominantly a quartz – sericite – muscovite assemblage and are usually high weathered and clay altered and commonly contains large flak mica crystals. Potential for large scale mine

Yine aynı alanda (N3),Nyanza, Nyagisozi, Rwanbicuma, Nyamagabe ve Huye bölgesinde 5.500 hektarlık bir alanda **3T** diye tabir edilen **Tin, Tungsten, Tantal rezervleri** ve aynı genel eğilimlere ve bileşimlere sahip olan ve keşfedilmesi kolay pegmatitleri ve kuvars serisit muskovit ile genellikle yüksek oranda aşınmış ve kilden değişmiş olup genellikle büyük flak mika kristalleri çıkarma alanında büyük ölçekli maden potansiyeli yatırımı mevcuttur.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

PTA	N-3
Size	1,600 ha
Location	Between districts of Nyamagabe (Mbazi sector) and Nyanza (Nyagisozi sector) in the southwest of Rwanda
Licence situation	No licenses
Mineralization & Opportunity	3Ts hosted in pegmatite bodies. The general structure of the area is an anticline with an axis trending NNW-SSE and plunging to the north. Fractures also trend to the north like the foliation of the rocks in the area and the anticline structure. Potential for medium scale mine

Yine aynı alanda (N3), Nyamagabe ve Nyanza bölgesinde 1.600 hektarlık bir alanda **3T diye tabir edilen Tin, Tungsten, Tantal rezervleri** çıkarma alanında orta ölçekli maden potansiyeli yatırımı mevcuttur.

PTA	N-3
Size	400 ha
Location	Mbazi sector in the Nyamagabe district
Licence situation	No licenses
Mineralization & Opportunity	Iron and its ore outcrops are scattered around the area, on Butare hill, either as actual in situ rocks or as boulders. It is of hydrothermal type deposit. Potential for medium scale mine

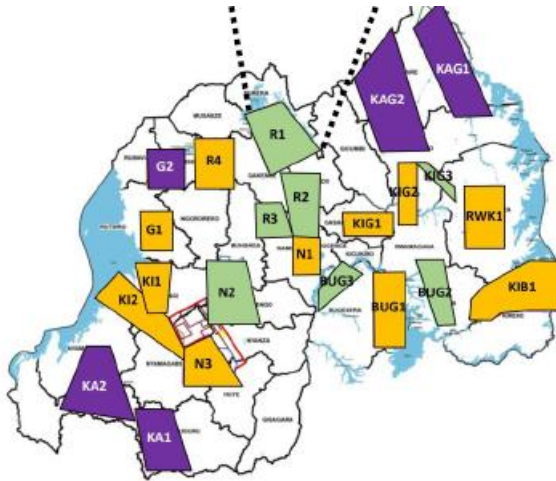
Yine aynı alanda (N3), Nyamagabe bölgesinde 400 herktarlık bir alanda **demir ve cevherleri** çıkarma alanında orta ölçekli maden potansiyeli yatırımı mevcuttur.

Kigali Ticaret Müşavirliği

Madencilik Sektörü Raporu 2025

5.5 YATIRIM FIRSATI 5- RUHENGRI R1 MADEN ALANLARI

PTA	R1
Location	80km NNW of Kigali, in the Burera, Gakenke and Rulindo districts
Size	500km ²
Licence situation	Active large scale licence over the Gifurwe deposit (Wolfram Mining & Processing Ltd and Boss Mining) and active small scale licence at Miyove (held by Ngali)
Opportunity	Existing non-compliant resource at Miyove of c 400koz at 2.9g/t potential JV opportunity – if PTA was extended east would also include Byumba (265koz at 1.5g/t). Known gold mineralisation within a regional significant gold belt – Miyove the largest known gold deposit in Rwanda
Existing mines	(4 mineral licences, 1 application)
Production	N/a
Target minerals	Gold & 3Ts

Beşinci yatırım fırsatı, yanda ve yukarıda görüleceği üzere, R1 alanında Kigali'nin 80 km kuzeybatısında Burera, Gakenke ve Rulindo bölgesinde 500 km'lik bir alanda **altın ve 3T diye tabir edilen Tin, Tungsten, Tantal rezervlerini çıkarma ve bu alanı büyütme ve keşif programı yürütme gibi yatırım fırsatları** sunmaktadır.

PTA	R-1 & R-2
Size	32,575 ha
Location	Northern Province mainly the districts of Rulindo and Burera and small portions of the Gicumbi and Gakenke districts
Licence situation	No licenses
Mineralization & Opportunity	Since the 1930s major tungsten deposits (Nyakabingo, Gifurwe, and Bugarama) exploited both by open-pit mining and underground workings. The mineralised quartz veins are typically hosted by graphite rich black shales. The tungsten concentration of metasedimentary rocks in the 'Tungsten belt' is relatively high (4 to 6 ppm W). Potential for a large scale mine

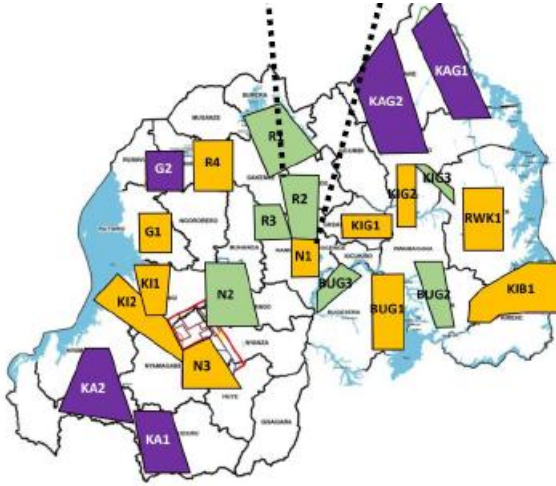
Yine aynı alanda (R1-R2), Rulindo ve Burera bölgesinde 32.575 hektarlık bir alanda **tungsten, quartz, grafit** çıkarma alanında **büyük ölçekli** maden çıkarma potansiyeli mevcuttur.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

5.6 YATIRIM FIRSATI 6- RUHENGGERI R2 MADEN ALANLARI

PTA	R2
Location	20km northwest of Kigali in the Gakenke, Rulindo & Kamonyi districts
Size	300km ²
Licence situation	Active large scale mining licence over Nyakabingo, artisanal and small scale mining applications in the southwest of the PTA
Opportunity	Potential for extensions of pegmatites at known artisanal mine sites and could be fast tracked to drill testing. Significant artisanal activity (3T pegmatites with good widths) and also hosts the Nyakabingo underground tungsten mine (excised)
Existing mines	(6 mineral licences)
Production (2014 est)	145t of combined tin-tantalum concentrates, containing 21.75t of tantalum and 50.75t of tin
Target minerals	3Ts

Altıncı yatırım fırsatı, yanda ve yukarıda görüleceği üzere, R2 alanında Kigali'nin 20 km kuzeybatısında Gakenke, Rulindo ve Kamonyi bölgesinde 300 km²'lik bir alanda **3T diye tabir edilen Tin, Tungsten, Tantal rezervlerini çıkarma ve bu alanı büyütme ve keşif programı yürütme** gibi yatırım fırsatları sunmaktadır.

PTA	R-2
Size	350 ha
Location	The district of Gakenke(Ruli and Muhondo Sectors) with Tributaries of the Nyabarongo River, which is located to the south, traverse the area. It is accessible using fairly good unpaved district roads
Licence situation	No licenses
Mineralization & Opportunity	Mineralisation in cassiterite and coltan. Geology of Gakenke-Ruli Block is made of metasediments of the Bumbogo Formation with alternating sequence of quartzite, schists and quartz-schists.

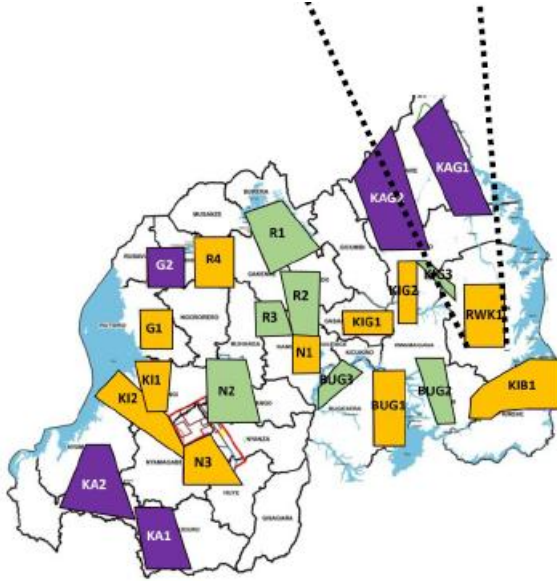
Yine aynı alanda (R2), Gakenke ve Muhondo bölgesinde 1.600 hektarlık bir alanda **kasiterit, koltan, quartz, şist metasedimentleri** çıkarma alanında maden çıkarma potansiyeli yatırımı mevcuttur.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

5.7 YATIRIM FIRSATI 7- RWINKWAVU RWK 1 MADEN ALANLARI

PTA	RWK-1
Location	60km east of Kigali in the Kayonza district
Size	375km ²
Licence situation	Much of the PTA covered with large scale mining licences relating to the Rwinkwavu mine – the holder is apparently open to JVs etc though
Opportunity	Unclear what opportunity remains given much of PTA already covered by licences
Existing mines	(1 mineral licence)
Production	N/a
Target minerals	3Ts

Yedinci yatırım fırsatı, yanda ve yukarıda görüleceği üzere, RWK1 alanında Kigali'nin 60 km doğusunda Kayonze bölgesinde 375 km²'lik bir alanda **3T diye tabir edilen Tin, Tungsten, Tantal rezervlerini çıkarma** ve bu alanı büyüme ve keşif programı yürütme gibi yatırım fırsatları sunmaktadır.

PTA	KIG-3 & RWK-1
Size	16,800 ha
Location	Muhazi sector of Rwamagana District and Mukarange sector of Kayonza District
Licence situation	No licenses
Mineralization & Opportunity	3Ts; the lithology of Kinunga exploration block consists of set of meta-sediments including schists, meta-siltstone and quartzite of meso-proterozoic age intruded by Muhazi granite with possible origin of mineralising fluids from Muhazi granite intrusion. Potential for medium scale mine

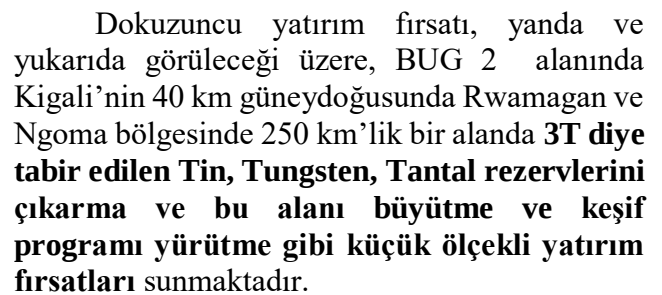
Yine aynı alanda (RWK1), Muhanzi Kayonze bölgesinde 16.800 hektarlık bir alanda **3T diye tabir edilen Tin, Tungsten, Tantal rezervlerini çıkarma** ve meta silttaşı ve kuvarsitini içeren orta ölçekli maden potansiyeli yatırım fırsatı mevcuttur.

PTA	BUG-2
Location	40km southeast of Kigali in the Rwamagan & Ngoma (mostly) districts
Size	250km ²
Licence situation	Active artisanal mining licences (and applications) and active exploration licences
Opportunity	Potential for extensions of pegmatites at known small-scale mine sites and could be fast tracked to drill testing. Current cooperative mines are small and unable to test the full potential of the host pegmatites, both at depth and along strike
Existing mines	(1 mineral licence, 1 application)
Production (2014 est)	24tpa of combined tin-tantalum concentrate, with 1.44t of contained tantalum and 13.44t of contained tin
Target minerals	3Ts

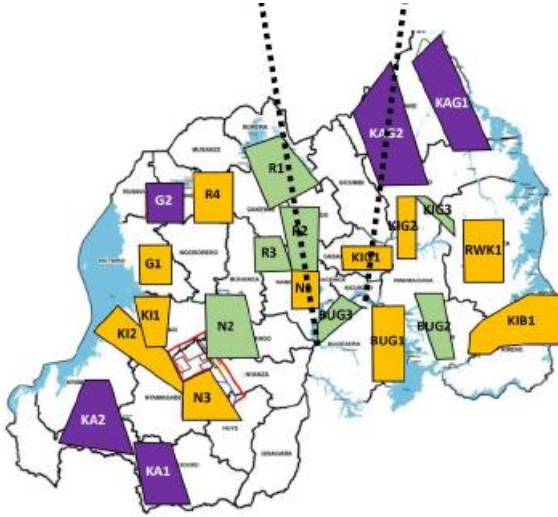
Yine aynı alanda (BUG 2), Kibungo, Remera, Ngoma ve Murama Kayonze bölgesinde 16.800 hektarlık bir alanda **3T diye tabir edilen Tin, Tungsten, Tantal rezervlerini çıkarma ve kalay, rubidyum, sezyum, lityum ve altın (Sn, Ta, Rb, Au ve Cs Li) elementleri ile nadir metal pegmatitler ve kuvars damarları/kesme** alanında mineral potansiyeli keşfi için büyük ölçekli yatırım fırsatları mevcuttur.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

5.10 YATIRIM FIRSATI 10- BUGESERA BUG 3 MADEN ALANLARI

PTA	BUG-3
Location	15km south of Kigali in the Bugesera district
Size	150km ²
Licence situation	Only single active exploration licence in northeast of PTA
Opportunity	Existing small scale mines in southwest of the PTA (are these illegal given only single licence shown?) should be systematically explored. Tin occurrences continue to the north of the PTA (eg Bashyamba) which could be incorporated into the target area
Existing mines	(4 mineral licenses)
Production (2014 est)	57tpa of total concentrate containing 3.42t of tantalum and 31.92t of tin (Beak 2015)
Target minerals	3Ts

Onuncu yatırım fırsatı, yanda ve yukarıda görüleceği üzere, BUG 3 alanında Kigali'nin 15 km güneyinde Bugesera bölgesinde 150 km'lik bir alanda 3T diye tabir edilen Tin, Tungsten, Tantal rezervlerini çıkarma ve bu alanı büyütme ve keşif programı yürütme gibi küçük ölçekli yatırım fırsatları sunmaktadır.

PTA	BUG-3
Size	4,175 ha
Location	Centre of Mwogo sector of Bugesera district, Gahanga sector of Kicukiro district and Mageragere sector of Nyarugenge district
Licence situation	No licenses
Mineralization & Opportunity	3Ts hosted in pegmatites with presence of ferruginous and quartz veins along bedding and fracture planes in the Rukomo-Formation and Au-mineralisation in quartz veins. Potential for medium scale mine

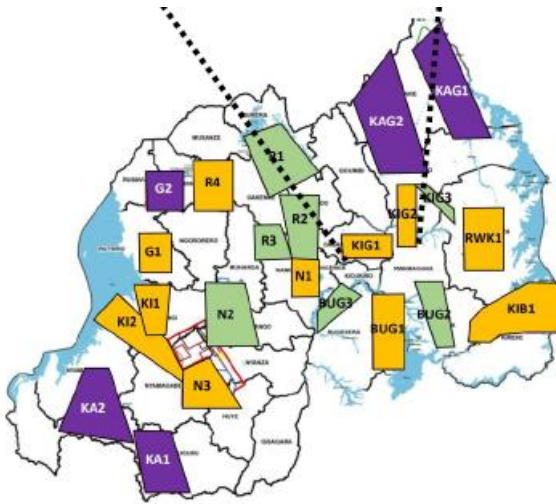
Yine aynı alanda (BUG 3), Mwogo Gahanga Kicukiro Mageragere Nyarugenge bölgesinde 4.175 hektarlık bir alanda 3T diye tabir edilen Tin, Tungsten, Tantal ve altın rezervlerini çıkarma alanında mineral potansiyeli keşfi için orta ölçekli yatırım fırsatları mevcuttur.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

5.11 YATIRIM FIRSATI 11- KIGALI 1-2 MADEN ALANLARI

PTA	KIG-1&2
Location	10-20km east-northeast of Kigali in the Gasabo, Gatsibo and Rwamagana districts
Size	200km ² and 375km ²
Licence situation	Small number of active artisanal mining licences in both PTAs, large scale mining licence at Musha in southeast corner of KIG-2
Opportunity	Potential strike and depth extensions of known mineral occurrences
Existing mines	KIG1 (1 mineral licence) and KIG-2 (4 mineral licences and 2 applications)
Production	N/a
Target minerals	3Ts
Geology	KIG-1 shows signs of intense deformation at northern edge of Kigali granite; southeast of the Rutongo vein deposits. KIG-2 covers N-S faulting on western edge of buried Rwamagana granite, host to pegmatite and quartz vein mineralization to the south at Musha
Exploration undertaken	Limited work undertaken beyond airborne geophysics, UN geochem and recent geophysical interp by B2B and Bridgeporth. Piran active in the Musha-Ntunga licences
Infrastructure	Good road access and water/power available
Reports	PGW (2010), B2B (2017) & Bridgeporth (2017)

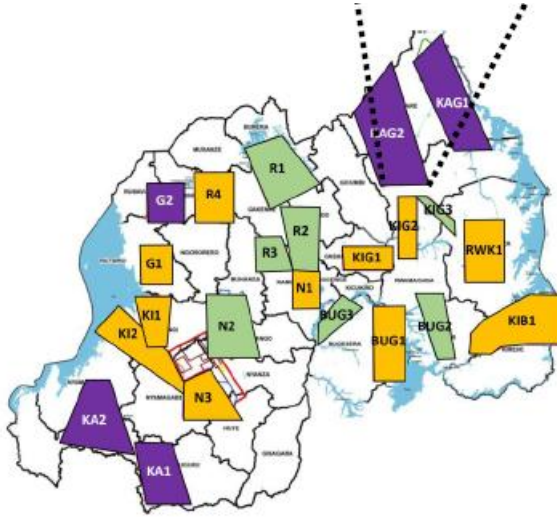
Onbirinci yatırım fırsatı, yanda ve yukarıda görüleceği üzere, KIG 1-2 alanında Kigali'nin 10-20 km doğu ve kuzeydoğusunda Gasabo, Gatsibo ve Rwamagana bölgesinde 200 ve 375 km'lik bir alanda **3T diye tabir edilen Tin, Tungsten, Tantal rezervlerini çıkarma ve bu alanı büyütme ve keşif programı yürütme gibi büyük ölçekli yatırım fırsatları** sunmaktadır.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

5.12 YATIRIM FIRSATI 12- KAGITUMBA KAG 2 MADEN ALANLARI

PTA	KAG-2
Location	75km northeast of Kigali in the Nyagatare and Gatsibo districts
Size	900km ²
Licence situation	Essentially open, with only small active exploration and artisanal licences in the very north and very south of the PTA
Opportunity	Very early stage exploration
Existing mines	(1 mineral license, 2 applications)
Production	N/a
Target minerals	3Ts
Geology	Granite larger than previously thought - evidence of structural alteration and faulting along left flank
Exploration undertaken	Limited work undertaken beyond airborne geophysics, UN geochem and recent geophysical interp by B2B and Bridgeporth
Infrastructure	Good road access and water/power available
Reports	PGW (2010), B2B (2017) & Bridgeporth (2017)

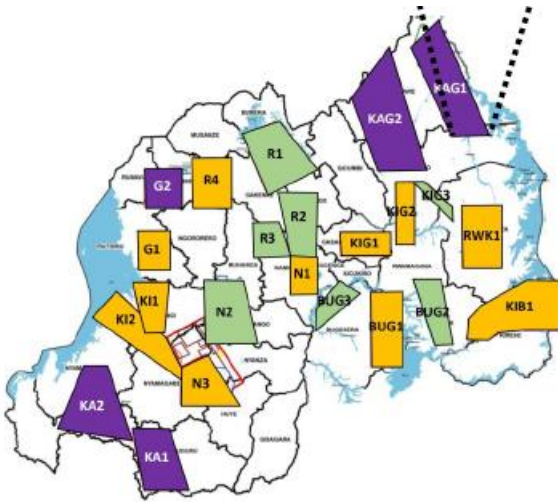
Onikinci yatırım fırsatı, yanda ve yukarıda görüleceği üzere, KAG 2 alanında Kigali'nin 75 km kuzeydoğusunda Nyagatare ve Gatsibo bölgesinde 900 km²'lik bir alanda **3T diye tabir edilen Tin, Tungsten, Tantal rezervlerini çıkarma ve bu alanı büyütme ve keşif programı yürütme gibi küçük ölçekli yatırım fırsatları** sunmaktadır.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

5.13 YATIRIM FIRSATI 13- KAGITUMBA KAG 1 MADEN ALANLARI

PTA	KAG-1
Location	90km northeast of Kigali in the Nyagatare district
Size	630km ²
Licence situation	Only single small scale mining licence in the northeast of the PTA
Opportunity	Very early stage exploration
Existing mines	(1 mineral licence)
Production	N/a
Target minerals	3Ts
Geology	Granite larger than previously thought – evidence of structural alteration and faulting along right flank
Exploration undertaken	Limited work undertaken beyond airborne geophysics, UN geochem and recent geophysical interp by B2B and Bridgeporth
Infrastructure	Good road access and water/power available
Reports	PGW (2010), B2B (2017) & Bridgeporth (2017)

Onüçüncü yatırım fırsatı, yanda ve yukarıda görüleceği üzere, KAG 1 alanında Kigali'nin 90 km kuzeydoğusunda Nyagatare bölgesinde 630 km'lik bir alanda **3T diye tabir edilen Tin, Tungsten, Tantal rezervlerini çıkarma ve bu alanı büyütme ve keşif programı yürütme gibi küçük ölçekli yatırım fırsatları** sunmaktadır.

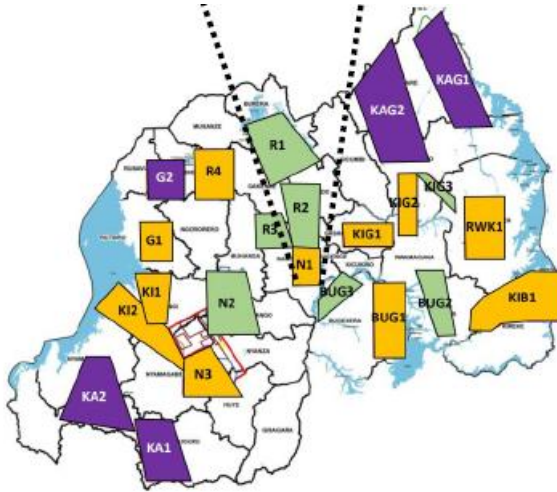

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

5.14 YATIRIM FIRSATI 14- NYABISINDU VE BUTERA N1 MADEN ALANLARI

PTA	N-1
Location	10km west of Kigali in the Kamonyi district
Size	150km ²
Licence situation	No licences in the PTA, other than an application in the southeast corner, and some active exploration licences on the northern border
Opportunity	Represents potential extension of known Sn-W mineralisation in southwest corner of the Kigali sheet. Could Bashyamba, which RMB consider an 'investment ready project, be included?
Existing mines	(1 mineral license, 2 applications)
Production	N/a
Target minerals	3Ts

Ondördüncü yatırım fırsatı, yanda ve yukarıda görüleceği üzere, N1 alanında Kigali'nin 10 km batısında Kamonyi bölgesinde 150 km²'lik bir alanda **3T diye** tabir edilen **Tin, Tungsten, Tantal ve Kalay** rezervlerini çıkarma ve bu alanı büyütme ve keşif programı yürütme gibi küçük ölçekli yatırım fırsatları sunmaktadır.

PTA	Near N-1
Size	200 ha
Location	Nyarugende district near MT Kigali
Licence situation	No licenses
Mineralization & Opportunity	Tin deposit originally prospected by Mineta in 1933 through 120 wells and 40 deep trenches. Due to barren overburden, only a few amount of deposit have been evaluated that time, in that prospection the tenor was from 1.7 to 2 kg of Tin per cubic meter (Mine Bashyamba). Potential for small to medium scale mine

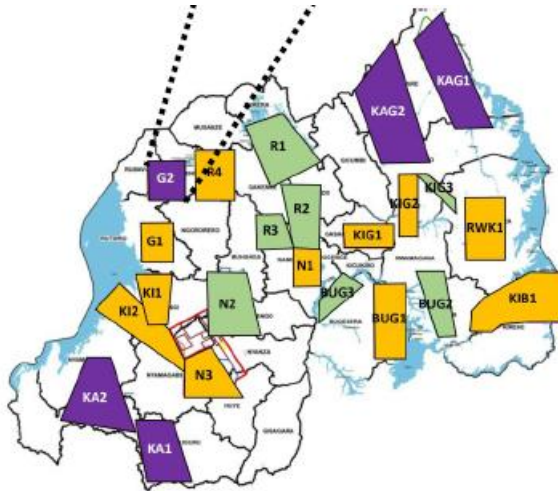
Yine aynı alanda (N1), Nyarugende bölgesinde 200 hektarlık bir alanda **3T diye** tabir edilen **Tin, Tungsten, Tantal ve altın** rezervlerini çıkarma alanında mineral potansiyeli keşfi için küçük ölçekli yatırım fırsatları mevcuttur.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

5.15 YATIRIM FIRSATI 15- GISENYI GI-2 MADEN ALANLARI

PTA	GI-2
Location	60km west-northwest of Kigali in the Rubavu, Nyabihu and Rutsiro districts
Size	225km ²
Licence situation	Small number of active exploration and artisanal mining licences
Opportunity	Potential strike and depth extensions of known mineral occurrences, but most of the PTA covered by Gishwati Forest National Park, where mining is prohibited
Existing mines	(1 mineral license)
Production	N/a
Target minerals	3Ts

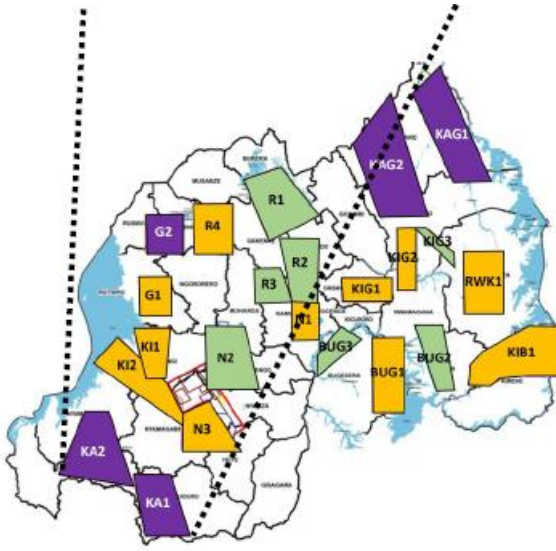

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

5.16 YATIRIM FIRSATI 16- KARENGARA KA 1-2 MADEN ALANLARI

PTA	KA-1&2
Location	120km southwest of Kigali in the Nyamasheke, Rusizi and Nyaruguru districts
Size	375km ² and 500km ²
Licence situation	Numerous active exploration licences along the southern border of KA2 and a few in the southern half of KA1
Opportunity	KA2 supposedly prospective for gold and sapphires (there is existing production) but most of the PTA lies within the Nyungwe Forest National Park, where mining is not permitted
Existing mines	KA1 (4 mineral licences) and KA2 (5 mineral licences)
Production	N/a
Target minerals	3Ts, gold and sapphires

Onaltıncı yatırım fırsatı, yanda ve yukarıda görüleceği üzere, KA 1-2 alanında Kigali'nin 120 km güneybatısında Nyamasheke, Rusizi VE Nyaruguru bölgesinde 375 km'lik bir alanda **3T** diye tabir edilen Tin, Tungsten, Tantal ile Altın ve safir rezervlerini çıkarma ve bu alanı büyüme ve keşif programı yürütme gibi küçük ölçekli yatırım fırsatları sunmaktadır.

PTA	KA-1&2
Size	1,125 ha
Location	Gitambi and Gashonga sectors of Rusizi District in the south-west of Rwanda
Licence situation	No licenses
Mineralization & Opportunity	Gold; this area consists of alternating black phyllite to beds of schist and few beds of grey quartzite. Potential for small to medium scale mine

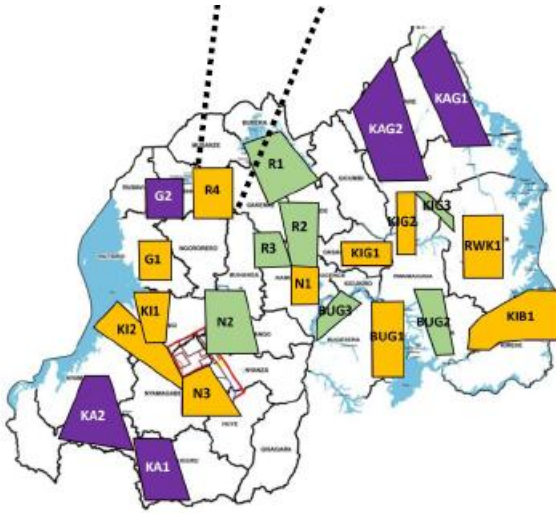
Yine aynı alanda (KA-1-2), Gitambi, Gashonga bölgesinde 1.125 hektarlık bir alanda **altın şist, quartz çıkarma** alanında mineral potansiyeli keşfi için orta ölçekli yatırım fırsatları mevcuttur.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

5.17 YATIRIM FIRSATI 17- RUHENGERİ R-4 MADEN ALANLARI

PTA	R-4
Location	90km northwest of Kigali in the Gakenke, Nyabihu, Ngororero & Muhanga districts
Size	300km ²
Licence situation	Small, isolated artisanal mining licence in north-central part of the PTA
Opportunity	Essentially free of licences, significant artisanal / small scale mining in northerly extension of prolific Gatumba region – opportunity to consolidate and explore at depth / along strike
Existing mines	(4 mineral licenses and 1 application)
Production	N/a
Target minerals	3Ts

Onyedinci yatırım fırsatı, yanda ve yukarıda görüleceği üzere, R4 alanında Kigali'nin 90 km kuzeybatısında Gakenke, Nyabihu, Ngororero ve Muhanga bölgesinde 300 km²'lik bir alanda **3T diye tabir edilen Tin, Tungsten, Tantal rezervlerini çıkarma ve bu alanı büyütme ve keşif programı yürütme gibi küçük ölçekli yatırım fırsatları** sunmaktadır.

PTA	R-4
Size	4,920 ha
Location	Northwestern Rwanda in the district of Musanze (Busogo, Muko, Nkotsi, and Kimonyi sectors)
Licence situation	No licenses
Mineralization & Opportunity	Tungsten. Potential for medium scale mine

Yine aynı alanda (R-4), Musanze, Busogo, Muko, Nkotsi ve Mimonyi bölgesinde 4.920 hektarlık bir alanda **tungsten** madeni çıkarma için orta ölçekli yatırım fırsatları mevcuttur.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

6.GENEL DEĞERLENDİRME

Ruanda'nın güvenli, hızla büyüyen, şeffaf ve yatırımcı dostu bir ülke olması, diğer Afrika ülkelerinden ayrı bir konuma yerleştirmiştir.

Ruanda;

- Afrika'nın **en hızlı büyüyen 6. ekonomisi** (2007'den beri yıllık %7,5, % 8 büyüme) olması,
- Afrika'da **iş yapma kolaylığında 2. sırada** olması,
- Dünyada insani gelişmede **en fazla ilerleme kaydeden ülke** olması,
- Yaklaşık 14 milyonluk nüfusunun **%65'inin 30 yaşından genç olması**, ortalama medya yaşı 19.7 olması
- Dünyada **en güvenli 5. ülke** olması,
- Afrika'da devlet **şeffaflığında(en az yolsuzluğun olduğu) 4. sırada**.
- Dünyada parlamentoda **en fazla kadın temsil oranı (%63,7)** olması,
- Afrika'nın **merkezi olma (hub) potansiyelinin** olması,
- Afrika'da **kongre turizminde (MICE) 2. sırada olması** (son 4 yılda 19 basamak yükseldi)
- Doğu Afrika'da **ağ altyapısında 1. sırada**, Afrika genelinde 5. Sırada olması,
- **%95 4G LTE fiber kapsama alanı, 7.000 km fiber internet ağına** sahip olması,
- Bilişim Teknolojileri Teşviklerinde (**ICT**) **Afrika'da 2. sırada** olması,
- Yatırımcı Dostu Ülke (MICEA) **endeksinde Afrika'da 3. sırada olması**, Ruanda'nın iş dostu politikaları, dijital altyapısı ve güvenli ortamıyla yatırımcılar için cazip bir ülke olduğunu göstermektedir.

Ruanda'da madencilik sektöründe gerekli olan, ülke çapında iyi durumdaki kara yolu ağının olması, Kigali- Darussalam limanına direk bağlantının olması, Gerekli enerji ve suyun ziyadesiyle mevcut olması büyük bir kolaylık sağlamaktadır.

Ayrıca Ruanda, madencilik sektörünü canlandırmak için **güçlü bir hükümet desteği ve sağlam bir yasal ve düzenleyici bir çerçeve** sunmaktadır. Dünya Standartlarında **Kalay-Tantal-Tungsten** Maden Bölgesi nin mevcut olması doğrudan küresel pazarlara tedarik sağlama optimizasyon ve genişleme fırsatını göstermektedir.

Önemli Ölçüde Keşfedilmemiş Altın Potansiyeli, "Sondaja Hazır" altın yatakları mevcuttur. Yüksek Tenörlü Lityum Potansiyeli, Hükümet, KOBİ'lerle büyük ölçekli keşiflerin yoğunlaştığı bölgelerde araştırma yapmakta ve madencilik operasyonlarını desteklemektedir. Ülkenin madencilik

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

sektörüne yeni girişimciler için acil fırsatlar sunan ve yukarıda ayrıntılı ve kapsamlı bir şekilde yer verilen **23 Potansiyel Hedef Alan** (PHA) belirlenmiştir.

Bu alanlarda 3T diye tabir edilen Tin, Tungsten, Tantal ile altın rezervlerini çıkarma ve bu alanı büyütme ve keşif programı yürütme gibi küçük ölçekli yatırım fırsatlarının yanında **bu madenleri işleme tesisleri kurma, değerli taş kesme ve cilalama merkezleri ile madencilik ekipmanları ve laboratuvar hizmet merkezleri** kurma fırsatları yer almaktadır.

Diğer yatırım fırsatları içerisinde, şu anda Ruanda'nın madencilik sektörü çoğunlukla gelenekseldir (%70). Sektörü yarı mekanize ve daha sonra endüstriyel seviyeye yükseltmek için **modern teknolojiye ihtiyaç vardır**, sektörde **sondaj makineleri, buldozerler, verçekimi masası sarsıcıları gibi** madencilik ekipmanlarına ihtiyaç vardır. Değerli taş kesme ve cilalama işlemleri gibi yatırım fırsatları da mevcuttur. Madencilik ile ilgili hizmetler sunan veya bu hizmetleri ticaretini yapan şirketlerde de bir boşluk vardır.

Öte yandan Ruanda, kaliteli silika kumları, kaolin, granit, vermikülit, diatomit, kil, kireç taşı, talk, alçı ve puzolan gibi çeşitli malzemelere sahiptir. Ancak, inşaat malzemelerine olan talebi karşılamak için endüstriyel malzemelerin işletilmesi ve işlenmesi, özellikle fayans, levha, heykel, boya, tuğla ve beton agregalarının üretimi hala düşüktür.

7.EKLER

No	Mining Company Name	Type of License	Minerals	Contact
1	N&F Mining Ltd	Mineral processing	Cassiterite, coltan, Wolfram, Gold and other gemstones	maniemma99@gmail.com (+250)788 209 245
2	ALTM INDUSTRIAL DEVELOPMENT Ltd	Mineral processing	Amethyst, Sapphire, Tourmaline, Ruby, Garnet and other gemstones	(+250) 787262278
3	AWANRWANDA Ltd	Mineral processing	Amethyst, Tourmaline and Citrine	(+250)781 270 076
4	LUNA SMELTER	Mineral processing	Cassiterite, Coltan, Wolfram	info@lunasmelter.com (+250) 783445300
5	GOHAR GEMS Ltd	Mineral processing	Tourmaline, Quartz and Amethyst	(+250)788 834 729
6	POWERM Ltd	Mineral processing	Cassiterite, Coltan, Wolfram	https://pwr.ltd/
7	ALBARAKA MULTI ACTIVITIES Ltd	Mineral processing	Gemstones	(+250)783 236 533
8	Golden Tree Mining Ltd	Mineral processing	Cassiterite, Coltan, Wolfram (Processing tailing, Sell & Export con.)	info@goldentree.me (+250)79 069 6165
9	Rubavu Gemstone Dealers Cooperative	Mineral processing	Gemstones	(+250)788 321 548 https://ggr.co.rw/
10	ASTEZ GEMS Ltd	Mineral processing	Gemstones (Cutting and Polishing)	(+250)789 656 665
11	SUNRISE METAL COMPANY LTD	Mineral Trading	Cassiterite, Coltan, Wolfram	(+250)783444998
12	AFRICA GEMSTONE Ltd	Mineral Trading	Beryl (Gemstone), Garnet (Gemstone), Quartz (Gemstone), Tourmaline	(+250)788 834 729
13	AFRICAN HILLS FAIR MINING Ltd	Mineral Trading	Bauxite, Cobalt, Copper, Ferrotitanium, Lead, Manganese, Zinc, Zirconium, Cassiterite, Coltan,	(+250)788 748 980
14	AFRICAN PANTHER RESOURCES LTD	Mineral Trading	Cassiterite, Coltan, Wolfram	(+250)788309333
15	AWANRWANDA Ltd	Mineral Trading	Amethyst (Gemstone), Garnet (Gemstone), Tourmaline (Gemstone)	(+250)781 270 076
16	BOSS MINING SOLUTION Ltd	Mineral Trading	Beryl (Gemstone), Cassiterite, Coltan, Gemstones, Gold, Wolfram	(+250)788 543 574
17	BRAILLEE TRADING Ltd	Mineral Trading	Cassiterite, Coltan, Wolfram	
18	EAST GROUP MINERALS Ltd	Mineral Trading	Cassiterite, Coltan, Wolfram, Beryllium	(+250)785 735 770 info@eastgroupminerals.com
19	EASTINCO Ltd	Mineral Trading	Cassiterite, Coltan, Wolfram	(+250)783 054 980
20	EQUINOX MINING Ltd	Mineral Trading	Gold, Silver	Mequinoxmining@info.com (+250) 788000000

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

21	Ets Munsad Minerals	Mineral Trading	Cassiterite, Coltan, Wolfram	(+250) 250 503 623
22	GISANDE TRADING LTD	Mineral Trading	Cassiterite, Coltan, Gold, Tourmaline (Gemstone), Wolfram	info@gisande.com (+250) 788302220
23	HCK MINING COMPANY LTD	Mineral Trading	Cassiterite, Coltan, Wolfram	https://aterianplc.com/portfolio-item/the-hck-project/
24	NGALI MINING LTD	Mineral Trading	Amethyst (Gemstone), Aquamarine (Gemstone), Cassiterite, Coltan, Gold, Sapphire (Gemstone), Tourmaline	info@ngalimining.rw (+250)780882082
25	Philibert Trading Minerals Ltd	Mineral Trading	Cassiterite, Coltan, Wolfram	
26	RAMMCOR Ltd	Mineral Trading	Gold	(+250)788 919 848
27	Raw Mineral Resources Company Ltd	Mineral Trading	Cassiterite, Coltan, Wolfram, Beryllium	(+250)788 307 840
28	RMTC Ltd	Mineral Trading	Cassiterite, Coltan, Wolfram	(+250)788 869 494 Mail:rmtcltd2008@gmail.com
29	TRADING SERVICES LOGISTICS LTD	Mineral Trading	Cassiterite, Coltan, Wolfram,	(+250)788300699
30	Ngororero Mining Company Ltd	Mineral Trading	Cassiterite, Coltan, Wolfram	(+250)788 472 887
31	ROCKSTIR Ltd	Mineral Trading	Gold, Copper, Silver	(+250)739 373 581
32	Great Lakes Resources Company Ltd	Mineral Trading	Cassiterite, Coltan, Amethyst, Cobalt	(+250)787 004 565
33	RUMU General Supply & Services Ltd	Mineral Trading	Tourmaline, Aigue-Marine, Chrysoberyl, Rubis, Topaze, Jaspe, Sapphire, Amethyst, Emeraude, Calcedoine, Citrine, Grenat, Cyanite	(+250)788 616 565
34	ST Simion Metals Company Ltd	Mineral Trading	Cassiterite, Coltan, Wolfram and Gemstones	(+250)788 216 784
35	Hillside Mining Company Ltd	Mineral Trading	Cassiterite, Coltan, Wolfram, Refined Gold, Tourmaline, Amethyst, Manganese, Copper, Iron, Lead & Zinc	info@hillsideminingco.com (+250)780516648

**Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025**

8.FAYDALI ADRESLER VE KAYNAKÇA

- [1]. Rwanda Development Board (RDB), Invest in Remarkable Rwanda.
[Home - Official Rwanda Development Board \(RDB\) Website](https://www.rdb.rw/)
- [2]. National Institute of Statistics of Rwanda, National Accounts (2024)
<https://statistics.gov.rw/datasource/formal-external-trade-goods-report>
- [3]. Ruanda Ticaret ve Sanayi Bakanlığı (MINICOM). www.minicom.gov.rw
- [4]. NISR, Labour force survey, annual report 2023 [Labour Force Survey | National Institute of Statistics Rwanda](https://www.nisr.gov.rw/labour-force-survey)
- [5]. NISR Labour force survey annual report 2024 [Labour Force Survey | National Institute of Statistics Rwanda](https://www.nisr.gov.rw/labour-force-survey)
- [6]. Ministry of Trade and Industry(<https://www.minicom.gov.rw/>)
- [7]. Rwanda Standards Board(<https://www.rsb.gov.rw/>)
- [8]. Ruanda Özel Sektör Federasyonu (PSF - Private Sector Federation Rwanda) www.psf.org.rw
- [9]. Ruanda Merkez Bankası <https://www.bnr.rw>
- [10]. Ruanda Maden, Petrol ve Gaz Kurumu (Rwanda Mines, Petroleum and Gas Board - RMB)-
<http://www.rmb.gov.rw/>
- [11]. Ruanda Çevre Yönetimi Otoritesi (Rwanda Environment Management Authority - REMA)
<http://www.rema.gov.rw>
- [12]. Ruanda Standartlar Kurulu (Rwanda Standards Board - RSB)- <http://www.rsb.gov.rw>
- [13]. Ruanda Gelir İdaresi (Rwanda Revenue Authority - RRA)- <http://www.rra.gov.rw>
- [14]. Ruanda Madenciler Birliği (Rwanda Miners Association)- minersassociation@gmail.com
- [15]. GoR, 7 years Government Programme: National Strategy for Transformation (NST1) [2017 – 2024], Kigali,
- [16]. MINECOFIN, Vision 2050, Kigali, 2020.
- [17]. MINIRENA, Five years' strategic plan for the environment and natural resources sector (2014 – 2018), Kigali,
- [18]. SDMR, Assessment of gender and social inclusion in the Rwanda's mining sector, Kigali, 2018.
- [19]. DISR. (2023). Australia Critical Minerals Strategy 2023–2030. Department of Industry, Science and Resources. Department for Business, Energy & Industrial Strategy.
- [20]. BEIS. (2022). Resilience for the Future: The United Kingdom's Critical Minerals Strategy.
- [21]. European Commission. (2023). Study on the Critical Raw Materials for the EU 2023 – Final Report". Brussels: European Commission.

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

- [22]. MAPEG. (2023). Maden Üretim Değerleri. <https://www.mapeg.gov.tr/Sayfa/Madenistatistik>
- [23]. METI. (2023). Kritik Minerallerin İstikrarlı Arzını Sağlamaya Yönelik Girişimlere İlişkin Politika. Ekonomi, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı. https://www.meti.go.jp/policy/economy/economic_security/metal/torikumihoshin.pdf
- [24]. Reichl, C., & Schatz, M. (2022). World Mining Data 2022. Vienna: Federal Ministry of Finance.
- [25]. TKBD. (2020). Türkiye Tabii Kaynaklar Envanteri. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı.
- [26]. TÜİK. (2023). TÜİK. Dış Ticaret İstatistikleri: <https://biruni.tuik.gov.tr/disticaretapp/disticaret.zul?param1=25&param2=4&sitcrev=0&isicrev=0&sayac=5802>
- [27]. USDOE. (2023). Notice of Final Determination on 2023 DOE Critical Materials List.
- [28]. USGS. (2022). Mineral Commodity Summaries 2022. Reston, Virginia: U.S. Geological Survey. <https://pubs.usgs.gov/periodicals/mcs2022/mcs2022.pdf>
- [29]. HEC. (2015). a tracer study of graduates from higher learning institutions (HLIs) and employers' satisfaction of graduates' competences. Higher Education Council, Kigali.
- [30]. HEC. (2020). A tracer study of graduates from higher learning institutions (HLIs) and employers' satisfaction of graduates' competences. Higher Education Council, Kigali.
- [31]. Intergovernmental Forum (IGF) on Mining; Minerals, and Metals on Sustainable Development, Rwanda Mining Policy Framework Assessment, August 2017
- [32]. Republic of Rwanda. Law N° 13/2014 of 20/05/2014, On Mining and Quarry Operations. Official Gazette n°26 of 30/06/2014. Retrieved from http://www.minirena.gov.rw/fileadmin/Mining_Subsector/Laws_Policies_and_Progmcs/Laws/
- [33]. Law_on_Mining_and_Quarry_Operations.pdf Republic of Rwanda. Parliament. Law N°55/2013 of 02/08/2013, On Minerals Tax. Retrieved from http://www.minirena.gov.rw/fileadmin/Mining_Subsector/Laws_Policies_and_Progmcs/Laws/
- [34]. Law_on_Minerals_Tax_Royalty_.pdf Republic of Rwanda. Ministerial Order N°003/Minifom/2010OF14/09/2010, On Requirements for Granting the Licence for Purchasing and Selling Mineral Substances in Rwanda. Official Gazette n° 41 bis of 11/10/2010. Retrieved from http://www.minirena.gov.rw/fileadmin/Mining_Subsector/Laws_Policies_and_Progmcs/Laws/
- [35]. Ministerial_Order_Trading_License_for_Minerals.pdf Republic of Rwanda. Ministerial Instructions No 010/MINIRENA/2016 of 11/01/2016, Determining Types, Size Limits and Modalities for Exporting Mineral Ore Samples. Official Gazette n° 04 bis of 25/01/2016. Retrieved from http://www.minirena.gov.rw/fileadmin/Mining_Subsector/Laws_Policies_and_Progmcs/Laws/2016.01.25_Ministerial_Order_Exporting_Mineral_Ore_Samples.pdf

Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025

- [36]. Republic of Rwanda. Ministerial Order N°001/MINIRENA/2015 of 24/04/2015, Determining Modalities and Requirements for the Financial Guarantee of Environmental Protection and Its Use in Mining Operations. Retrieved from 37 The Economic Contributions of Artisanal and Small-Scale Mining in Rwanda: Tin, Tantalum, and Tungsten http://www.minirena.gov.rw/fileadmin/Mining_Subsector/Laws_Policies_and_Progmes/Laws/
- [37]. Ministerial_Order___Financial_Guarantee_of_Environment.pdf Republic of Rwanda. Ministerial Order N°002/MINIRENA/2015 of 24/04/2015, On Criteria Used in Categorisation of Mines and Determining Types of Mines. Official Gazette n° 19 of 11 May 2015. Retrieved from http://www.minirena.gov.rw/fileadmin/Mining_Subsector/Laws_Policies_and_Progmes/Laws/
- [38]. Ministerial_Order___Category_and_type_of_mines.pdf Republic of Rwanda. Ministerial Order N°003/MINIRENA/2015 of 24/04/2015, Determining Modalities for Application, Issuance and Use of Mineral and Quarry Licenses. Official Gazette n°19 of 11 May 2015. Retrieved from http://www.minirena.gov.rw/fileadmin/Mining_Subsector/Laws_Policies_and_Progmes/Laws/
- [39].Ministerial_Order___Mineral_License_Application.pdf Republic of Rwanda. Ministerial Regulations No 002//2012/MINIRENA of 28/03/2012, On the Regional Certification Mechanism for Minerals. Official Gazette n° 17 of 23 April 2012. Retrieved from http://www.minirena.gov.rw/fileadmin/Mining_Subsector/Laws_Policies_and_Progmes/Laws/
- [40].Ministerial_Regulation___Regional_Certification_Mechanism_for_Minerals.pdf

**Kigali Ticaret Müşavirliği
Madencilik Sektörü Raporu 2025**

YASAL UYARI

Burada yer alan bilgi, yorum ve tavsiyeler yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Burada yer alan ve hiçbir şekilde yönlendirici nitelikte olmayan içerik, yorum ve tavsiyeler genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. Burada yer alan bilgiler Kigali Ticaret Müşavirliği tarafından genel bilgilendirme amacı ile hazırlanmıştır.

Hiçbir şekilde yönlendirici nitelikte olmayan bu içerik, genel anlamda bilgi vermeyi amaçlamakta olup; bu içeriğin, müşterilerin ve diğer yatırımcıların alım satım kararlarını destekleyebilecek yeterli bilgileri kapsamayabileceği dikkate alınmalıdır. Bu sayfalarda yer alan çeşitli bilgi ve görüşlere dayanarak yapılacak ileriye dönük yatırımlar ve ticari işlemlerin sonuçlarından ya da oraya çıkabilecek zararlardan Ticaret Bakanlığı sorumlu tutulamaz

**T.C. KİGALİ BÜYÜKELÇİLİĞİ
TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ**
Emrah UZUN
Kigali Ticaret Müşaviri

E-posta: kigali@ticaret.gov.tr

Adres: KG 2 No:25 Kimihurura Kigali Ruanda

Telefon: IP Telefon: 8380

Cep Telefonu: +250 796 169 476
+90 506 859 98 01